„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York
Yearly subscription rate:
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on addlication.
Address all communication to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 43. Brooklyn, N. Y. 25 d. Spalio (October) 1911m. Metai XXVI.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Dar apie parapijines mokyklas.

Kada męs paliausime raudoję ir nudavę save tokiais nelaimingais, kaip męs sau persistatome? Kada tik paimsi lietuvišką laikraštį į rankas, visados atrasi kokį-nors skaudų aimanavimą. Rodos lietuviški laikraščiai ir lietuviška visuomenė tik tam ir sutverta, kad sunkiai dejuotų, bet nieko ir neveiktų. Nemanyk skaitytojau, kad ir čia bus tuoj naujas dejavimas. Čia norėčiau kitoniškai pakalbėt.

N39 „V. L." Dr. Graičiūnas atkartoja klausimą apie senai sloginantį lietuviškosios visuomenės krūtinę dalyką — reikalingumą mokyklų. Ir kam gi tas šiandien mokyklų klausimas nėra skaudus ir neguli sielos gilumoje! Bet ką padės tie aimanavimai?... Kasmetai į metus tas raudų giesmes męs kartojame, o su darbu ir protu bijomės prisidėti. Juk iš aimanavimų ir gerų norų męs mokyklų nepastatysim, o kiti pagaliaus mūsų skausmų nesupranta... Juk ir mūsų seneliai buvo su tokiais-pat gerais norais, bet nieko su jais nenuveikė, visus vargus ir rūpesčius mums paliko. O męs — vakar, šiandien, rytoj ir ateinančioms gentkartėms taip jau paliksime. Netik Lietuvoje su tais idealais ir gerais troškimais, savo gyvenimą nuo galvos iki žemei nuklojame, bet ir čia atvažiavę į svetimą kraštą geresnio išėjimo neišstengiame susirasti, tik griaudžiai aimanuoti temokam. Tikra aimanų epidemija apsėdus lietuvių inteligentiją! Prisiklausai pamokslų, kaip iš kokių apaštalų, tik: prisiversk ir atsiversk, — o tu žmogus nors šimtą sykių per dieną vartykies, kaip netampi taip netampi geresnis!

Jau kiek tai metų, kaip lietuviai amerikiečiai lamdosi su tuo svarbjausiu kasdieniniu klausimu — apie savo mokyklas; bet, deja! jis visai neišsiriša. Anot p. Graičiūno, — publiškosios mokslainės nemokina lietuviškai ir ištautina vaikus, o parapijinės mokslainės netik nieko neišmokina, bet da aklesniais padaro. Iš p. Gr. nuomonės išeitų, — nors imk ir visai nebeleisk vaikų į mokvklą, iki neturėsim savo gerų mokslaviečių...

Deja! Iš vienos desperacijos męs žengtume į kitą. Męs neužmirškim, kad lietuviškoji visuomenė tiek pavargus, tieknusidarbavus ir turtuose nusiliežusi, kad apie lietuviškas geresnes mokslaines ji nei manyt nebemano!

Bet ar yra bent ir reikalas? Amerikoje viešos mokyklos (Public Schools) yra taip geros, kad męs nei vienos tokios neišstengsime pastatyti. O jeigu kokią vieną-kitą lūšnelę ir inkurtume, tai į tokias prastas ir patįs lietuviai nenorės lankytis. Nėra tat ko ir svajoti apie savas viešas mokyklas, ypač da ir delto, kad męs neturime nei tinkamų mokslo vadovėlių, nei gerų mokytojų.

Viskas, į ką mūsų veikėjai čia turi atsižvelgti, tai į reikalavimą, kad prie viešų valdiškųjų mokyklų, didesnėse lietuvių kolonijose būtų įvesta nors pora lekcijų lietuviškosios kalbos. Jeigu męs gyvendami Amerikoje esame jos ūkėsais, tveriame vieną iš daugybės tautų šią kultūriškąją šalį, tai argi galime būti blogesni už anglus, francūzus, vokiečius ir kitų tautysčių ūkėsus? Jokio skirtumo Suvienytųjų Valstijų konstitucija nedaro tarpe ūkėsų tos ar kitos tautos. Ir kodel męs negalėtume turėti publiškose mokslainėse išguldomos, šalip angliškos kalbos ir savo tautiškąją kalbą? Kas galėtų tatai užginti ir nedaleisti, jei męs to neatleidžiai reikalautume? Niekas. Reikia tik rūpestingai ir energiškai pasidarbuoti.

Kaslink parapijinių mokslainių, tai jos turi ir pasilikti parapijinėmis, kadangi šiandien nei viena tauta be jų negali apsieiti. Pakol egzistuoja religijos, patol prie jų randasi ir tam tikros mokyklos. Kai nebebus religijų (jei kada nebebus), tai, suprantama, ir tos mokyklos priims kitokį pavidalą. Žinoma, mūsų ir parapijinės mokyklos kitokios, negu pas kitas tautas. Pas mus viskas dar žemiau stovi. Bet iš to dar nėišpuola, kad ir tos mūsų mokyklos yra visai nereikalingos. Jos yra reikalingos, pakol mūsų visuomenė prie bažnyčių prisirišusi, ir pakol mūsų inteligentija dar ant tiek silpna, jog neįstengė jau senai sukrutinti liaudies, kad statyti savas mokyklas, arba kad prie valdiškųjų išreikalautų lietuvių kalbos lekcijas. Parapijinės mokyklos, kaipo tokios, pačios per save jau nėra taip blogos, kaip p. G. jąs perstato. Jam norėtųsi: duok viską arba nieko! Jei neturime gerų tautiškų mokyklų, tai šalin su kitokiomis! Būtų juokinga griauti tą pačią, nors sulūžusią pastogę, neturint iško naujos pasistatyti ir liktis elgeta, atsisėsti šale gatvės.

Mokykla nei viena nėra bloga pati per save; jei jos vedėjai blogi, tai nėra reikalo mokyklą boykotuoti: reikia tik nurodinėti jos klaidas, kad liaudis suprastų, kame blogumas, ir kad pareikalautų tą prašalinti: tokia mokykla rytoj gali stotis viena iš geriausių. Čia tai ir yra neišpasakytai didelis darbo laukas visiems mūsų veikėjams — agituoti liaudyje už parapijinių mokyklų reformas.

Bet ar tas daroma? Šiandien lietuvių visuomenė nesistengia auklėti teisingų ir praktiškų veikėjų; ji auklėja tik desperatus, ir protiškai sergančius partizantus, kurie pasidalinę į visokias partijas ir partijėles, ėdasi vieni kitus, kaip didžiausi nevidonai. Jeigu katrąnors iš tokių mūsų „veikėjų" prileistum arčiau prie liaudies, tai jie neikiek nebūtų geresni už kuningus, jie kraipytų žmones visokiais būdais į savo neišvystytus persitikrinimus, spjautų ant visko, kas tik jiems nepatinka (kaip ir dabar daro), ir mindžiotų švenčiausias ir mieliausias liaudies ideas, kurios kiekvienam yra brangios. Juk matome pavyzdį ir iš parapijinių mokyklų: pakol šiandien jose kuningai gaspadoriauja, patol nėra praplatinama mokslo programos. Susiaurinkime tik kuningų intekmę mokslainėse, tegul tik pati parapija paima į savo rankas mokslainių ir bažnyčių reikalus, tada mūsų parapijinėms mokslainėms bus lemta sulošti vieną iš svarbjausių rolių lietuvių tautiškame atgimime...

Petras Devenis.

PERŽVALGA.

// **Moterų laikraštis „Žibutė".** Išėjo priedu prie „Liet. Ūkininko" jau 3-čias num. moterims skiriamo laikraštėlio „Žibutė". Labai malonų daro įspūdį: graži spauda, rimta pakraipa. Reiktų pasakyti šis-tas apie turinį, kas yra jau visai kas kita, negu pakraipa. Dabartinis „Žibutės" turinys kažin-tik ar neperdaug rimtas. Męs čia norime pasakyti, kad jis beveik visas nusviręs ant moterų politiškojo padėjimo. Kad jis svarbus, to niekas neginčys. Bet jo mūsų moterįs dar nesupras. Mūsų moterįs dar žemiau apšvietime stovi už vyrus, ir jų apšvietimu reiktų rūpintis kuopirmiausiai. Prie aiškinimo politiškų teisių reiktų didesnėje dalyj įvesti skyrių namų dabos ir kūdikių auklėjimo. Juk tai moteries amžinoji profesija! Pamokinimai iš hygienos, iš namų ruošos, iš naminių amatų, iš pedagogijos moterims taip reikalinga, kaip ir kiekviename vyrų luome reikalingas žinojimas kokio-nors amato. Reikia neužmiršti, kad mūsų moteris yra pirmiausiai — **Lietuvos motina.** Ant jos guli netik išsikovojimas lygių teisių, bet ir amžinoji priedermė išauklėjimo mūsų tautai gerų ir sveikų piliečių. Šitos priedermės niekas ir niekados jai nepermaïnys. Tad ji reikia ir iš tos pusės šviesti, kaip tą daroma Anglijoje ir Amerikoje: čia jų žurnaluose rasite viską, kas tik moteries gyvenime reikia žinoti. Yra net vaikų literatura prijungta. Mūsų vyrams gali išrodyti tas nerimtu, bet kitaip šitą suprato augštai civilizuoti anglai ir amerikonai. Rimtumas čia neturi vietos. Pas mus jeigu imasi už moterų klausimo, tai imasi taip rimtai, kaip zakrastijonas už kamžos. Delei šitokio zakrastijoniškojo rimtumo ir Amerikoje lietuvaičių visi bandymai neįvyko. (Nežinome, kaip leidžiamas yra kitas Lietuvos moterų laikraštis „Lietuvaitė", nes mums jo dar... neteko matyti. Iš to išvedame, kad jis yra labai bailus, — bijosi amerikiečiams ta „lietuvaitė" pasirodyti, kaip mahometonai slepja savo moteris nuo „giaurų" t. y. nuo netikėlių...)

*

// **Naujos rųšies skaitymai.** Kitoje vietoj skaitytojai ras pranešimą iš Rochester, N. Y., kur T. M. D. kuopa pradėjo labai gražią skaitymų madą: jie sukviečia publiką ir prieš ją vienas nuo estrados garsiai perskaito skirsnelį iš gerb. mūsų filosofo p. Vidūno veikalo: „Mūsų uždavinys". Paskui eina iš publikos užklausimai ir nuo estrados aiškinimai apie perskaitytąjį dalyką. Šitą skaitymų būdą męs turime su džiaugsmu pasveikinti. Rodos tai dar pirmutinis Amerikoje bandymas. Reiktų šitas populiarizuoti. Pas mus ikšiolei buvo madoje prakalbos, ir vėliaus — referatai. Bet mūsų klasiškieji skaitymai buvo apleista. Įsigyvenus yra nuomonė, kad geriau klausyti referato parašyto, negu spausdinto rašto. Lyg rankos rašyta būtų svarbjau. Tuom tarpu męs turime jau nemažus mūsų literatūros perlus, kurie nuo plačios visuomenės tebėra uždengti. Paimkim sau tokius raštus, kaip Sm. Daukanto „Būdas Žemaičių ir Kalnėnų" arba „Gyvenimo Mokykla". Jeigu kuriame mieste tie veikalai būtų per žiemą vakarais viešai perskaityti — kiek tai čia mūsų visuomenė pasisemtų sau žinių iš mūsų historijos ir praktiškų gyvenimui nurodymų! Yra jau nemaža veikalų, kuriuos mūsų redakcijos galėtų vienam ar kitam miestui nurodyti, ir prasidėtų pas mus nauja klasiškojo mokslo ėra.

*

// **Kun. Jauniaus gramatika.** Šiomis dienomis Peterburgo Mokslų Akademija išleido senai lauktiną veikalą: „Lietuvjų kalbos gramatiką", parašytą žinomo mūsų mokslininko ir kalbotyriaus, velionio kun. Kazimiero Jauniaus. Veikalas gana stambus ir iš mokslo pusės ytin svarbus. Svarbus ypač mokslo vyrams ir mūsų kalbos studentams. Iš to atžvilgio męs tokios gramatikos dar neturėjome ir vargiai kada turėsim. Teisybė, kad jos rašyba toli skiriasi nuo mūsų šiandieninės rašybos. Alfabete yra įvesta čielas desėtkas visai naujų raidžių, kurių męs neturėdami, nei negalime čion pavyzdžiui privesti. Visiems kalbos ir rašybos studiuotojams šita gramatika bus neišpasakytai gilus studijų šaltinis. Gaila tik, kad šito svarbaus veikalo išspausdinta labai mažas skaičius — vos ar ne 250 ex.

*

// **Basanavičiaus jubilėjus.** Lapkričio 22 d. sukanka lygiai 60 metų nuo gimimo Dr. Jono Basanavičiaus (gimė 1851 m.) lietuvių senovės ir historijos tardytojo, taipgi vieno iš tų mūsų tėvynainių, kurių būrelis inkūrė pirmutinį mūsų laikraštį — „Aušrą", ėjusią Tilžėje (1883–1886). Būtų gerai, kad tam gerbjamam mūsų vyrui kas parašytų platesnį paminėjimą. Basanavičius ir dabar dar dirba lietuvių mokslo dirvoje, tuomtarpu yra pirmininku **Lietuvių Mokslo Draugijos** Vilniuje.

*

// **Cenzuros šuoliai.** Paskutiniu laiku grįžta iš Lietuvos kaikurios kningelės, pasiunčiamos lietuviškų laikraščių redakcijoms (grįžo Rygos laikraščiams siunčiamos). Juokinga yra tas, kad grąžina tokias nekaltas kningeles, kurios galima būtų ramiai laikyti ciesoriaus miegstubėje — vertimai iš rusų kalbos, ir tas juokinga, kad Vilniaus cenzoriai tokias kningeles senai perleido, o Rygos cenzoriai su baime jas veja laukan!

*

// **Hugo raštai.** Kitoje vietoj yra paskelbta, jog p. A. Karalius pradeda versti lietuvių kalbon garsaus francūzų rašytojo Viktoro Hugo didelę klasišką apysaką „Vargdieniai". Kada ji išeis, tai turėsime savo kalboje dvi dideles šito rašytojo apysakas, nes to paties Hugo kita apysaka: „Notre Dame" spausdinasi dabar „Laisvojoj Mintyj".

Iš Lietuvos.

Caro padėka. Vilniaus gubernatorius telegrama pranešė Peterburgan, kad Daugėliškių ir Lingmėnų valstiečiai liet.-katalikai draug su apylinkės kuningais dalyvavo iškilmėj, (kur su pravoslavų tikybos apeigomis buvo pašvęsta carui Aleksandrui II. stovyla, ir kad valstiečiai, atminčiai paliuosavimo nuo baudžiavos meldę išreikšti carui „nužemintus ištikimybės jausmus". Ministerių pirmininkui Kokovcevui pranešus apie tai carui, caras paliepė padėkavoti visiems tiems valstiečiams už išreikštus jausmus.

Marijampolės parodoj per 4 dienas perėjo per 15,000 žmonių. Geriausi skyriai, tai arklių ir naminės pramonijos. Dovanų paskirta vienais piningais apie 1800 rb. Arklių buvo bene 220 suviršum, kai-kurie buvo apčienyti į 1200 r. Naminės pramonijos skyrius buvo labai didelis ir labai įvairus — nors dėk ėmęs visą tą skyrių į geriausią dailės parodą. Paminėtini da — V. Bielskaus pavilionas, Griniuvienės teatro scenos išrinktinių prijuosčių uždangalas puodžiaus Burinskio puodų dirbimas, naminio darbo divonai; bet kur čia viską išskaitysi. Paliksim tai tam kartui, kuomet bus tikresnės žinios apie paskirtas dovanas.

„Lietuvos Ūkininkas" už „Žemės" leidimą, už „Ūkininko Knin gyno" sustatymą ir ūkio kningų išleidimą gavo vieną iš augščiausiųjų dovanų — Garbingąjį Atsišaukimą.

Paroda pilnai yra pasisekusi ir, reikia tikėtis, padarys žymę bent Suvalkų gubernijos lietuvių gyvenime.

Parodą surengė trįs Marijampolės lietuvių draugijos — „Marijampolės Ūkininkų Draugovė", „Žagrė" ir „Žiburys". Reikia pripažinti, kad veikliausie Parodos Komiteto nariai buvo iš Marijampolės Ūkininkų Draugovės.

N.

ŠIAULIAI, Kauno gub. Rugsėjo 4 d. Šiauliuose — **„Baltosios Gelelės"** šventė. Kuone visus Rusijos miestus suspėjo jau aplankyti ta maloni gelelė, įnešdama nemažą dvasios pakilimą kovoje su baisiausia mūsų varguolių liga — **džiova.** Ne toks sutikimas jai buvo lemtas pas mūsų lietuvius-kaimiečius: čia pasirodė bergždžias lietuvio atsargumas: „ar neapgaus tik ponai", ir todel dažniausiai nueidavo, nieko ne-

pirkę, nors ir plačiai aiškino, kam renkamos yra aukos. Kaikurie matomai, manė, kad tai atsirado nauji prekystė ir mėgino lygties (derėties), ar negalima gauti pigiau, kaip už 5 kap. Žodžiu, paliko labai nemalonus įspūdis. — Visai kitaip buvo su tais pačiais broliais lietuviais, kurie anksčiau pakliuvo į miestą. Jie jau gražiai suprato tos šventės svarbumą: „Męs patįs arčiau stovime džiovos; duokime, kol sveiki''. Ir savo nuo įvairių raugų nuėstomis rankomis meta prakaitu aplietą sidabrinėlį.

Kada mūsų kaimas prabus ir atjaus bendro darbo svarbumą?

Kl. Skabeika.

PILVIŠKIAI. Šioje apylinkėje gyvena keletas visiems žinomų arklevagių. Štai nesenai Rodzevičiui pavogta trįs arkliai. Vagiui ši vieta buvo gerai pažįstama, 11 val. vakaro kaip savo arklius pasikinkė vežiman ir nuvažiavo. Pora dienų praėjus, vagis grįžo tuščiomis. Buvo tokių, kur matė važiuojant Ragucką ir Sutkų, todel policija suėmė ir nuvarė Vilkaviškio kalėjiman; bet pirm kalėjimo vagis ir varikai užėjo išsigerti. Čia prie jų prisijungė da keletas ūkininkų ir visi gerokai intraukė. Prie tokios progos vagis šoko bėgti, bet sugavo ir visgi nuvarė kalėjiman. Gėda mūsų ūkininkams! Visa būrna kalbama, būk Parausių kaime bėsama vagių lizdo. Nežinia iš kur čion atsiranda arklių, greit ir prapuola ir vėla naujų atsiranda. Bet kam tos kalbos? Juk galima būtų ištirti, ar jie vogti ar pirkti yra. Gal žmogų bereikalingai apkalbama? Patyrus pas tokį intariamą žmogų nau jus arklius reiktų tuoj pasirūpint, kad ir per pavieto viršininką, ištirti. **R.**

(„Liet. Ūkin.'')

ČIPĖNAI, Panev. apskr. Šie metai nuo rugsėjo 1 d. Čipėnų mokyklon paskirtas antruoju mokytoju rusas, išdavęs egzamenus prie Biržių keturių klasų mokyklos ir gavęs mokytojo paliūdijimą. Algą mokės jam vyriausybė. **Gr.**

MAIŠOGALA, Viln. gub. Rugsėjo 16 d. Vilniaus akčyžės valdybos kontrolierius surado Purviškių ir Gelažių sodžiuose slaptai degtinę varant. Degtinė varoma iš politūros.

Žemaičių vyskupijos kuningų permainos. Liasauskis Juoz. paskirtas į Dotnavą kam., Vitortas Ant. į Palangą altaristu, Kasperavičius Ant. iš Vainuto į Plungę kam., Stasiulionis Mat. iš Plungės į Veviržėnus kam., Ivaška Ant. iš Veviržėnų į Vendziogalą kam., Venslauskas Vlad. iš Vendžiogalos į Papilę kam., Gudauskas Pet., Papilės kam., pasiliuosavo nuo vietos.

Rugsėjo 18 d. Žemaičių vyskupas G. Cirtautas pašventė į kuningus šiuos Žemaičių seminarijos klerikus: Dundulį Domininką, Garbaliauskį Steponą ir Tamulevičių Stanistovą.

Truputis iš Šiaulių parodos. Per pirmąsias dvi dienas apžiūrėjau visas parodos smulkmenas. Atėjo trečia diena, ir vėl nuėjau, bet traukiamas jau ne tiek parodos, kiek choro. Prieš pradedant dainuoti dar sykį apėjau visus gyvulius, ūkio mašinas ir tt. Bevaikščiodamas, šį sykį įsižiūrėjau net į tokias smulkmenas, kaip gyvulių vardai. Ir kaip gi nustebau, perskaitęs: kumelė „Biruta'', kumelys „Keistutis''. Abu parašu be lietuvių kalbos teksto, bet kiek atsimenu, kumelys buvo lietuvio kaimiečio. Tokiais garbingais vardais pavadinti gyvuliai!! Nelaimingi mūsų historijos vardai. Visur jie dedami: ir tinkamose ir netinkamose vietose, pradedant nuo laikraščių, įvairių draugijų, dirbtuvių ir, galų-gale, kaip šiemet Šiaulių parodoje, baigiant gyvulių vardais. Prieš dedant kur-nors historiškus vardus, visų pirma reikia apgalvot, ar galima jie dėti. **Varnėnas.**

UŽULĖNAI, Taujėnų valsč., Ukm. apskr. Jau pernai buvo rašyta apie šundaktarį Zujį, dabar gi netikėtai teko pamatyti man ir vieną, jo gydomąjį ligonį. Užulėnių sodžiuje ėmė man pasakoti, kad Andriaus Krikštaponio pati ir duktė išėjusios iš proto. Gydyti jų Krikštaponis parsivežęs Zujį. Pastarasis liepęs plakti ligones šikšnine pakelema, tai praeisiąs jų užsispyrimas, ir jos būsiančias sveikos. Zujis ant savo kepurės turėjęs kokardą ir gyręsis, kad tą atsižymėjimą jis gavęs už kaž-kokį gubernatoriaus išgydymą, bet, grįždamas atgal ir neprivažiavęs dar Taujėnų, kokardą nusiėmęs. Paklausus vežėjui, delko taip darąs, atsakė, kad nesinorį jam forma važiuoti per miestelį. Jam esą pavesta kas savaitė prižiūrėti ligonius Ukmergės ligonbūčiuose, o kas mėnuo važiuoti Kaunan į kokią tai gydytojų komisiją. Už kelionę ir patarimus paėmė 3 rublius, neskaitant vaišių. Kadangi ligonės nepasveiko, tai Krištaponis parsikvietė kitą tokį-pat „daktarą'' rusą net nuo Šėtos. Ligonės, sako, esančios pririštos prie lovų virvėmis, nes labai daužąsi. Gaila žmonelių!

Girdėdamas gi, kaip plaukte plaukia jie pas tą Zujį, stebjuosi, delko niekas jo nepatraukia teisman už tamsiųjų minių išnaudojimą. **Bobų ponaitis.**

TAUJĖNAI, Ukmergės apskr. Šale Paužuolių, Pamušių ir Kurklenciškių, lauke, ant upelės „Mušos'' krantų iškasama žmonių kaulų. Prie kaulų randama visokie daiktai, kaip tai peiliai, gypso pustyklėlės, įvairios sagtįs, o Kurklenciškių laukę iškasama daugybę anglių ir pelenų, tarp kurių yra apdegusių kaulų. Rasta ir keletas piningėlių, regis Aleksandro I ir Zigmunto Augusto I laikų. Pasitaiko visai nepažįstami daiktai. Vertėtų ištirti tos vietos kokiam-nors žinovui, nes dabar visokie praeiviai baigia jas naikinti. **Bobų ponaitis.**

10,000 neištikimųjų. Šių metų pradžioje, Kievo apsaugos skyriaus viršininkui Kuliabkai pareikalavus, Kievo apsaugos skyriun buvo paskirta 8 policijos prižiūrėtojai, kad sektų neištikimuosius Kievo gyventojus. Darbuotasi, matyt, uoliai, nes sąrašan intraukta net 10,000 neištikimųjų. Dabar, kaip praneša laikraščiai, visi šitie prižiūrėtojai esą jau paliuosuoti nuo vietos.

Netikrosios šimtarublės. Paskutiniu laiku Lietuvoj ir Baltarusijoj labai daug esą vartojama netikrųjų šimtarublių. Sako, šimtarublės taip puikiai esą padirbtos, kad tik ingudęs pirklys tegalįs jas nuo tikrųjų atskirti. Tarp kaimiečių šias netikras šimtarubles daugiausiai platiną arklių vertelgos—čigonai. Vilniaus policija stropjai jieškanti netikrųjų šimtarublių dirbėjų ir jų platintojų.

Žinios apie mokinius. Žmonių švietimo ministerija renka žinias: 1) kiek 1908, 1909 ir 1910 m. mokėsi stačiatikių ir katalikų mokinių žemutinėse vyriausybės mokyklose Kauno, Minsko, Vitebsko ir Mohilevo gub.; 2) kiek tais pačiais metais ir tose pat mokyklose buvo katalikų ir stačiatikių mokinių valstiečių ir 3) kiek tais pačiais metais ir tose pat mokyklose mokinių mokėsi lenkų ir lietuvių kalbos.

KAUNAS. Mokyklų direkcija savo rieztu uždarė kai-kurias „Saulės'' mokyklėles, kadangi tose vietose atidaryta valdiškosios, taigi ir „Saulės'' mokyklų tęn nereikią. Uždaroma net tokios, kur pernai, pačiai direkcijai patariant, norėta perdirbti į vienaklases. Tuo tarpu gi „lig laikui'' leidžiama veikti toms mokykloms, kurias yra uždariusi pati „Saulė''.

Nežinia, kaip bus ir su kapelionais. Ligšiol vyskupas pranešdavo mokyklų vyriausybei, kokius kuningus jis paskiria, o toji tvirtindavo, arba ne. Dabar nori juos vyriausybė pati skirti, be jokio vyskupo įsikišimo. Tiesa, ligšiol tokių paskyrimų dar nebuvo. Daug mokyklų be kuningo. **O.R.**

Macocho byla. Kaip jau savo laiku minėjome, padarius kratą pas sėdintį kalėjime vienuolį Starčevskį, rasta susirašinėjimas jo su Macochu. Pirm šios kratos abudu kaltinamuoju naudojosi kai-kuriais palengvinimais kalėjime, po šios gi kratos — visos privilegijos iš jų atimta ir laikoma jau lygiai, kaip ir visi kiti kaliniai.

(„Viltis''.)

PANEMUNĖLIS, gelžkelio st. Ežer. apskr. **Nėra kas blaivybę platina.** Čia nuo senai beveik kiekvienoje sankrovėlėj gyvuoja slapta smūklė. Kol-kas jokis joms pavojus negręsia. Šiemet ir traktiernė pasirodė: atidengė ją koksai latvys lietuvio namuose. Girtuokliavimas perpus pasididino, o muštynės tankesnės pasidarė, kas seniau retai atsitikdavo.

Gaila, kad pas mus nėra kas platina blaivybę. Kartą per atlaidus atsilankęs kn. Stakelė per pamokslą pakalbėjo žmonėms apie spiritinių gėrimų kenksmingumą. Tądien blaivybėn įsirašė didis skaičius. Bet paskiau, nebėsant kam ragint, daugiau nebesirašė. O visgi girtuoklių skaičius mažėtų. **J. Jurgelionis.**

KRONDŠTADTAS. Šisai miestas stovi Suomių užtakoj — Kotlino saloje. Daug yra laivams statyti fabrikų. Darbininkų tarpe daug lietuvių, iš visų Lietuvos kampų suplaukusių. Uždirba menkai — vos po kokį rublį per dieną. Menkas jiems čia gyvenimas. Bažnyčia viena. Susirenka jon darbininkai ir kareiviai. **Tumonis.**

(„Šaltinis''.)

IŠ ŠKOTIJOS.

GLASGOW. Nors retai randasi proga apskelbti viešai mūsų vargus-bėdas, bet vis-gi ima noras judinti susnūdusį lietuvių gyvenimą.

Tuo laiku darbai eina „gerai''. Žmonės prisidirba iki valiai, bet uždirba vos ant skurdaus pragyvenimo. Darbai daugiausia anglekasyklose. Dažnai girdėti darbininkų besiskundimai ant savo viengenčių — kontraktorių, kurie be pasigailėjimo visokiais būdais skriaudžia savo žmones. Yra koks trejetas dirbtuvių, kur priimami lietuviai. Nors darbai vietomis labai sunkus, bet uždarbjai menki; paprasto darbininko alga 18 šil. už 53 valandas, ir kad ne viršlaikis (over time) darbas, tai būtų gana sunkus pragyvenimas.

Nežiūrint į tokį blogą padėjimą, lietuviai gyvena labai ištvirkusiai: sulaukę mokesties retas kuris pataiko parsinešt namo visą savo uždarbį, bet kokią jos dalį, o kartais ir visą palieka karčiamoj. Žinoma, prie tokių menkų uždarbjų neilgai gali girtuokliauti, taigi ir prasimano visokius „dropus'', „smirdes'' ir kitokius nuodus, (mat pigus gėrimas).

Pas girtuoklius namuose viskas suversta, sumaišyta; kambaryje nei kokios tvarkos nesimato: kūdikiai (pas vedusius) apdriskę, suodini, moteris susivėlus, keles dienas nesiprausus. Kambaryje nuo visokių nešvarumų dvokiantis kvapas liūdija, jog tęn yra kailių dirbtuvė o ne žmonių gyvenimas.

Moterįs dažnai susibičiuliavę su keleis vyrais; vienos moterįs tą atlieka slaptai o kitos ir su žinia savo tikrojo vyro. Tokioj šeimynoj neišgirsi malonaus žodžio.

Tame purvinam sukuryj randasi ir kitokių žmonių. Čia yra „Šviesos Draugystė'' susidedanti iš keleto amatninkų, kurios nariai besišviesdami atsisakė skaityti pažangesnius laikraščius, o priešingai savo tikslui, — pradėjo rūpintis bažnyčia ir šventosios misijos reikalais, už ką ir vardas geriaus pritiktų kokios maldininkų kuopos.

Taip dalykams stovint, kartais atsitinka ir gana nešvarių, huliganiškų darbų. Taip, 24—25 d. rugsėjo pas vieną tikrai dievobaimingą žmogų, girtuoklių ir kazirninkų užlaikytoją p. L., buvo krikštynos, kur specialistai girtuokliai ir kazirninkai sutarė išmušti „bedievius-socialistus'' ir nuėjo į socialistų skaityklą (tą dieną buvo parengti šokiai) išpildyt begėdišką savo nutarimą. Tais mušikais buvo: du broliai Magylai ir du br. Radzevičiai, išviso keturi. Vienas iš jų regis „Šv. Dr.'' narys. Bet nabagam išmušti nepasisekė, nes visi išliko gyvais ir ketina peštukus patraukti teisman. Peštukai ir-gi nerimsta, ketina prašyti nuo Tėvo Kazimiero kapucino palaiminimą, kad Dievas padėtų išmušt „cicilistus''.

1. d. spalių m. pribuvo Glasgaw'an garsusis misijonierius Tėvas Kazimieras kapucinas šaukti žmones prie pakūtos, prie išsižadėjimo „svieto, kūno ir velnio''. Žmonių prisirinko pilna bažnyčia. Kun. Vasiliauskas švelniu balsu paaiškino misijų tvarką, kalbėjo apie bertainį valandos, žadindamas žmonėse Dievo meilę.

Tėvas Kazimieras sakė pamokslą visą valandą. Kalbėjo apie savo gyvenimą, kelionę Škotijon, paaiškino kas yra „misijos'', taip gi pasakė keletą nusidėvėjusių punktų iš biblijos bei šv. historijos; laikanties krikščioniškai-katalikiško principo, kalba susidėjo iš žodžių viens kitam prieštaraujančių. Pažymėtini kalbos punktai buvo užklausimas „ar norit misijų'', ant to keli balsai atsiliepė „norim'', paskui inprašė per šią savaitę susilaikyt nuo gėrimo svaigalų ir užklausė „ar prižadat negert'', vėl buvo atsakymas „prižadam'', tik jau daugiau balsų.

Beto dar pasakė, kad ne jis vienas čia laiko misijas, bet yra ir kitas misijonierius, kokis ten velnias, kuris rašinėja į laikraščius nebūtus daiktus; tik nepasakė, koki tie nebūti daiktai, gal tie kur aprašoma pamokslų pa? sekmės.

Turėtų atsimint mūsų pamokslininkai, kad prirodymui nebūtų daiktų negana rašėją pavadint „velniu'' ar kitaip, bet reikia faktų prirodymui teisybės.

Kokios bus pasekmės iš šv. misijos — pakalbėsime kitą kartą. Dabar tiek galiu pasakyt, kad santykiai tarp laisvamanių ir fanatikų smarkiai paaštrėjo.

Glasgovietis.

(„Rankpelnis''.)

IŠ LATVIJOS.

Anarchistai-sindikalistai. Dienraštis „Rižsk. Misl'' rašo, kad latviškas dienraštis „Rygas Avizes'' leidžiamas Veinbergo pranešęs, kad rugsėjo 18 d. vienuose namuose prie Dorpato gatvės buvęs anarchistų-sindikalistų susirinkimas. Būk jie tęn kalbėję apie savo reikalus, nutarę įsteigti savo grupę vadinamą „Liepsna'' ir tt. ir būk tapę išdalinta brošūra: „Anarchistų komunizmas'' ir laikraštis „Juodoji vėliava''. Dyvinas pranešimas!

Nubaustas laikraštis. Latvių dienraštis „Rita Vestnesis'', už patalpinimą straipsnio: „Streikas ir jo vertybė'', administrativišku būdu nubaustas 300 rublių.

Proklamacijos. Rygos laikraščiai praneša, kad rugsėjo 9 d. buvę išmėtyta po miestą ir priemiesčius proklamacijos su parašais s.—d. darbininkų partijos su raginimais streikuoti.

Areštai. Pereitą savaitę vieną naktį vėl buvo padaryta keletas kratų ir areštuota keletas žmonių, būk tai prigulinčių prie darbininkų organizacijos.

(„Ryg. Naujienos''.)

Nuo ko paeina žodis „Ryga''. Anot „Rig. Zeit.'' mokslinčius Šachmatovas žodį „Ryga'' išvedąs iš senobės keltų kalbos; jis reiškė senobės dievaitį, vadinamą kitaip Mas. Keltai yra atsikėlę Europon iš Vakarų Azijos ir keliavę pakraščiais Baltijos, dabarties Vokiečių Jūros. Dabar keltų giminės gyvena Francijoje, Ispanijoje, Škotijoje ir Irlandijoje. Keltų kalboje ir dabar randas žodžiai: rigoe, rigodunan. Upjų ir vietų vardai kaip antai: Venden (vennedai), Nemunas, Venta, Drisa taipogi esą keltų kilmės ir parodą, kad čion kokį laiką gyventa keltų. Šiandien keltiškai kalbančių žmonių ėsą da apie pusketvirto milijono.

Linai šiemet Kurše užaugo trumpesni ir mažiau, todel ir mokėsią brangiau negu pernai.

Atėjo iš užsienio 4 garlaiviai su rugiais ir kviečiais ir iš Rygos gabenami į Rusijos gubernijas, kur javai šiemet neužderėjo.

Ekspeditoriams ir sunkiųjų vežėjų gaspadoriams Rygos policmeisteris įsakęs priimti už vežėjus tik tokius žmones, kurie pristatys iš policijos išduotą tam tikrą paliūdijimą apie ištikimybę.

Dovanos kaimo darbininkams. Ryt-Prūsų žemdirbystės žinyba pernai metą apdovanojo ištikimus laukų darbininkus ir tarnus, išbuvusius prie tų pačių ūkininkų ilgesnį laiką ir ištikimai pildžiusius savo pareigas. Viso labo pagerbti 664 žmonės, iš kurių 236 gavo pagyrimo raštus, 173 bronzo medalius, 47 brošes, 163 sidabro medalius ir 47 sidabro kryžius.

Administrativiškai nubaudė Livžemės gubernatorius Rygos darbininkus už kurstymą streikuoti: Alfredą Rozitį ir Janį Abolitą ant 3 mėn. arešto. A. Plume ant 2 mėn., A. Tiliševskį, A. Mengelsoną ir K. Barcevičių ant 1 mėn. kiekvieną.

Liepojuje dabar daromas surašas gyventojų. Tuo užimta policija ir 40 pašalinių žmonių.

Mintaujos miestas šiemet liko išmatuotos ir dabar sustatomas planas. Tokio dar neturėta. Gubernine valdyba atmetė Liepojaus budinkų darbininkų prašymą leisti inkurti savo profesialinę draugiją.

(„Rygos Garsas''.)

IŠ VISUR.

× **Chinų revoliucija.** Sukilimai pasisklietė po visą šiaurinę Chinijos pusę; minėtinai dideli bruzdėjimai yra šiose penkiose gubernijose: Šantung, Ho-Nan, Kiang-Su, Ngan-Hoe ir Hoo-Pe; pastarosios gubernijos didžiamiestyj Wu-Čang, kaip jau rašėme pereitą sykį, revoliucijonieriai inkūrė savo valdžią ir apšaukė pradžią chiniškos respublikos. Rods pereitą savaitę valdžios vaiskas dar buvo apgalėjęs sukilimą, bet už poros dienų revoliucijonieriai uždavė ties Hankow tokį valdžiai smūgį, kad jos vaiskas visai iškriko, nes daugelis kareivių pereina po revoliucijos paparčiu. Sukilėliai ypač eina prieš dabartinę karaliaus Mandžu dynastiją, kuri chiniečiams yra svetima ir labai spaudė, taigi visur gaudo šitą giminę ir žūdo. Nesigailį nei mažų vaikų. Pačiame Pekine, chinų sostapilėje, vis auga nuomonė, kad dabartinė valdžia jau grius. Turtingesni mandžai jau pradėjo bėgti iš Pekino į svetimus kraštus.

× **Turkų-italų karė.** Faktiškai italai dar nėra Tripolio valdonais, nors čionai kas sykis rodos stipriau įsigriebja. Turkai tebesispiria su italais ant Raudonosios Jūros ir pačiose Tripolio apylinkėse. Rods vietiniai arabai ir turkai pradėjo bėgti nuo turkų vaisko ir prašyties prie italų, kad juos Tripoliuje priglaustų, bet italai bijosi, kad tik nebūtų klasta, kad tik susispietę turkai paskiaus pačiame Tripoliuje neišketų italams skerdynės. Pačioje Turkijoje tebėra aitrus ūpas prieš Italiją. Valdžia nori susirasti užtarėjus pas Europos valdonus ir parliamente skubinai tariasi, kaip čia arčiau susijungti su kitomis šalimis, kad padėtų italus iš Afrikos išvyti. Ar bus kiek naudos iš tų pasivėlinusių Turkijos darbų, nežinia dar.

× **Veža Chinijon dolerius.** Delei revoliucijos Chinuose labai nupuolė vietiniai bankai. Chinų poperinių piningų nebeima ir patįs chiniečiai. Todel svetimieji bankai vagonais pradėjo gabenti svetimus sidabrinius piningus, podraug ir anglų dolerius. Tuomi rasi sustabdys nupuolimą pramonės Chinuose.

× **Cook'as Danijoje.** Dr. F. Cook, kuris ginčinasi su Peary'u už šiaurės žemgalį, šiomis dienomis pribuvo į Kopenhagą; čia jis skaitys lekciją toje pačioje salėje, kur dveji metai atgal gavo nuo geografų draugijos aukso medalį neva už atradimą poliuso.

× **Vėl Mexikoje neramu.** Ir vėl Mexikoje grumzdžia suirutės. Šiuo kartu kįla sumišimai pietinėse valstijose, ypač apie Tabasco ir Yucatan. Čionykščiai kelia protestą prieš naujai išrinktą ant šešerių metų prezidentą Madero, būk jis per prievartą užėmęs valdono vietą. Maištininkai nori vėl iššaukti rinkimus ir pastatyti prezidentu gen. Reyes, kuris dabar iš Mexikos pabėgo.

× **Kur ex-šachas?** Persų ex-šachui Mahomet-Ali nebepasisekė atgauti sosto. Negana to, jis nebeturi kur ir dėties. Persijoj už jo galvą paskirta didelė suma piningų. Rusijon valdžia irgi nebenorinti leisti. Todel nelaimingas ex-šachas slapstosi Persijos parubežiais. Sakoma, kad jį matę Azerbeidžiane, tai vėl Birzuloje, persirėdžiusį į plėšikų drapanas.

× **Turkai tremia italus.** Iš Bielogrado rašo, jog turkai tremia būriais italus iš Turkijos. Vieną tik dieną pribuvę Serbijon 200 ištremtinių italų.

× **Pekine maištai.** Chinų sostapilėje Pekine iškilo maištai. Būriai žmonių užpuolė bankus ir norėjo atsiimti visus piningus. Valdžios poperiniai piningai nupuolė ant 20%. Parliamentas pridavė karaliui čielą eilę reikalavimų, kurie pakišė sostui taip sakant peilį po kaklu.

× **Prietarų siautimas.** Italija dabar turi daug vargo. Čia karė su turkais ir socialistų bei radikalų protestai prieš karę. Čia vėl choleros epidemija. Buvo jau rašyta, kad žmonės tebemiršta cholera, krinta kaip lapas. Prie to prisidėjo tamsių žmonių prietarai. Pereitą savaitę mieste Segni žmonės užpuolė miesto majorą norėdami jį užmušti, padegti miesto rotušę; įsigriovė ligonbūčiuos, pagriebė sergančius cholera ir išsinešė juos miestan. Liaudis tiki, kad cholerą valdžia tyčia pramaniusi.

IŠ RUSIJOS.

Nužūdė įžymų kadetą. Novočerkaske tapo nužūdytas princas Trubeckoj, įžymus konstitucijinių demokratų vadovas. Važiuojant jam vagone, inėjo kokis tai studentas ir keliais šūviais iš revolverio, padėjo princą ant vietos. Priežastis nužūdymo dar neišsiaiškino.

Perdaug cukraus. Rusija turinti perdaug cukraus. Ateinančią savaitę Belgijos sostinėje Brusseliuj atsidaro tarptautiška cukraus pramonės konferencija, kurion Rusijos atstovai praneša, jog Rusija turinti cukraus prisidirbusi net iki 1913 m., todel prašo neaprubežiuoti rusams kelių, išvežimui cukraus į užsienius.

Finų viršininko nužūdymas. Abos mieste iškilmingai palaidojo vietinio seimelio prezidentą, Chirvikantą, kurį kažį-koks užpuolikas nužūdė. Chirvikantas buvo rusų valdžios užtikėtas, todel finai jo neapkentė.

Anarchistų pasmerkimas. Ekaterinoslavoje karės teismas nuteisė 56 anarchistus. Devynius pasmerkė mirties bausmei, o 32 į katorgą nuo 4 metų iki visam amžiui.

Iškeikė orlaiviją. Caricyno jeromonachas Iliodor per pamokslą iškeikė visus orlaivininkus. Pagaliaus pridūrė: „Tiktai žydai ir ruskiai kvailiai-bedieviai lekioja ant mašinų po orą, o kiti bedieviai eina jų žiūrėt. Todel užkeikiu jus, kad nevaikščiotumėt žiūrėtų. Ar neisite?'' — „Neisime!'' suriko minia, ir iš teisybės, daugelis neina.

Iš ochranos darbelių. Po Stolypino nužūdymui puolė nuožvalga ant visos šnipų arba ochranos agentų systemos Kievoje. Čia atvažiavo iš Peterburgo senatorius Trusevičius ir tuojaus paėmė nagan šnipų viršininką Kuliabko, kuris įleido Bogrovą į teatrą, kur buvo nudėtas Stolypinas. Pasirodė, kad šnipų rankos toli gražu nėra taip čystos. Jie užsiiminėdavo ir plėšimais. Taip pernai metuose Kievo vagzalo šnipai padarė expropriaciją iš dviejų kaimiečių. Terrible!

Iš Amerikos.

12 prigėrė kasyklose. Hibernia, N. J. Wharton plieno kompanijos kasyklėse įsiveržė milijonai tonų vandens iš apleistųjų kasyklų į vieną šaftą, kurioje dar dirbo keletas žmonių, ir paskandino juos. Laikraščiuose paduoda šiokias 12 žuvusių pavardes: D. Slaight, Juozas Swentys, Jurgis Pollich, Andrius Moskošek, J. Manister, Povilas Ketra, Juozas Svingieris, Mikas Nojoc (Naujokas?), Mikas Kampus, Stepas Mida, Jurgis Kormus ir Juozas Ploskuka. Matosi, kad tie nelaimingi buvo lenkai ir lietuviai.

Pasaulinės lošos. Garsiosios sportų draugijos: „Milžinai'' iš New Yorko ir „Atletai'' iš Philadelphijos surengė čielą seriją imtynių. Lošia į bazų-boles, katrie laimės pasaulio championų titulą. Philadelphijoj ant Polo Grounds „Milžinai'' tris sykius pralošė. Amerikonų laikraščiai, kaip paprastai, baisiai tuomi interesuojasi, ilgas špaltas prirašo.

Kuningėlis nužūdė merginą. Boston, Mass. areštuotas Immanueliaus Baptistų bažnyčios kuningas Clarance Richeson. Jį suėmė iš jo sužiedotinės Miss Edmands namų, prieš-pat ėjimą prie šliūbo. Mat išsiaiškino, kad jisai pirko nuodus ir uždavė savo sužiedotinės giminaitei Miss Linnell, su tikslu ją nužūdyti ir paimti jai pripuolantį turtą. Laikraščiai sako, kad tai da negirdėta Amerikos historijoje piktadėjistė, kuningo papildyta.

Edisonui dovana. Iš Stockholmo pareina žinia, jog žinomam Amerikos išradėjui T. Edisonui esanti paskirta Nobelio fondo dovana. Kasmet iš to fondo duoda įžymiams pasaulio išradėjams penkias dovanas, kurių kiekviena išneša apie $40,000.

Išgriovė streiklaužių bjūrą. Spokane, Wash. kažį-kas su dinamitu išgriovė vietinį darbo bjūrą — „Sun Employment Agency''. Manoma, kad tai buvo keršijama užtai, kad šitame bjūre buvo renkami darbininkai ir siunčiami į vakarines valstijas kur eina streikas ant Harrimano gelžkelių.

Plieno trustas mušasi krūtinėn. Pradėjus korporacijų komisijai nagrinėti United States Plieno trustą, šisai pajuto, kad gali riestai išeiti, todel geruoju apskelbė, jog atiduosiąs valdžiai dideles sritis netiesotai užgriebtos žemės apie „Superior Ežerą''. Toje žemėje esą bilijonai tonų rūdos.

McNamarų byla. Los Angeles, Cal. Ikšiolai dar vos keturi išrinkta prisiekusieji teisėjai (reikia dvylikos). Iš McNamarų pusės advokatai atmeta visus tuos teisėjus, kurie pasisako, jog neprielankiai atsineša į unijas, o valdžios prokuratura vėlgi atmeta tuos, kurie sakosi nepripažįstą mirties bausmės. McNamarų apgynėjai stovės ant šitos teorijos, kad Los Angeles „Times'' budinkas susprogo ne iš dinamito, bet iš gazo. Taigi McNamarai nieko prie to negalėjo turėti. Šiaip jau byla dar mažai pasistūmė pirmyn. Teisme bus pastatyta ant stalo mažiukas namas, lygiai toks, kaip „Times'' budinkas buvo. Čia-pat bus išvedžiojama teorijos, kokiu būdu tas budinkas buvo suplėšytas.

Agituoja prieš ateivius. Omaha, Nebr. Dr. Phelan iš Kanados laikė prakalbą, posėdžiuose čionai laikomo Amerikos Kalėjimų kongreso. Jisai tarp ko kito perspėja amerikonus, kad apsižiūrėtų su ateiviais. Anot jo išstudiavimų, Amerikoje esanti viena šimtinė dalis liaudies — bepročiai, ir vis tie esą ateiviai. Ateiviai atnešą Amerikon „išgamystę, beprotystę ir draugijines ligas''.

Nauji orlaiviai. Aviatorius Hugh Robinson ant Mississippi upės bando naujos rųšies orlaivį — hydroplaną. Šiuomi galima lėkti oru, paskui nusileidus ant vandens plaukti, kaip su luoteliu. Robinsonas vienu bandymu nuskrido 110 mylių. Tačiaus sykį nukrito ir sugadino visą orlaivį.

Pasikėsinimas ant prezidento? Los Angeles, Cal. spalinio 16, ties Santa Barbara surasta padėta po tiltu 39 lazdutės dinamito, kurios būtų išnešę padangėn visą tiltą, jeigu sargas su laiku nebūtų aptikęs. Sargas kaltininkus vijosi, bet nepagavo. Kas norėjo iškirsti tą klastą? Gelžkelio žinyba turi dvi teorijas: 1) kad streikieriai norėję išdinamituoti tiltą, delto kad parodyti, jog Amerikos gelžkeliai yra pavojingi; 2) kad anarchistai norėję pasikėsinti ant gyvasties prezidento Tafto, kuris už keleto minučių turėjo pervažiuoti. Užvesta aštrųs tyrinėjimai.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

WATERBURY, CONN.

15 d. spalinio T. M. D. kuopa buvo surengusi prakalbas. Kalbėjo p. J. Lutkauckas iš Brooklyno. Aiškino emigracijos reikalus, nupiešė pavyzdžius kaip sunku tiems, kurie turi kokias kliūtis ineinant į Suv. Valstijas; kaip reikalingas Emigrantų Namas. Patarė dabar prisidėti prie susitvėrusios komisijos parūpinimui žmogaus ant Ellis Island ir padaryti draugystėse metinę mokestį.

Toliaus perstatė naudingumą T. M. D. ir S. L. A. kaip jos tvėrėsi ir kaip gyvuoja, kokias audras pergyveno, kas tas audras ir persekiojimus darė. „Nebūtų taip skaudu, — sako — jeigu tie persekiojimai ir kliūtįs būtų daromos prastų žmonių, bet dabar daro tie, kurie save vadina „idealistais''. Tai yra didelis prasižengimas prieš tautą ir žmoniją. Ragino skaityti visokias kningas ir laikraščius, „nes kningos ir laikraščiai tai keliaujanti mokykla, iš kurios suaugę žmonės semia apšvietimą.'' Ragino tverti kooperacijas, kurios yra darbininkų pirmasai žingsnis prieš amerikoniškus trustus.

Tai pirmą dar kalbėtoją iš lietuvių girdėjau, kuris prakalboje paminėtų ir apie kooperacijas. Abelnai prakalba visiems buvo naudinga, daug ką galima buvo pasimokinti. Patarčiau ir kitiems, kurie rengia prakalbas, kad parsikviestų p. J. Lutkauską.

15 d. spalinio S. L. A. 11 kuopa laikė susirinkimą. Patvirtinta laikyti susirinkimus kas trįs mėnesiai.

Augštaitis.

GRAND RAPIDS, MICH.

Rugsėjo 21 d. ir mūsų miestą atlankė S. V. prez. Taftas. Kalbą turėjo ant Campan skvėro. Vietiniai laikraščiai labai giria Taftą už jo didelį draugiškumą tam miestui. Jisai gi išgyrė miestą, gerą jo tvarką ir švarumą. Nors tą dieną lietus lijo, bet publikos susirinko labai daug.

Į Grand Rapids kas kartą plaukia, apart kitų tautų, ir lietuviai. Darbo šiaip-taip pribuvę gauna, bet vargas su stubomis.

Taip pat lietuvių kas karts daugiau griebjasi prie apšvietos ir pramonijos; taip va jaunas vaikinas Gas. Kentraitis, užsidėjo ant Leonard gatvės išdirbystę kryžių ir visokių paminklinių akmenų. Jurgis Olekas užsidėjo pirmos klasės barzdaskutę.

J. Garnupis.

SHENANDOAH, PA.

Nors darbai eina pusėtinai kasyklose, vienok žmoneliai gerokai vargsta: mažai labai apmokami. Žmonės įenda į bile kokią vietą, by tik daugiau uždirbti, ir tankiai patenka nelaimėn. Sužeidimai, užmušimai kasyklose atsitinka kasdien po kelis. Dabar du tokie atsitikimai ištiko lietuvius: 14 spalio užmušė kasyklose Miką Nalivaiką 30 m. amžiaus, ir 16 spalio Juozą Germalavičių.

3 spalio buvo čionai tarptautiškas koncertas, surengtas Scranton'o Muzikališkos Konservatorijos mokinių. Koncertas nusidavė labai puikiai! Dainavo net 6-se kalbose, tarp kurių padainavo ir 2 lietuviškas daineles: „Žaliuok rūtele'' ir „Kaip gi gražus, gražus žolynų darželis''. Išpildytojų programoj buvo ir lietuvis p. Ad. Šaučiūnas, jei negeriausias, tai vienas iš geresnių lietuvių pianistų. Shenandoahriečiai jo pasveikinimui surengė puikią vakarienę p. Tabaro hotelyje; dalyvavo visi prakilnesni tautiečiai. Laike vakarienės buvo trumpos prakalbos išreiškimui džiaugsmo, delei atsilankymo p. Šaučiūno. Kalbėjo pp. V. J. Šliakys ir L. M. Kaziūnas. Prieš ir po vakarienės p. Šaučiūnas paskambino ant piano ir jo draugas M. Korykov (mažrusis) pagriežė ant smuiko. Taipgi vietinis tautiškas choras, vedamas p. K. Bubnio, sudainavo keletą tautiškų dainelių. Ant galo, norėdamas pajuokint svečius, p. Šliakys surengė porą juokingų scenų užhypnotizuodamas nekuriuos svečius.

Abelnai imant, šioji vakarienė atnešė daug naudos ir gal pirmutinė tokia buvo Shenandoh'ryje.

Sumanymas įsteigti Tautišką Namą Shenandoah'ryje, kaip rodosi, bręsta pasekmingai, nes visuomenė karštai pritaria. Pereitame visuomeniškam susirinkime, 24 d. rugs. pasirodė didelis entuziazmas! Visi vienbalsiai pritarė ir išrinko komitetą iš 6 vyrų, kurie išdirbs pamatines taisykles kaip tą naudingą sumanymą įvykinus. Sekantis susirinkimas bus nedėlios vakare, 29 spalio.

Korespondentas.

CHICAGO, ILL.

Vakarinėje miesto dalyj plačiai apgyvenę lietuviai; užsiėmimas jų daugiausiai: rubsiuviai, dailydės; ir kitoki amatninkai uždirba vidutiniškai, bet šiuom laiku dideli „slekai''.

Yra lietuviška bažnyčia, kur klebonai tankiai iškeikia pirmeivius. Lietuvių draugijų randasi: D. L. K. Gedemino, Lietuvos Brolių, Kriaučių Klubas, Chicagos Lietuvių Draugija S. P., Šv. Mikolo Ark., Šv. Juozapo, L. G. D. R. po priegloba Šv. Cicilijos ir moterų draugija Šv. Rožančiaus. Tarpe draugijų narių apšvieta žemai stovi. Kiek augščiau laikosi Chicagos Lietuvių Draugija, kurion priguli vyrai ir moterįs be skirtumo; čia priguli visokių pažvalgų žmonės, nes draugija yra laisva. Sąnarių turi suvirš 2,000 narių; rods gražus skaitlius, tik reikia vienybės, tuomet galėtų gražius darbus atlikti; bet apgailėtina, kad tarpe draugijų sutikimo nėra, begėdiškas prasivardžiavimas ir neapykanta vis besiplėtoja.

Pabaigoje 1909 metų buvo užmanyta 81-mos ko. L.S.S. įrengti kningyną. Pasirodė, kad labai sunku, todel sušaukė draugijų konferenciją, kurioj dalyvavo penkių draugijų delegatai. Čia buvo gana plačiai apkalbėta ir atrasta, kad sumanymas vertas inkūnyti. Palaukus kiek ir vėla buvo šaukta konferencija; čia jau dalyvavo tik iš trijų draugijų delegatai, kitos draugijos tiesiog atsisakė. Tad sumanymas liko atidėtas ir lig šiam laikui nieko nesigirdėti.

Per praėjusius dvejus metus visuomenė gerą lekciją turėjo, ypač laike rūbsiuvių streiko: pamatė, kur apšvieta, vienybė, tęn ir galybė.

Dabar dauguma kalba kaslink tautiškos svetainės. Šiuo klausimu turėtų užsiimti draugijos nežiūrint ar kas socialistas, katalikas ar tautietis; jeigu rūpi pačių apsisaugojimas nuo išnaudotojų ir visuomenės gerovė tai privalo veikti išvien **J. D.**

SCRANTON, PA.

Po laikraštininkų suvažiavimo Scrantone aptyko. Taip bent atrodo, — tačiaus suvažiavimas atšildė ne vieno užšalusius tėvynės meilės jausmus. Pirmutiniai, kurie nubudo, tai bene bus Dainininkų Choras, kuris jau buvęs apmirusiu, bet dabar subruzdo, atgijo ir pradėjo veikti. Lavinasi dainavime kiek tik išgali; lekcijos būna dusyk į savaitę. Rengiama 4 aplinkinių miestelių lietuviškų chorų bendras koncertas, pabaigoj šio mėnesio Plymouthe'e, Pa. Vertas geriausio pagyrimo.

Apart choro, kitos draugijos tautiškiems bei kulturiškiems darbams apmirusios. Išskiriant paprastų balių, nieko viešo veikiant nesimato. Nuo bažnytinių draugijų, rods nieko kito negalima ir laukti.— Bet juk yra ir laisvos draugijos; šios visgi šį-tą surengti galėtų.— Beje politiškieji klubai, kurių yra net trįs bendromis spėkomis surengė 20 dienai spalinio viešą susirinkimą ir prakalbas. Tai jau gerai. —

Kalbant apie klubus negaliu nepasakyti vieno blogo apsireiškimo, kuris vertas papeikimo. — Štai „Lietuvių Neprigulmingas Pol. Klubas'' surengė spalinio 28 dienai savo paprastą balių. Languose iškabinėjo didelius apgarsinimus. Bet žvilgterėjus į tuos apgarsinimus lietuviui, noroms-nenoroms reik parausti iš gėdos. Negana, kad neprisilaikyta jokių gramatiškų taisyklių, negana kad iš techniškos spaustuvės darbo pusės padaryta tikras jovalas, bet kalba taip bjauriai suambrinta, kad ištikrųjų gėda, nes manai, kad politiškame klube nėra žmogaus, kuris bent parašyt žmoniškai mokėtų. — Apart to tuoj duria į akį faktas, jog apgarsinimai padirbti atiduota kokiam žydui ar vokiečiui, nors pačiame Scrantone turime lietuvišką spaustuvę, — o kam patinka gali ir kur kitur darbą atiduoti; nemaža yra lietuviškų spaustuvių.

Kada męs pradėsime nors apgarsinimus dailesnius daryti?

Scrantonietis.

WAUSAUKEE, WIS.

Paleido darbininkus iš lentų pjovyklos, ir visos mašinos išvešta į miestelį Marineta. Dirbo ir lietuvių, kurie netekę darbo, nenoroms išvažinėja.

Iš lietuvių vien ūkininkai pasilieka skursti tarp girių ir kelmynų, su žvėrimis kovą kelti. Del vilkų ir meškų šiaip taip dar būtų, bet del gyvačių, tai jau brudas — maišosi po kojų, yt virvagaliai. Vaikai pripratę muša ir kiaulėmis mėto suėsti. Stebėtina, kad kiaulės nepastimpa.

Iš lietuvių ūkininkų nei vieno nėra apšviestesnio, visi karšti katalikai, ir baisųs girtuokliai. Pardavę miestelyj produktus, girti grįžta vyrai ir moterįs, da ir namo buizutės vežasi...

Netoli iš čia, 40 mylių girių kirtikai lietuviai atsibaldo su kelių mėnesių uždarbju, na ir geria iki tuščias lieka. Labai smagu gert su lietuvių moterėlėmis, kurios moka pablevizguoti. O jau ir maldininkai čia žmonės. Prieš valgant ir pavalgius žegnojasi ir maldas gieda Sulaukę šventės, medžius pjausto, šieną krauna, viską dirba ir maldas gieda. Begiedant pasisuka kūdikis, tai surėks: „kur lendi, tu žalty!'' ir vėl gieda. O patark kad tas labai negražu, tai sako: „ką, tu bedievis žinai?'' **A. Čekanauskas.**

New Yorko žinios.

¶ **Tarptautiškas klubas.** New Yorke tveriasi tarptautiškas klubas, kurio tikslu yra suartinti visų tautų inteligentiją. Kluban prisideda apie 30 tautysčių. Prisideda keletas ir lietuvių iš Brooklyno ir New Yorko. Dabar laiko įsteigiamuosius posėdžius Rand School rūmuose ant 112 E. 19-tos gat.

¶ **Amerikos atradimo metai.** Šiemet, 21 d. spalinio sueina 419 metų, kaip Christophoras Columbas atrado Ameriką (1492 m.).

¶ **Hippodrome.** Pereitą nedėldienį Hippodrome davė antrąjį koncertą smuikininkas Jonas Kubelik. Šiokiomis dienomis Hippodrome eina didžiausis ant svieto pažantas — scenos iš kelionės aplink svietą. Dalyvauja apie 1200 aktorių.

¶ **Agitacija už moterų padailinimą.** Žinoma moterų politiškos lygybės vadas, Mrs. Belmont, apskelbė savo žurnale „Dress', jog neužilgo būsią pradėta skaityti po visą Ameriką lekcijos, kaip moterįs, šale kovos už politišką lygybę su vyrais, stengtųsi save auklėti dailume. Tai būsią vie-

nas iš veikliausių įrankių užkovoti sau lygybę. Diev padėk!

¶ **Naujų žuvų.** Į viešą akvariumą ant Batery Park atvežė iš Floridos 274 žuvis, sugaudytas jūrėse. Jos yra visai naujos ir niekur neregėtos ryšies.

¶ **Rusas apie mūsų duonkepes.** Ant laivo „Lusitania'' išplaukė rusas, Dr. Al. Iljin, kuris buvo rusų imperatoriškos technikų draugijos čia deleguotas į tarptautiškąjį municipališką kongresą, nesenai laikytą Chicagoje. Tarp ko kito, Iljinas išvažiuodamas pasakė spaudos atstovams, jog Amerikos duonos kepyklos esą... tris sykius blogesnės, negu Rusijoje. Štai ir turime!

Vietines Žinios.

— **Patrauktas teisman redaktorius.** Žinomo ir net lietuvių skaitomo dienraščio „Standard Union'' redaktorių Wm. Berri patraukia teisman už įžeidimą trijų įžymių demokratų, kandiduojančių į Augšč. Teismo vietas: Ketcham, Callaham ir Willet. Minėtas dienraštis tuos vyrus įžeidęs straipsniu, pakurstančiu prieš juos visuomenės neapykantą. Redaktorius Berri yra republikonas ir prez. Tafto asmenis draugas, todel valdžios jo neareštavo, tik pasitikėjo garbės žodžiu, kad nepabėgs iki teismui.

— **Kubeliko koncertas.** Pereitą ketvergą Brooklyno Muzikos Akademijoje davė koncertą garsus čechų smuikininkas artistas, Jonas Kubelik. Spauda ir visuomenė atiduoda Kubelikui pirmybę prieš visus Amerikoje žinomus smuikininkus. Publikai labai patinka ir čechų tautiški šokiai, kuriuos Kubelik pagriežia.

— **Prasidėjo ruduo.** Prasidėjo visai rudeniniai orai. Pereitą savaitę visą šitą apylinkę buvo apsupę debesiai ir šarmingi lietųs.

— **„Birutė''.** Neužilgo jau susilauksime Brooklyne vienos iš dailiausių lietuviškų operečių — „Birutės''. Scenos Mylėtojų choras skubinai baigia rengti šitą operetę pastatyt.

— **Nepaprastas išgama.** Vietinė Grand Jury teisia jauną vaikiną, Frank Brachą. Jisai apkaltintas bjauriame užsiėmime: vakarais pastodavo merginas, pirma baisiai sumušdavo, o paskui išgėdindavo. Susekta tris jo tokie darbai. Paskutinė jo auka buvo mergaitė Agnė Waugh nuo 438—83 gatvės, kurią motina ies savo namais rado vos gyvą.

— **Lietuvaitėms vakarinės mokyklos.** Girdėtis, kad New Yorko Moterų Tarptautiškas Instituas samdo lietuvaitę, kuri organiuotų Brooklyne lietuvaitėms vakarines mokyklas. Tas instituas nesibaidąs ir mūsų vyrams vakarines mokyklas parūpinti, ei tik iš vyrų rasis kam pasidaruoti apie tai.

— **Apsivedimo laisnius** išsiėmė los poros: Ignas Purikis su Kate Geruliute, 29 — 19-tos gatvės, Whitestone. E. Mukledis, 153 Clinton ave. su Antonina Vačkiute, 107 Clinton ave. Maspeth. Aleksa Vnarauskas, 19 Clarmont ave. su Ona Rutinauskiute 195 Bull ave., Maspeth.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys, 1425 N. 28-th str., Philadelphia, Pa.

Jo pagelbininkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main str., Pittston, Pa.

Raštininkas: A. J. Žemantauskas, 789 Bank str., Waterbury, Conn.

Kasierius: A. J. Povilaika, 804 Bank str., Waterbury, Conn.

Kningius: J. Simanavičius, 331 Barnes str., Plymouth, Pa.

Literat. Komitetas: J. Laukis, 3001 Farrd str., Chicago, Ill. V. S. Jokubynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill. J. Gabrys, 11 rue Sommerard, Paris, France.

PASARGA: **Kuopos ir pavieniai nariai, raštus T. M. D. reikaluose siuskite T. M. D. Lit. Kom. nariui-redaktoriui, šiuo adresu: V. S. Jokubynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill.**

DIRBKIME, NES DARBO TURIME DAUG.

Kaipo TMD. narys, pradėdamas kalbėti apie šios draugijos reikalus, nors ir ne būtų reikalas kalbėti apie darbus pernykštės valdybos, visgi reikia pripažinti, jog tūli nariai iš valdybos turėjo darbo gana daug, o ypač kningius su sekretorium. Pirmininkas, rodosi, nieko neveikė, ramiai prasėdėjo visus metus, jeigu ne minėt atsakymus laiškų, kurie jį pasiekė. Bet tai mažmožys, sulyginus su pirmininko darbu, kurio daugybę (ir tai sunkaus darbo) atliko pirmininkaudamas anais metais p. B. K. Balevičius, kurs nešė visą sunkumą Kudirkos raštų išleidimo. P. Balevičiui lieka neužmirštinas ačiu už jo energišką darbą.

Prisiėjus prasitarti žodį apie Kudirkos raštus, prisimena man, kad buvo rengta išleisti VII tomus Kudirkos raštų, o išėjo tik VI tomai. Kur dingo septintasis tomas? Teisybė, šių metų protokolas apreiškia, kad septintan toman ineina tik kompozicijos. Gerai. Bet kodel tos kompozicijos padėta į šalį, neišleista sykiu su kitais šešiais tomais? Ar tai tos kompozicijos nesiskaito triūsu velionio Kudirkos, kurio raštų išėjo VI tomai?

Kuomet p. Gabrys pradėjo skelbti idėą encyklopedijos leidimo, anuometinė centro valdyba nei puse lūpų nieko neprasitarė, nei parodė savo nuomonės, kaip ji mano apie tokį kiltą dalyką; galbūt buvo šventai intikėjusi žodžiams Jurgelionio, kurs nusprendė, kad TMD., apie encyklopedijos leidimą gali tik sapnuoti.

Jurgelionis priskaitė daugybes kaštų, kurie turėtų palytėti T.M.D., jei ši užsiimtų leidimu encyklopedijos. Bet reikia atminti, jog ne mažai kaštavo išleidimas ir Kudirkos raštų, o vienok, radosi gero noro darbininkai, kurie dirbo su pasišventimu, tad męs nei jūste nepajutome kaštų daugumos ir darbas tapo atliktas.

Geistina ir labai geistina, idant šis sumanymas p. Gabrio, išleisti encyklopediją, neišdiltų, nes tas turės įvykti anksčiaus ar vėliaus. Ir beabejonės, darbo paskubinimas priklausys nuo centro valdybos darbštumo ir gabumo. Tad ir yra geistina, idant prie šio darbo imtųsi centro valdyba, aiškiai mums nurodydama būdą, kuriuo galėtume padidinti išdą, kuris, suprantama, turėtų ištesėti pradėtam darbui. Geriaus dėsime savo centus, naudai savo Tėvynės ir savo brolių, negu šelpsime visokius „atstovus'', kurie iš visų kampų pradėjo čion pas mus traukti lyg ubagai į Šidlavą. Atminkime, jog mūs draugijos yra vienatinis tikslas, tai švietimas lietuvių, išleidžiant moksliškus raštus, prie kurių priklauso ir minimoji encyklopedija.

Patarčiau, kad TMD. neužsiimtų leidimu kningų mažos vertės, sakysime, kokias pasakas, kurios kaštuoja išleisti, o naudos žmonėms atneša mažai, arba visai jokios neatneša. Čėdykime piningus encyklopedijos išleidimui. Jei nesiranda gerų rankraščių, geriaus visai neišleisti kningų kokius metus, kitus. Teisybė, tuomi dauguma narių nepasiganėdintų, jei kningų negautų per porą metų. Bet narių užganėdinimui męs galėtume surasti būdą. Man rodosi, draugija, neišleisdama kningų per du ar tris metus, galėtų nariams duot tokias kningas, kokios jau yra atspausdintos ir sukrautos pas kningių. Tik turėtų būti atspausdinti katalogai, iš kurių nariai galėtų sau pasirinkti tokias kningas, kokių dar neturi. Su naujai draugijon įstojančiais nariais taip-pat reiktų pasielgti. Ir tada, žiūrėkime kaip būtų gerai: ir pinigų sučėdytume, ir kningas pamažintume. Kas dabar iš to per nauda, kad męs stengiamės kuotankiau išleisti kningas, o tų kningų jau neturime kur padėti; ir todel tos na bagės kenčia didelį suspaudimą, nes kaip sukrautos vienos ant kitų, taip ir stovi. Taigi, pagalvokime, vyrai, ar taip pasielgus nebūtų praktišku darbu. Pagalvokime, o pripažįsime, jog męs pinigus tik išmokame už kningų spausdinimą, o už tas kningas nieko neturime, nes visai maža kas jas perka. Taigi, kaip sakiau, būtų gerai, kad per porą metų visai neleisti kningų, o vieton naujai leidžiamų, nariams duot senas kningas (ne tai senas, bet jau seniau atspausdintas). O jei rastųsi dauguma senų narių, kurie turi visas TMD. išleistas kningas, tad centro valdyba, sužinojusi kiek tokių narių randasi, tiek exempliorių kningų (kitokios intalpos) galėtų apmainyti su kningų išlęistuvėmis, su TMD. išleistomis kningomis ir tas duoti nariams. Prie šito prisidėtų dar vienas praktiškumas, nes nariams duodant kningas, kurios šiandien yra jau atspausdintos ir sukrautos pas kningių, nariai galėtų gauti kningas kasmetai, ne taip kaip dabar reikia palaukt dvejus ir trejus metus, kol kokia kningelė išleidžiama.

Kaip augščiau pasakiau — **dirbkime, nes darbo turime daug,** taip ir vėl kviečiu visus Tėvynės mylėtojus, prie darbo, nes darbo turime daug. Nelaukime, kad centro valdyba ką mums suteiktų. Juk ir valdybai sunku ką nuveikti, jei męs jai nepagelbėsime. Tad stokime jai į pagalbą, kas su patarimais, o kas su gyvu darbu. Pasidarbuokime, idant sustiprintume išdą. Ot, griebkimės visi, ar tai kuopos, ar pavieniai nariai, tuojaus parsitraukime po kelis ex. kningų TMD. išleistų ir stengkimės jas parduoti tarpe savo viengenčių. Juk po lietuvius tankiai vaikščioja ir kningas pardavinėja iš kitur atkeliavę „pedloriai''; kodel męs, vietiniai, negalime savuosius aprūpinti kningelėmis, kurių pas TMD. kningių netrūksta. Taip męs pasielgdami, pardavinėdami TMD. kningas, nei nejusime kaip ištuštinsime TMD. kningyną, o išdas prisipildys apvaliaisiais, už kuriuos galėsime išleisti encyklopediją ar kitokį tam panašų moksliską veikalą. Bet, atminkime, jei męs nieko nedirbsime, tik lauksime, kad valdyba pati viena ir išdą pripildytų, ir kningas, kurių pilnos lentynos prikrautos, išparduotų ir moksliškus veikalus sujieškojusi išleistų, tai negreit prieisime prie savo tikslo, encyklopedijos išleidimo. Čia reikia energiškai imtis prie darbo, ypač kuopos, rengdamos spektaklius, piknikus, pasilinksminimo vakarus ir t. p., turėtų iš tų skirti bent dalį pelno, kad eitų TMD. išdan, encyklopedijos išleidimui. Taip besidarbuojant, būtų galima jau teirautis ir spręsti, kiek kaštuotų encyklopedijos išleidimas. Beje, būtų dar galima apčienijus encyklopedijos išleidimo kaštus ir paskyrus jos pardavinėjimo čienią, pagarsinti, kad kas į TMD. prisirašys tiek ir tiek laiko pirmiau, tas gaus encyklopediją pigiau tokiu ir tokiu nuošimčiu.

Taip bruzdant, pamatysime kaip viskas eis savo keliu ir reikalai klosis kuopuikiausiai, kaip kad klojosi rengiant išleidimą Kudirkos raštų. Taigi, pradėkime darbą. Centro valdybos priedermė yra pradėti darbą, o visų kuopų ir pavienių narių privalumas eiti talkon centro valdybai.

Petras J. Mackevičius.

IŠ KUOPŲ DARBAVIMOSI.

Rochester, N. Y. 52 kuopa T. M. D., patėmijusi 35 N „Vienybės Lietuvninkų'', kuriame p. V. S. Jokubynas pasveikina TMD narius, išreikšdamas jiems sympatiją ir ragindamas visus prie darbo apšvietos, taipgi skelbimo organe savo triūso, idant tuomi ir kitus narius bei kuopas sužadinti prie darbo, mėnesiniame susirinkime, 11 d. rugsėjo, minėtoji kuopa nutarė rengti paskaitas kiekvienam susirinkimui, kurie atsibūna kas mėnesis, idant tuomi patraukt daugiau savo brolių prie apšvietos, kurios šaltiniu yra TMD. Nutarta naudoties p. Vidūno veikalu **Mūsų Uždavinys,** iš kurio bus skaitoma po dalį kiekviename susirinkime.

Kad nutarimas neliktų vien nutarimu, bet ir pradžia darbo, todel minėtame susirinkime šios kuopos buvo pirma paskaita, kurią skaitė p. P. Petronis. Paskaitos tėma buvo **Gamta ir žmogus.** Paskaita taip buvo užinteresuoti susirinkę klausytojai, jog nuo pradžios iki pabaigai, visi klausė net kvapą sulaikydami. O kada skaitymas pasibaigė, klausytojai savo pasiganėdinimą išreiškė sudavimais delnų.

Apart paskaitų, ši kuopa yra nutarusi, bent kartą metuose pastatyti ant scenos kokį tautiškai-historišką vaizdelį, idant tuomi arčiaus supažindinti savo brolius su Tėvynės praeičia. Šiuomi tarpu nutarta statyti ant scenos vieną iš šių dviejų: „Litvomanai'' ar „Kražių skerdynė''. Išrinkta kuopos komisija nutars, kurį pirmiausiai turėsime perstatyti.

Per šios kuopos rūpestingumą ir pasidarbavimą, Rochesterije yra įsteigtas ir šiandien keturių lietuviškų draugysčių globėjamas kningynas, vadinamas „Lietuvių visuomeniškas kningynas''.

Ši kuopa turi savo susirinkimus kartą mėnesyje. Tokie mėnesiniai susirinkimai nėra benaudžiais TMD., nes nėra to susirinkimo, kuriame neprisirašytų 2—3 nauji nariai.

Taigi ši kuopa, parodžiusi visuomenei, ką ji yra nuveikusi, veikia ir rengiasi veikti, drįsta paklausti, ką veikia kitos kuopos? Rodosi mažai apsiriksime pasakydami, jog iš 114 kuopų, apart 2 ar 3, visos kitos nieko neveikia, jei bent vienas kitas narys, privatiškai laikraščiuose padejuoja, kad kuopa jau išnyko ar dar tik baigia nykti. Ir kaipgi nenyks, jei jose nėra parodoma jokio gyvumo, nėra nieko veikiama. Užtaigi, Broliai, pasistengkite padirbėti bent tiek, kiek ši kuopa yra padirbėjusi, tai nereiks kuopoms nykti. Stokime visi prie darbo ir dirbkime savo Tėvynės naudai, dauginkime naujas ir stiprinkime senas kuopas, pasirūpindami, idant jos tarptų skaitlingumu narių, o vaisiai mųs darbo pasirodys patįs. Taigi, Broliai, stokime prie darbo ir parodykime visuomenei, ką dirbame.

TMD 52 kuopos valdyba:
Pirmininkas **E. Strolė,**
Prot sekr. **P. Petronis,**
Išdo sekr. **P. Balsevičius,**
Išdininkas **J. Daunis.**

PROTOKOLAS ANTROJO LAIKRAŠTININKŲ SUVAŽIAVIMO ĮVYKUSIO RUGPJUČIO 28, 29 IR 30 D., 1911 M. SCRANTON, PA.

Posėdžiai I — V laikyti Osterhaut'o salėje, 110 W. Market St., VI-tasai ir paskutinis posėdis — d-ro J. Šliupo būte, 1419 N. Main Ave.

Pirmas posėdis.

Rugpjučio 28 d., 10 val. ryto, Lietuvių Spaudos Draugijos vice-pirmininkas, J. J. Paukštis, atidaro Suvažiavimą ir kviečia delegatus išsirinkti Suvažiavimo vedėjus. Atviru balsavimu išrinkti tapo:

J. O. Širvydas, pirmininku,
V. K. Račkauskas, padėjėju,
A. Lalis, raštininku,
J. J. Hertmanavičius, padėjėju,
Keistutis Šliupas ir Albertas Želvis: Spaudos Komitetan.

Suvažiavimo pirmininkui J. O. Širvydui trumpa prakalba pasveikinus suvažiavusius delegatus ir abelnais ruožais nubraižius Suvažiavimo uždavinius, padaryta peržvalga, kurie laikraščiai Suvažiavime reprezentuojami. Savo atstovus prisiuntusiais laikraščiais pasirodė esantįs:

1. „Tėvynė'', redaktorius V. K. Račkauskas;
2. „Vienybė Lietuvninkų'', redaktorius J. O. Širvydas, ir leidėjas J. J. Paukštis;
3. „Lietuva'', nuo redakcijos A. Lalis, nuo leidėjo J. J. Hertmanavičius;
4 „Katalikas'', redaktorius P. Brandukas, ir nuo leidėjo St. Tananevičius;
5. „Laisvoji Mintis'', redaktorius ir leidėjas Dr. J. Šliupas;
6. „Dagis'', redaktorius P. Brandukas;
7. „Birutė'' ir 8. „Allg. lit. Rundschau'': leid. ir redaktorius J. Vanagaitis iš Tilžės;
9. „Darbininkų Viltis'', red. ir leidėjas V. Šliakys' (atvyko tik antran posėdin).

Be laikraštininkų, pasirodo, Suvažiavime reprezentuojama dar Amerikos moksleivių dalis, būtent:

Nuo Waterbury'o moksleivių kuopelės — kolegijos studentas Albertas Želvis;

Nuo Scrantono moksl. kuopelės „Liepa'' — augštesnių klasų gym nazistės, p-lės: Agota Grybjutė, ir Hypatija Šliupjutė.

Philadelphijos „Rašytojų Ratelį'' atstovauja A. Žymontas.

Iš visuomenės veikėjų Suvažiavime dalyvauja:

Kn. V. Dembskis, iš Scranton, Pa., J. Baniulis ir A. Martusevičius, iš Brooklyn, N. Y. D-ras Fr. Matulaitis iš Boston, Mass. (tūli jų atvyko kiek vėliau) ir kiti.

Prieš pradėsiant svarstyti reikalus sulyg Suvažiavimo programos, nutarta, kad Suvažiavimo sprendimuose kiekvienas atstovas turi turėti tiek balsų, kiek jis atstovauja laikraščių.

Ponui J. Vanagaičiui, kadangi jo, kaipo Prūsuose gyvenančio leidėjo, reikalai nedaug kuo rišasi su Amerikos lietuvių leidėjų reikalais, leidėjų sprendimuose nutarta suteikti tik patariamąjį balsą; užtat redaktorių reikalų tarimuose palikta jam sprendžiamasai balsas.

Perskaityta I-mo Laikraštininkų Suvažiavimo Protokolas, kurį priima be pataisymų.

Skaitymas prisiųstų Suvažiavimui laiškų su įvairiais linkėjimais, graudenimais ir patarimais: 1) nuo „Keleivio'' redaktoriaus, S. Michelsono, kuris išreiškia savo užuojautą Suvažiavimui ir gailisi, patsai negalįs jame dalyvauti (laiškas rašytas berželio 31 d., š. m. paskelbus II Suvažiavimą būsiant liepos mėnesyje, kurį tačiaus perkelta į rugpjūtį); 2) Dr. J. Basanavičiaus iš Vilniaus, reikaluose tvėrimo Amerikoje Lietuvių Mokslo Draugijos šakos; 3) D-ro A. Graičiūno iš Chicagos, graudenančio Suvažiavimą atkreipti domą: į apgavinguosius medikalių įstaigų apskelbimus; į vaikų auklėjimą ir gelbėjimą jų nuo ištautėjimo, etc. 4) K. Lukošiaus, „Aido'' red. ir leid.; 5) Dentisto A. Žimonto iš Chicagos.

Pranešimai.

Lietuvių Spaudos Draugijos pranešimas. — L. S. D. nieko beveik nenuveikus, neigi gyveniman įvykinus, kas buvo I Suvažiavimo nutarta. L. S. D-jon buvo įsirašę tik trįs leidėjai: „Lietuvos'' — A. Olszewskis, „Vien. Lietuvninkų'' — J. J. Paukštis ir „Kataliko'' — J. M. Tananevičius. Kason inėjo viso labo $175.00. Išlaidų jokių nebuvo. Tariamų prigavingų medikalių institutų apskelbimų iš lietuvių laikraščių neišmesta, kaip I Suvažiavimo kad buvo nutarta išmesti. L. S. D. Sekretorius, D. J. Šliupas, tačiaus pažymi, kad nors šiaip ir nedaug kas padaryta nuo pereito Suvažiavimo, vis delto bent mūsų perijodinės spaudos tonas šiek-tiek pagerėjo.

Apskelbimų Peržiūrėjimo Komisijos pranešimas. — Sulyg I Suvažiavimo nutarimu: nepriimti laikraštin intariamų apskelbimų be pasiklausimo Apskelbimų Peržiūrėjimo Komisijos apie duoto apskelbimo vertę, Komisija niekad ir jokių pasiteiravimų nei užklausimų iš leidėjų pusės negavo.

Komisijos Ištyrimui Žemės Išpirkimo Sąlygų Lietuvoj pranešimas: — Sulyg Komisijos surinktomis žiniomis, įsteigti čia tam tikrą banką išpirkimui parduodamos dvarų etc. žemės Lietuvoj nėra galima, kadangi teisės neleidžia tokiam Amerikoj inkurtam bankui operuoti svetimoje viešpatystėje.

Komisijos Sutaisymui Liet. Terminologijos pranešimas: — Terminologijos dalykuose nieko nepadaryta, neigi bandyta daryti. Tai mūsų filologų darbas. Komisija ne iš filologų susideda. Ji todel atsisako nuo I Suvažiavimo pavesto jai uždavinio ir tik pataria, kad Amerikos lietuvių spauda laikytųs europiečių lietuvių išdirbamos terminologijos.

(I posėdis 12:30 po p. uždaryta).

Antras posėdis.

(2:30 po pietų).

Susirinkę visi delegatai. Užsirekorduoja ir naujai atvykęs „Darbininkų Vilties'' leidėjas-redaktorius, V. Šliakys.

Perskaityta pasveikinimo telegrama nuo J. J. Nieniaus iš Wilkes-Barre, Pa.

I. Leidėjų dalykai.

1. **Apskelbimų klausimas.**— Po ilgų diskusijų apie intariamus apskelbimus, ypatingai t. v. medikalių įstaigų apskelbimus, kurie leidėjams duodą taip reika-

lingą laikraščių užlaikymui inplaukimų šaltinį, ir kadangi, tūlų leidėjų nuomone nėsą dar aiškių apie tokių įstaigų prigavingumą prirodymų, kurie būtinai reikalautų jų apskelbimus prašalinti iš mūsų laikraščių, nutarta:

a) Paskirti Komisiją, kuri rinktų apie prigavingus medikališkus institutus etc., žinias. Tuo tikslu Komisija turi atsiliepti per laikraščius į jų skaitytojus ir šiaip žmones, kad visi, kurie tik turėjo kokius nors su prigavingais medikališkais institutais ir klinikomis reikalus, prisiųstų Komisijai notariaus patvirtintus savo prityrimus ir liūdijimus, kuriais pasiremdama Komisija spręs apie tų įstaigų prigavingumą ir reikalą jų apskelbimus iš laikraščių prašalinti. Komisijon viešu balsavimu išrinkta:

Dr. J. Šliupą, Pirmininku; V. Šliakį, Raštininku; St. Tananevičių, patarėju.

b) Kas metų bertainis Komisija turi peržiūrėti mūsų laikraščiuose talpinamus visus apskelbimus, sudaryti visų, jos nuomone, prigavingų apskelbimų listą ir, su savo motyvuota nuomone prie kiekvieno, išsiuntinėti visiems šiame II-me Suvažiavime dalyvaujantiems laikraščių leidėjams, kad jie nutartų, ką su tokiais apskelbimais daryti. Didžiumos leidėjų nutarimas turės būti priverstinas mažumai.

c) Išmetimui pasmerktųjų apskelbimų sąrašą Komisija pagaliaus išsiuntinės ir neatstovaujamųjų Suvažiavime laikraščių leidėjams su pagraudenimu, kad jie irgi tokių apskelbimų nebetalpintų.

d) Visų tokių medikalių įstaigų etc., kurias jau patsai Jungtinių Valstijų teismas pasmerkė už prigaudinėjimą ir išnaudojimą žmonių, apskelbimus tuojaus iš laikraščių išmesti ir nebetalpinti.

e) Lietuvių Spaudos Draugijos lėšomis išversti, sutrumpinus, atspausdinti ir dovanai išplatinti d-ro Adams'o veikalėlį **„The American Fraud''**, kur autorius išrodinėja įvairiausius būdus, medikalių institutų ir prigavingų daktarų pavartojamus žmonių išnaudojimui. Atskirus to veikalėlio straipsnelius išspausdinti ir laikraščiuose.

2. **Agentų klausimas.** — Palikta sulyg I-mo Suvažiavimo nutarimu. (Prot. I. 1.).

3. **Kningų kainos.** Palikta pačių leidėjų žinioj. Prieš užbaigiant posėdį perskaityta dar ką tik prisiųsti Susivažiavimui pasveikinimo laiškai: 1) nuo F. J. Bagočiaus, ir 2) nuo S. Jasiulionio iš Binghamton, N. Y.

(Posėdis 5:35 po pietų uždaryta).

Trečias posėdis.

(10 val. ryto, rugp. 29 d.).

Susirinkę visi delegatai.

Skaitymas pirmo ir antro posėdžio protokolo, kurį priimta su tūlais, ant vietos atliktais, pataisymais.

Skaitymas inėjusios korespondencijos: 1) laiško nuo P. Norkaus iš Passaic, N. J. ir 2) telegramos nuo A. Ramanauskio ir J. Dagio iš Lawrence, Mass.

4. **Kningų Rinka ir Kiti Vaizbos Dalykai.** — Leidėjams įnešus skundus ant europiečių, tariant Lietuvos kningų sankrovininkų, kad jie už komisan paimtas iš amerikiečių leidėjų kningas ir kitokius spausdinius per keletą jau metų nesirūpina už juos atsilyginti, nutarta:

a) Išrinkti Vaizbos Komisiją, kuri visokias priemones ir teisių kelius panaudotų privertimui visų tokių prasiskolinusių kningininkų atsiteisti. Viešu balsavimu Komisijon išrinkta:

Dr. J. Šliupas, J. J. Paukštis ir J. J. Hertmanavičius.

b) Vaizbos Komisija ir visuose kituose vaizbos dalykuose gins Amerikos lietuvių reikalus.

5. **Dienraščio Klausimas.** — Kadangi pastaruoju laiku jau dvi išleistuvi — „Kataliko'' ir „Keleivio'' — sumanė leisti dienraščius, Susivažiavimas nutarė palikti čia liuosą veikimą pačioms dienraščius sumaniusioms leisti išleistuvėms, palinkėdamas joms geriausio pasisekimo.

6. **Bendradarbių-Rašytojų Klausimas.** — (I-mojo Suvažiav. Prot. I. 4). Susiradimą rašytojų-bendradarbių ir korespondentų ir jų apmokėjimą palikta kiekvieno atskirai leidėjo rūpesčiui.

7. **Lietuvių Spaudos Draugija.** — Palengvinimui silpniau medžiagiškai stovintiems laikraščių leidėjams priklausyti į Lietuvių Spaudos Draugiją, nutarta:

a) Sumažinti įsirašymo mokestį nuo $25 ant $5.

b) Sumažinti mėnesinę mokestį nuo $5 ant $1.

c) Leidėjai, įnešę I-me Suvaž. po $25 įsirašymo ir po $5 mėnesinių mokesčių savo įnašas atsiima atgal, palikdami L. S. D. išde tik po $5 įstojimo ir po $1 mėnesinių mokesčių už pereitus, taigi nuo 1-mojo Suvažiavimo, metus.

d) Išrinkti komisiją sutaisymui L. S. D. įstatų projekto, kurie turės būti sekamo Suvažiavimo peržiūrėti ir priimti. Komisijon per aklamaciją išrinkta: V. K. Račkauskas, Jonas M. Tananevičius ir J. J. Hertmanavičius.

e) Lietuvių Spaudos Draugijos Valdybon sekantiems metams viešu balsavimu išrinkta: Jonas M. Tananevičius, pirmininku; V. Šliakys, vice-pirmininku; V. K. Račkauskas, sekretorium; J. J. Paukštis, kasierium.

Lietuvių Spaudos Draugijon, be 1) A. Olszewskio — „Lietuvos'', 2) J. J. Paukščio — „Vienybės Lietuvninkų'', ir 3) J. M. Tananevičiaus — „Kataliko'' leidėjų įsirašė dar 4) „Laisvosios Minties'' leid. ir red. d-ras J. Šliupas, (užsimokėjo $6), 5) „Darbininkų Vilties'' leid. ir red. V. Šliakys, (užsimokėjo $6), 6) „Tėvynė'' ir 7) „Dagis''.

f) Išlaidas, kurios padaryta nuo I-mojo Susivažiavimo Lietuvių Spaudos Draugijos reikaluose, turi apmokėti naujasai kasierius.

g) Visiems leidėjams, besinaudojantiems teisėmis laikraštį leisti ir nedalyvaujantiems Suvažiavime, Valdyba turi išsiuntinėti pakvietimą priklausyti L. S. Draugijon.

h) Suvažiavimo protokolo padaryti dvi kopiji. Originalas, su Suvažiavimo vedėjų parašais, turi pasilikti L. S. D. archive, kopija gi turi būt atiduota spaudon.

i) Protokolą paskelbti laikraščiuose bėgyje rugsėjo mėnesio.

(Posėdis 12:35 p. p. uždaryta).

(Užbaiga seka.)

DVIEJŲ VEIKSMŲ MELODRAMA — „BIRUTĖ''.

I.

Nors jau apie šitą veikalą, apie šitą puikią dviejų veiksmų melodramą lietuviai yra girdėję, tačiaus ne visi. Todel šio straipsnelio užduotis bus — maž-daug supažindinti tuos, kurie dar nežino šito veikalo turinio.

Šita dviejų veiksmų melodrama parašyta lietuvių rašytojo Žemkalnio. Muzika kompozitoriaus M. Petrausko. Ir šitasai veikalas neužilgo, lapkričio 25 d., subatos vakarą, Scenos Mylėtojų bus pastatytas scenoje, Brooklyno lietuviams žinomoje McCaddin salėje, vadovaujant p-nams Ks. Strumskiui ir P. Bukšnaičiui. Chore dalyvauja į 100 asmenų, merginų ir vaikinų.

Pirmutiniame veiksme ir pirmutiniame vaizdelyje mato sėdinčią Birutę, — Birutės rolę vaidins p-lė Kancieriūtė, turinti malonų ir skardų balsą, žinoma, kaipo gera dainininkė ir, dalyvaujanti bent keliuose choruose, — kuri rauda: „Vargšė mano galvelė, nelaiminga aš mergelė, kur aš pasidėsiu, kur aš pasislėpsiu nuo bjauraus vokiečio persekiojimo''.... Baigdama savo monologą, užmato atjojančius kryžiuočius ir — akis įrėmusi tolumon žiūri; jos veidas mainosi; kalba uždusdama: „O dievai!.. ką matau?... taip... pažinau... tai komturo (kryžiuočių mistro) pasiuntiniai...*** Tai manęs jie joja... Ne!... vely mirti*** bėgsiu į žmones, tegelbi jie mane, arba... teužmuša teutonų (vokiečių) akyse!'' (Išbėga).

Antrame vaizdelyje, už scenos, girdėtis arklių trypimas ir ginklų barškėjimas. Įeina Zundšteinas — vaidins p. P. Rimkus, žinomas vietiniams lietuviams dainininkas, lyriškasai tenoris — su savo palydovais, ir duodamas, pasilikusiems užuscenyje, prisakymus, sako: „Žirgų nebalnoti, triukšmo nedaryti, budėti ant vietos. Sutrimituot pasveikinimą. — Va kaip paukštelis išnyko. O jodams juk aš ją mačiau ir rodosi, balsą girdėjau''. Palydovai duoda Zundšteinui įvairius patarimus, tačiaus šisai neprisiima, tiktai paliepja eiti jieškotų Birutės, bene ras kur pasislėpusią. Ir jisai, besižvalgydamas, pamato nuo kalno prisiartinančią procesiją, tad sušunka į savuosius: „Halt! veltui jieškoti: žiūrėkite, kas tėnai darosi ant kalno. Minia žmonių, lyg kokia procesija leidžiasi į mus''.

Trečiame vaizdelyje matosi ateinanti procesija; keturi aukininkai neša Lizdeiką, Kriviu-Krivaitį; pirma visų eina krivė pakėlęs lazdą; šalia jo tėvūnas ir broliai. Paskui būrys vaidelyčių ir Birutė; žmonės. Vaidelytės gieda: „Sesutėlės lelijėlės''....

Ketvirtame vaizdelyje, tėvūnas, džiaugdamasis, kad Perdoitas, vėjų dievaitis, atpūtė jo namuosna tokiuos augštus svečius ir apgailaudamas, kad dvasiškos apeigos sulaikiusios jį ir neleidusios pasitikti svečius, kaip pridera — su pilna taure, pagaliaus klausia svečių, su kokiuo tikslu jie pas jį atvyko. Zundšteinas, komturo pasiuntinys, su išdidumu, aiškina: ...„šiandien baigiasi rakas tavo dukterei Birutei, kad ji apimtų suteikiamą jai augštą Marijenburgo pilies šeimininkės vietą''. Bet tėvūnas, pasijuokdamas iš kryžiuočio puikybės, atsako jam, jog jo duktė Birutė, „Negali apsiimti šeimininkauti svetimoje šalyje, nebūdama nei jūsų tikėjimo, nesuprasdama nei jūsų kalbos, nei būdo.'' Tad Zundšteinas bando su gudrumu tėvūnui inkalbėti, jog jo duktė bus lygi savo vyrui-valdovui, ir, jog patsai tėvūnas, per dukterį, gali net karaliumi patapti Pašaukia tarną ir paliepja atnešti dovanas. Paėmęs iš tarno butelį vyno ir auksinę taurę, geria į tėvūno sveikatą. Tuo tarpu įsiveržia, tarp tėvo ir Zundšteino, Birutės broliai sakydami: „Ką čia ilgai kalbėti! Neduosime sesers; šalin nekviesti svečiai, ne jums čia vieta''. Gi kryžiuočių karžygis, įsikarščiavęs, griebdamas kalaviją sušunka: „Jųs šunberniai, matyt dar nesate teutonų kalavijo ragavę''. Zundšteinas sulaiko jį, patardamas: „Atsargiai broli, nes visa pagadįsi„..». Toliaus tėvūnas liepja broliams pašaukti seserį Birutę, tegu ji pati pasisako, ar norės likti kryžiuočių mistro pačia. Atėjusi, su broliais, Birutė atstumia teikiamas jai dovanas ir apreiškia, kad komturo fon Kniprodės pačia nebus. Zundšteinas grūmoja prievarta išveršiąs ir parvešiąs savo mistrui Malburgan. Birutė ir broliai dainuoja — trijo — prašydami dievų, tėvo ir žmonių pagalbos neduoti teutonams Birutės. Tarp žmonių matosi bruzdėjimas ir girdisi murmėjimas. Pagaliaus tėvūnas, nežiūrint, kad ir pati Birutė ir žmonės nenori, kad jinai liktų komturo motere, meldžia Lizdeikos, kad šisai apreikštų dievų norą ir valią.

Penktame vaizdelyje Lizdeika apreiškia, kad jokiuo būdu Birutė negali tekėti už svetimtaučio ir, kad ji jau pašvęsta tarnauti dievams. Liepja kryžiuočiams, kad grįžtų į savo šalį. Ir atsikreipęs į savo žmones, klausia ar jie sutinka su jo kalba. (Girdėtis perkunijos grumėjimas). Žmonės šaukia: „Neduosime Birutės! Tegyvuoja Lizdeika! Šalin teutonus!'' Kryžiuočiai traukiasi. Choras dainuoja: „Vienybėj, vienybėj viską pergalėsim''.... (Uždanga).

Tuo užsibaigia pirmasai veiksmas.

Jul. Baniulis.

ŽODIS Į LIETUVĄ GRĮŠTANTIEMS.

Liepos mėnesyj teko atsilankyti New Yorko laivų prieplaukoj, iš kur Rusijos garlaiviai išplaukia Liepojun. Nežinau, ar visuomet lietuvių tiek grįžta Lietuvon, bet tuom sykiu lietuvių grįžo keletas šimtų. Aš užklausiau kelių, ko jie mano griebtis Lietuvoj. Atsakymą gavau, jog stengsis žemės gabalą ingyti, o žemę turėdami, esą turėsime užtikrintą duoną. Ištikro, tai protingas noras grįžtančiųjų Lietuvon. Amerikoj prisižiūrėję ūkio vedimui, Lietuvon sugrįžę pataikys amerikonišku būdu tą žemę išnaudoti, ir tokiuo būdu ne tik pasiliuosuos nuo visokių amerikoniškų trustų ir žydiškų fabrikėlių visokios svarmės, kurie ne vieną mūsų brolį į kapus nuvaro. Toki vyrai prisidės ir prie kultūros pakėlimo. Kultūrai pakilus Lietuvoj, nereikės mums tėvynės apleisti ir bėgti į Ameriką, nes Lietuva bus geresnė Amerika negu kur kitur. Aš girdėjau nuo ūkininkų šitokius rūgojimus, kaip, girdi Lietuvoj ant ūkės gali žmogus gyventi jei nežinai iš kur, reikalui atėjus, rublį ištrauk ti. Bet piningai pats žmogui niekur kišenėn nelenda: kur negyvensi, visur jie reikia uždirbti. Ir Lietuvoj žmogus žemės gabalą turėdamas, kodel negali piningų uždirbti? Paveikslan, Liepojuj už vieną kiaušinį moka 4 kapeikas, sviesto svaras 50 kap., už kiaulienos, visą paršą perkant, 15 kap. svaras; už vištą moka 50 kapeikų, už karvę 60 rublių. Taigi matome, kad ir Lietuvoj kainos tokios beveik kaip Amerikoj. Taigi žmogus, žemės turėdamas Lietuvoj, negali sakyti, jog nėra iš kur rublį sugriebti. Tegul grūdų žydeliui neduoda pusdykiai, bet tegul juos kitaip sunaudoja; tegul laiko, paveizdan, 500 vištų. Rudenyj galės 200 vištų parduoti po 50 kap., tai gaus jau 100 rublių; 500 vištų padės kasdieną 200 kiaušinių, po 4 kap. kiaušinis, tai išpuls 8 rubliai kasdieną. Tegul augina ir parduoda nors 2 karves tai gaus 120 rublių. Tegul užaugina arklį ir parduoda nors į 3 metus vieną, tai gaus 100 r. Arčiau didesnių miestų gyvenanti tegul veža pieną. 5 karvės į dieną duos 75 kvortas pieno; kvorta po 5 kapeikas, tai išpuls 3 rubliai kasdieną. Kam miestas toliaus, lai įsitaiso mašiną ir sviestą daro. Nuo 5 karvių į savaitę gali padaryti 35 svarus sviesto. Svaras po 50 kapeikų, tai gaus 17 rublių 50 kap. Tegul ūkininkas neparduoda paršiukų, tegul augina ir atskirtu nuo sviesto pienu girdo. Paršai 7 mėnesių sveria 150 svarų, 2 paršai bus 300 svarų. Svaras po 15 kapeikų, tai gaus 45 rublius. Išmintingai gyvendamas ūkininkas ne tik rublį, bet ir šimtinę turės kišenėj. Daugelis lietuvių, gyvendami Amerikoj, sutaupę keletą šimtų dolerių, laužo galvas, ką pradėti? Griebtųsi prekybos, bet mato po kelius mieste nusibankrūtijimus, o lietuviai prie to nepratę, neišlaiko su kitais konkurencijos; norėtųsi farmą Amerikoj turėti, bet tam reikia ne šimtų, bet tūkstančių. Tai lietuviui, turinčiam kelis šimtelius, geriausiai Lietuvon grįžti ir pirkti tėn žemės gabalą. Norinčiam ką nors pradėti, dirva tėn plati; grįžtantiems ir piningai pasidvigubįs. Dabar Lietuvoj parduodami dvarai ir dvareliai. Gauti žemės gabalą pirkti nesunku. Negrįžkime po vieną, kaip vištukai vanago išvaikyti, nes po vieną sugrįžę, nedaug atsieksime. Susivienykime, tada bus mūsų spėkos didesnės. Sutverkime grįžtančiųjų draugiją. Sugrįžę sykiu po 10 ar 20 galėsime dvarelį nupirkti ir žemę pasidalinsime, arba ją kruvoj galėsime valdyti. Veikdami krūvoj galėsime įrengti pieno dirbtuvėlę, supirksime visokias mašinas, žodžiu, įsitaisysime viską, kas vienam nebūtų galima. Lietuvoj būsime kaipi vedėjai savo brolių.

Kas tam sumanymui pritaria, tegul atsišaukia žemiau padėtu antrašu. Kaip tik atsišauks nors 10 pritariančių, pradėsime darbą.

Atsišaukianti turi pranešti, kada mano grįžti, kiek mano žemės pirkti, ar dirbo Amerikoj ant ūkės, kaip ilgai, kuom verčiasi ūkininkas, pas kurį dirbo.

J. Butkus,
30 Mell River st., New Haven, Conn.

KELI ŽODŽIAI J. ŽUKAUSKUI.

„Taip, aš gailiu tėvynės ir savo brolių. Bet aš nebegaliu grįžti. Aš nebegrįšiu tėn iki laisvesnis vėjelis papūs ir neberakįs paukštelių į klietkas...''— Taip Tamsta rašote „Vienybės Lietuvninkų'' N36 straipsnyje „Kur geriau?'' Kaipo tam priežastį parodote sunkų politišką padėjimą Maskolijoje, reakciją, kad čia Amerikoj paragavę „laisvės'' nebenorite pančių. Čia, Amerikoj, išmokote rašyti ir mįslyti.

Labai pagirtinas dalykas, jei Tamsta atvažiavęs į Ameriką mokinatės, naudojatės ta laisve, ir būtų gerai, kad kiekvienas sektų jūsų pėdomis, t. y. mokintųs (Tik ar daug tokių yra?) Bet negerai, kad išsižadate tėvynės, ypač kada ji yra sunkiam padėjime. Sakau išsižadate delto, kad Tamsta nebemanote grįžti į tėvynę kolei „tėn nepapūs laisvesnis vėjelis''.

Čia laisvė, čia jums gera. Bet, pasakykit, ar visuomet čia buvo laisvė? Ne. Ir čia buvo priespauda; bet keli žmonės, keli tūkstančiai tą laisvę savo krauju, savo gyvastimi atpirko. Ar būtų laisvė čia įvykus, kad tie drąsuoliai, padėjusieji savo gyvastį, būtų pasakę: „Ką čia męs būsim, važiuokim ant salos, kur Robinsonas bezdžiones gaudė. Tėn męs pabūsim, iki mūsų šalyje papūs laisvesnis vėjelis, iki atsiras tokie, kurie už mus iškovos laisvę. O męs tik potam skinsime vaisius?'' Ne, nebūtų kam buvę kovoti.

Tas pats ir su Lietuva. Jei męs del priespaudos apleisime ir lauksime laisvės, kad tik kiti iškeps karvelius, o męs suvalgysim, — nedaug ką sulauksime. Permainos įvyksta tik su noru žmonių, — žmonių kurie supranta reikalingumą tų permainų ir už jas drąsiai kovoja. Nei jokia permaina neįvyksta be kovos, ir nei jokia permaina ir ateityje be to neapsieis. O kovai reikia žmonių.

Jei nebūtų kilusi Rusijoj Didžioji Revoliucija, jei nebūtų atsiradę žmonių, kurie nesibijojo netik kalėjimų, bet ir kartuvių ir kulkų, tai neturėtų Lietuva nei to, ką šiandien turi. Jeigu męs bijosime kalėjimų, tad kas iškovos laisvę? Palikti kalėti kitiems, žūti kovoje ir jiems ką nors iškovojus, gal savo krauju ir gyvastimi, po tam jų darbu naudotis — nejaugi tas gerai? Ar gerai yra sakyti: „Jųs kovokite, eikite į Siberiją, Vologdą, liekite kraują, o kaip jųs ką padarysite, tai męs pasiimsime savo naudon?''

Dabar, jei vienas veikia, tai jį ištrėmus, jau nieko nebelieka; gi jei du, tai visgi vienas liekasi. Ir delko gi taip reikia bijotis, kad paties nesuimtų? Delko gi nesibijote, kad kitus suims? Juk ir tie kiti eina susirinkimuosna. Bet — „kas mane apeina: ar juos suims, by tik aš būsiu liuosas, o su kitais trauk juos paraliai. Man jie nerūpi''.

Blogas yra draugas, kuemet savo draugą nelaimėje esanti apleidžia, o vėl anam būnant geriau, vėl prie jo šliejasi. Blogas tėvynės sūnus, kuris savo tėvynę varguose apleidžia ir išsižada jos, iki jai nebus geriau — sakydamas: tegul jaja rūpinasi kiti.

Nesmagu yra kito atliktu darbu džiaugtis. Daug yra maloniau, kuomet pats prie to darbo esi prisidėjęs. Nemaloni bus mums ir laisvė, kurią kiti iškovojo, o męs tik juos raginom. Nesidžiaugsime ja, kaip niekas nesidžiaugia svetimu darbu. Reikia patiems stengtis visur prisidėti.

Nedideli nuopelnai, kai jau kiti iškovos laisvę, tada sugrįžti tėvynėn; bet daug didesni nuopelnai tam, kas tėvynės neapleidžia varguose, kuomet varguose jai esant stengiasi padėti ir ją iš vargų gelbėti. Tik toks yra tikras tėvynės sūnus.

Ir męs, jei norime būti tikrais tėvynės sūnais, turime dabar, jai esant varguose, neužmiršti ir ją gelbėti. Tuomet męs būsime vertais vadintis sūnais tėvynės-Lietuvos. **Ir būkime jais!**

Virsnis.

Laisvi piliečiai.

— Kas tėn per triukšmas ir rėksmas?

— A, tai turbūt kokie laisvi piliečiai pliekia kokį-nors laisvąjį pilieti.

KAZYS PUIDA.

Žemes Giesme

APYSAKA.

ANTROJI DALIS.

— Ir tam reikia...

— Noro jėgos... troškimo galybės....

Po tokių pasikalbėjimų rodėsi jai, kad rytojaus giedros neišvys, kad silpnais moteriškės pečiais nepakels tosios už laisvę kovos sunkenybių. Tečiaus ilgainiui pradėjo justi, kaip jos jėgos auga iš palengvėlio, kaip valia kasdien stipryn eina. Jau galėjo kiekvieną akimirksnį susivaldyti, dar-gi kuomet krūtinė virė sopulio, nuoskaudos kaskadomis, ji stengdavo suturėti visus virpėjimus.

Blogiausia būdavo, kuomet gaudavo laišką iš vyro. Tuomet silpnybė imdavo viršų ir jokiu būdu nestengdavo susivaldyti. Ilgainiui taip sustiprėjo, kad ramiai perskaitydavo laišką, trukterdavo pečiais ir, į smulkius gabalėlius sudraskius, įmezdavo pintinėn. Jau nė vyras jos nepajėgdavo suerzinti — jėgos augo.

Jėgoms beaugant augo tikrasai laisvės troškimas. Ogintas išpradžių netėmijo tų atmainų, tečiaus pasikalbėjimas, kuriu ji netikėtai visą dalykų stovį paaiškino, parodė jam, kad išeiga iš to padėjimo tiktai viena.

Patarimų tokiuose dalykuose jis niekam niekuomet neduodavo, nes čia ne vien tik proto reikia. Čia daug daugiau sveria pripratimas prie tų gyvenimo smulkmenų ir vidaus sutikimo laipsnis. O tų visų smulkmenų išdėstyti negalima, jos tik atjaustinos.

Bet visos tos priežastįs, kurios ją šiandieninian gyveniman įstūmė, tokios nepaprastos, tokios dar-gi fantastiškos.

— Juk nėvienas žmogus neįtikės, jeigu tas priežastis, kurios mane už vyro išeiti privertė, smulkmeniškai išdėstysiu. Ir aš pati nenoriu jomis tikėti, tečiaus taip buvo... Iškur gali atsirasti tokių žemų ir niekšiškų geidulių žmonės, kurie jokių įrankių nesidrovi, by tik patikusi jiems mergaitė įgyti...

Išpradžių apskrito turinio sakiniais artinosi prie tikrojo papasakojimo, regis norėjo patyrti įspūdį, kurį padarys ant Oginto tasai jos nepaprastas atvirumas su mažai tepažįstamu žmogumi.

Ogintas tik klausės, ant jo veido gulėjo tyli ramybė, tarytum nėvienu nervų krusterėjimu nenorėjo sudrumsti to, kas netrukus čia apreikšta bus.

— Jauna, daili mergaitė įėjau į atvirus kiekvienam gyvenimo linksmybių ir kartybių vartus.— Pamažu, išlėto pradėjo ji.— O tokios mergaitės visuomet buvo ir bus pageidaujamas kąsnelis. Dvaro pastogėje išauklėta, senų tradicijų ir supelijusių nuomonių apie gyvenimą prikimšta, pusiau primerktomis akimis žiūrėjau į visus apsireiškimus. Tėvų tikslu buvo vyras man surasti. Apie tolimesnį mokinimos nė kalbos negalėjo būti, nors visomis jėgomis veržiausi į žmones, į gyvenimo verpetus. Norėjau kokio amato išmokti, kuris būtų savistovę duoną man davęs — bet tėvų nuomone tai buvo — «bajoraitės» vardas sutepti... Ir štai, tokiai vidaus sujrutei viešpataujant, susipažinau su juo. Trisdešimts suviršum metų vyras ir aš — nepilnų dvidešimties metų mergaitė! Šlykštus jis man buvo, nekenčiau jo iš pirmojo pamatymo, bet buvo tai «visuomenišku padėjimu» žmogus, gerus uždarbius turįs... Nė tėvai, nė giminės, nieks nespyrė manęs už jo eiti — o tečiaus išėjau...

— Kuomet vyriškas nor suvilioti mergaitę, visuomet tai padarys, jeigu tik atsargiai ir sumaningai savo darbą pradės. .Taip buvo ir su manim... Stebėtinas dalykas!... Juk niekas, sausai niekas netraukė manęs prie to žmogaus... Ir visgi aš jam tekau... Kodėl, kodėl taip atsitiko?... Ar gyvenimas norėjo pasijuokti iš vargšės bajoraitės, ar likimas baudė už valios silpnumą, noro ir troškimų netikrumą?... Nežinau! Bet tas nė nesvarbu... — Valandėlę patylėjo ir paskui staigu balsu atsiliepė:— Išėjau už jo, nes jis visą mane ir visur išbučiavo!... Ha, ha, ha!...— Girdėjai tamsta kuomet tokį ištekėjimo argumentą?...

Ogintas pastatė nustebusias akis, bet nė žodžiu neprasitarė.

— Aha! Negirdėjai! — Lyg iš ko nudžiugus, sušuko.— O taip buvo... taip, taip buvo...

— Bet kodėl? — tylomis užklausė jis.

— Kodėl? Juk aišku kaip diena!... Kvailos mergaitės nepatyrimu pasinaudojo — o aš pabijojau, kada jam atsakysiu — tuomet jis visiems tą papasakos... Štai kokia nepatyrimo ir jaunybės kvailumo bedugnė... Ir ji nustūmė mane dar baisesnion bedugnėn — dvasios elgėtavimo ir kasdieninio badavimo bedugnėn.

— Ir iš čia prasideda...

— Ne, ne, ne! Toli gražu ligi galo... Visos smulkmenos tokios šlykščios ir tokios biaurios, kad jų nė nepasakosiu. Tik vieną primįsiu: dieną ir naktį nešiojuos ginklą — nes jis man ginklu grūmojo...

— Tai kas daryti...

— Tai-gi, kas daryti?... Norėjau aš tamstos klausti... Anądien tamsta sakei, kad visi pančiai reikia sudraskyti ir šalin atmesti — tai-gi draskysiu!

— Atsiprašau, aš stataus patarimo tokiuose atsitikimuose niekam neduodu, nes nevisuomet galima svetimos sielos jausmai suprasti ir jų tikrasai troškimas atspėti.

— Aha! bijai tamsta užsikrauti ant sąžinės nepavykusį patarimą, kurio pasekmės gali būti krauju užrašytos! — karčiai patėmijo ji.

— Niekuomet! Aš išsitariau tik apskritoje prasmėje... Aš tik taip padaryčiau, kaip išsitaręs buvau...

— Kodėl-gi aš tuo pasinaudoti negaliu... Kodėl apskritoji elgimos formula mano gyveniman nepritaikoma?

— Nuomonės neišsižadu, bereikalo tamsta ant manęs užpuoli, bet žmonėms, kurie iš vergijos jungo išsinerti nor — mano pagalbos ranka visuomet ištiesta.

— Tai ir man tamsta pagelbėsi, ir man? — šaukė nudžiugus.

— Aš tik tuomet pagalbon ateinu, kuomet paskutinoji prispiria.

— Tad negaliu pagalbos tikėties?

— Kodėl? Bet išpradžių turi savo jėgomis kovoti ir tik viena pati. Kuometgi kova taip užvirs, kad ją pralaimėti galėtum — tuomet šaukis, aš visuomet išgirsiu ir atsiliepsiu.

— Tai-gi bus kova!

— Bet dar viena sąlyga: pagalbon einu tik todėl, kad mano nuomonės taip daryti liepia. Nuomonių-gi savo niekuomet neslepiu ir kiekvieno valia jos priimti ir atmesti.

— Kam tas paaiškinimas?

— Taip sau, kad dalykas aiškesnis būtų.

— Jis ir be to aiškus.

— O dabar... dabar reikia jėgų kovai su gyvenimu prisirinkti. Gyvenimo kova baigiasi tik tuomet, kuomet grabo vokas dengia nuo mūsų akių saulės šviesą... Ne vienai, bet tūkstančiams kovų jėgos reikia...

Tylųs jūros vandens klausės to pasikalbėjimo, tos sutarties kovoti su gyvenimu; žvaigždės mirgėjo ramiame vandenų paviršiuje ir barstė milijardus įvairių švieselių, lyg tyčiomis stengėsi suklaidyti žmogaus minties taką, kad jis, šuntakiais klaidžiodamas, į tikrąjį kelią nepataikintų. Tik mėnulis ramus, viltvilingas žiūrėjo pro pušų spyglius į juodu ir šypsojos bedančiu snukiu iš mažučių stengimos...

* * *

— *Das Kindlichere des Weibes ist sein Typus!* — pamanė Ogintas Oskaro Šulcės sakiniu, kurį tasai ištarė naujaisiais antropologijos tardymais pasiremdamas.

— Kam buvo reikalingos tos visos kalbos, jeigu to žingsnio nutarimas seniai krūtinės gelmėse gyveno. Nemoku suprasti!... Jėgų jai, ne drąsos trūko. Nes tam, kuriam drąsos trūksta, dažniausia jokios «apskrito» turinio formulos nepagelbi. Matyti reikėjo tasai slaptingųjų sielos galybių nutarimas iš tinginiavimo patalo prikelti ir gyvenimo srovėn pastumti. O jeigu siela ką nutarė — protas turi įvykdyti...

(T. b.)

VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)..

(Tąsa.)

laukę kuningo kningos «Inkvizicija, arba atpirkimas žmonių nuo šėtono», su daugybe historiškos vertės (anot «Laisvosios Minties» apgarsinimo) paveikslų

Atilla pasimirė, mirčiai atėjus. Jis liko palaidotas trijuose karstuose. Kad niekas nesužinotų, kur Atillos kūnas ilsisi «pakajuje», visi duobkasiai buvo nužūdyti. Paskum nužūdyta duobkasių žūdytojai; toliaus tų žūdytojų žūdytojai, o dar paskui žūdytojų žūdytojų žūdytojai. Taip besinaikindami «broliškoje zgadoje» hunnai būtų išsižūdę visai; vienok germanai ir vakarų slavai nebelaukė tos komedijos pabaigos ir nusimetė nuo pečių hunnų uždėtąjį jungą.

Iškilus šiokiems-tokiems viduriniams nesusipratimams tarpe Petronijaus ir Valentijano našlės Romoje, ant Romos užėjo vandalai. Jie per dvi savaiti ardė ir naikino Romą — nuo jų užsiliko iki šiai dienai žodis «vandalizmas». Tarp kitko vandalai sunaikino brangiausius ir gražiausius paveikslus, kas parodo, jog jie turėjo gerai išdirbtą artistišką skonį.

Germanų įsteigtos valstijos.

Pargriuvus Romos imperijai, visi pradėjo be galo ją gerbti. Ostgotų karalius, Teodoras Didysis, norėdamas atiduoti Romai priderančią pagarbą, baigdamas savo gyvenimą, liepė nužūdyti mokyčiausį Romos filosofą Boecijų, pavelijęs jam prieš mirsiant parašyti garsią kningą: «Paguoda filosifijoje».

Pasimirus Teodorikui, prasidėjo karės. Kariavo tankiausiai visai nepažįstami vieni kitiems žmonės: longobardai, avarai ir daugelis kitų. Labjausia karščiavosi longobardai, kurie, kaip neša padavimas ir kaip rašo historikai, retai tesimušė. Jų kariškieji palinkimai sutiko labai tvirtą ir kietą pasipriešinimą ir tai iš tokios pusės, iš kurios jų visai nesitikėta pasipriešinimo. Tų, kurie jiems priešinosi, ateitis buvo visai dar ateityje. Tai buvo popežiai, Dievo tarnų tarnai «Servi servorum Dei».

Nėra sunku suprasti, kaip labai nusiminė ir nusistebėjo longobardai. Jie sustojo, vieną ranką nuleido, o antra vis barzdas glostė. Jie jokiu būdu negalėjo suprasti, kaip tai popežiai, skelbę meilę artimo, santaiką ir įsakymą «neužmušk», galėjo šokti į longobardus, kad juos išmušti. Galų gale jie daėjo iki supratimui, kad neatsikratys nuo popežių, jei nepriims katalikybės. Šventos ramybės užlaikymui, jie taip ir padarė.

Popežių svietiškoji valdžia augo kasdieną. Garsusis Dievo vergų vergas, Gregoras Pirmasis labjausia rūpinosi popežių sosto pakėlimu. Jis taip įsibėgėjo platindamas krikščionybę, kad pats neapsižiūrėjo, kaip vestgotus padarė pravoslavais. Delko taip atsitiko, — nepasakys mums nei garsiausie theologijos daktarai, o pats Gregoras taip ir pasimirė, neapreiškęs niekam tos paslapties.

Gallijoje laike Romos Vakarų Imperijos nupuolimo tvirčiausia tauta buvo frankai. Jų konungas (kuningas) Klodvigas, arba Klodoveus, užtiesė pamatus galingai frankų monarchijai.

Klodvigas buvo gana indomus žmogus. Jei jis būtų gyvenęs mūsų laikuose, tai beabejo jis senai jau būtų sutvėręs Lietuvių Operą ir pats užėmęs būtų pirmutinę vietą tarpe visų giesmininkų. Jo balsas buvo taip garsus, kad, kuomet sykį priešai buvo begalubiną jo kariuomenę — jis taip garsiai suriko: «Noriu apsikrikštyti!», jog tai užgirdo ne tik jo kareiviai—krikščionįs, bet ir dangaus gyventojai. Kareiviai taip užsidegė, kad pasekmingai užbaigė karę ir nugalėjo priešus.

Pasibaigus karei, Klodvigas priėmė katalikų tikėjimą su baisiai didelėmis iškilmėmis. Patapęs kataliku jis uoliai žengė prie savų tikslų, pasinaudodamas bjauriausiais ir niekiausiais įrankiais ir pasimirė, kaipir daugelis teisingų ir dievobaimingų katalikų. Tarpe jo paveldėjų—ainių minėtinas yra už savo dievobaimingumą Pipynas Trumputis.

Nespėjo frankai ir germanai įsteigti savo viešpatystės, kaip atsirado pas juos įstatymai, kurie, aiškus dalykas, visai nebuvo tikę. Visi žinojo, kad įstatymai nėra tikę, vienok visi juos gerbė, nesa negerbti įstatymus jau ir toj gadynėj buvo prasižengimu Tuokart žmonės nenešė sūdžioms visokių dovanų, nebuvo samdomų apgynėjų, nei liūdininkų, kurie už puskvortę melagingai prisiektų. Tam visam buvo tik palengva rengiama dirva. Tuom tarpu teisė pats karalius, ar hercogai ir grafai. Liūdininku kviesta visuomet dangus, per tat nebuvo nei ką siekdinti, nei reikalo prisiegos.

Visose valstijose, kurias įsteigė germanai, atsirado feodalinė arba lennos systema. Užkariautojai atimdavo nuo užkariautųjų žemę, patįs ant jos apsigyvendavo ir pasivadindavo «baronais», kurie turėjo savas fantazijas. Tokiu būdu išdygo nuosavybės teisė, gavusi vardą «šventoji nuosavybės teisė». Didžiausią dalį geriausios žemės pasiimdavo karaliai; be to, vieton algos, jie dalindavo nuo kitų užgriebtas žemes savo kareiviams. Žmonės gavę tokiu keliu ūkius, kitaip sakant feudus arba lennus, vadindavosi «vassalais».

Tuos žemės plotus karaliai dalindavo išpradžių tik ant tam tikro laiko, bet, laikui slenkant, feodalai prisisavino tas žemes ir nebegrąžino karaliams. Nuo tų ponų feodalų ir baronų, atsirado ir aristokratai, apie kuriuos męs tiek daug reikalingo ir nereikalingo esame prisiklausę. Baronai laikė sau artimiausiu privalumu ginti «šventąsias nuosavybės teises» nuo išlaukinių priešų ir reikalavo sau, kaip reikalauja kuningai ir visokie kapucinai, paguodonės ir begalinės pagarbos, nors patįs buvo tamsųs, bemoksliai, žiaurųs, beširdžiai ir prasižengėliai.

Frankams priėmus krikščionybę, tas pats likimas ištiko ir anglo-saksus, pas kuriuos popežius Gregoras I pasiuntė Augustiną pamokslininkauti. Su laiku iš Britanijos ir Irlandijos vienuolynų išėjo nemaža nusipenėjusių kuningų ir zokoninkų, o podraug ir kitų krikščionybės apgynėjų.

(T. b.)

—: O :—

ŠVEICARŲ DEMOKRATIJOS JUDĖJIMAS.

VI.

Kada visa Šveicarijos visuomenė atmetė 1866 m. liberalų sumanymus, ir jau nebebuvo vilties, kad visi kantonai greitai susitars ant kokios-nors naujos platformos, tai Zuricho kantonas nutarė nieko nebelaukti, bet pradėti reformas pas save namie. Ir pradėta buvo Zuricho kantono konstitucija perkrėsti iš pamatų. Jau pradžioje šeštųdešimčių metų čia susitvėrė valdžiai priešinga grupė, kurioje tarpe kitų atsižymėjo pažangųs demokratai Keller ir Villa. Liberalų administracija išdalies nusileido, išdalies bandė save apginti, priėmusi trupučiuką geresnių įstatymų, kad tik nebūtų pertaisoma visa konstitucija; pagaliaus ji tiek suminkštėjo, kad net panaikino netiesioginus balsavimus, tai yra tokius balsavimus, kaip va męs turime Amerikoje prie rinkimo prezidento: pirma renkama rinkikus į kollegiją, o jau ta kollegija renka prezidentą. Regis jau toli Zuricho šveicarai žingtelėjo. Bet šitas liberalų duosnumas nebeįlaužė savo priešų sienos. Demokratinė opozicija augo šuoliais. Jau 1866 m. rinkimuose demokratai gavo sau Zuricho didėjon tarybon **(Grosser Rath)** 80 balsų prieš 90. Reikia sau atvaizdinti, kaip didžiai krūptelėjo liberalai! Taryboje atstovas Keller manufaktorius iš Fishenthal — pavadintas „tautiškųjų bankų tėvu" — drąsiai užreiškė, kad reikia susiaurinti privatiški bankai, o įsteigti kantono valstijinius bankus, po samdomų bankierių priežiūra. Tai buvo tiems laikams negirdėtas daiktas!

Tuom-pat laiku demokratija pradėjo briauties ir augščiau. Pažangieji demokratai pasigavo keletą sėdynių vyriausioje Šveicarijos Tautos Taryboje **(Nationalrath)**. O Zuriche politika virė, kaip katile. Spauda vis daugiau kėlė pažangiųjų demokratų vardą. Tuom-pat laiku labai didelį triukšmą tarpe liberalų padarė kningelė: „Regensbergo baronai: šveicarų juristų pamfletas", parašyta Dr. F. Locher iš Zuricho. Rods nebuvo užsipulta asmeniškai ant liberalų, bet išverstas aikštėn tuolaikinės šito kantono valdžios sugedimas padarė didelį visuomenėje sumizgimą. Jei buvo asmeniškai užsipulta, tai vien ant dviejų augščiausiojo teismo prezidentų: Ulmerio ir Salzmano. Šita brošurėlė, podraug su kitais raštais, senovinės valdžios systemai, prastai pasakius, labai skaudžiai sumušė paakius. Sukilo inteligentija: redaktoriai, mokytojai, profesoria., filosofai, mokslininkai, autoriai ir darbininkai suspito po demokratijos paparčiu ir pasileido banga ūžti ton linkmėn, kad suteikti žmonėms tiesią valią ant savo valdžios. Pagaliaus pralūžo pačių liberalų siena. 1868 m. Zurichas susilaukė pirmutinę liaudies triumfą, nes įvyko balsavimai už pertaisymą konstitucijos. Pastebėtinas buvo apsireiškimas! Pirmiau, kada po liberalų vadžiomis žmonės nebeturėjo jokio akyvumo prie viešų reikalų, dabar į balsavimus stojo viens į vieną. Net raišus ir šlubus balsuotojus atnešė kresėse į votų raštines! 50, 689 balsais prieš 7,376 — nutarta pertaisyti kantono konstitucija. Zuricho demokratai laimėjo.

Skaitytojas turi tiesą mus paklausti: ar Šveinorime juos mūsų vientaučių stubelėse apgyvendinti...

carijos liberalai (laisvamaniai) buvo jau taip blogi, kad prieš juos liaudis sukilo? Ne. Liberalai buvo geri, kaip jie geri yra ir dabar kaip kuriose valstijose, pav. Rusijoje. Bet Šveicarijoje jie buvo jau išgyvenę savo laiką. Ilgu savo vadovavimu politikoje, su plačia žodžio, sąžinės ir ypatos valnybe, liberalai davedė Šveicarijos visuomenę prie augšto kultūros laipsnio. Žmonės labai apsišviotė, pribrendo ir norėjo pagerinti valdžios formas. Žmonės jau patįs panoro dalyvauti valdžioje, nes jie jau tą galėjo. Tuomtarpu liberalai gi nebedrįso toliau eiti. Štai ir buvo susikirtimas su liaudžia. Jei vėl mus skaitytojas paklaustų: ar visur liberalai nebetinkami ir ar visur tinkama plati demokratija? Męs nesvyruodami atsakytume, kad visur da yra tinkami liberalai. Tik jie turi akyliai sekti demokratijos principus. Bet męs dar pridurtume, kad plati demokratija nevisur pritinka. Yra dar tautų prie to nepriaugusių. Paveizdan, eskimosams, indijonams, Afrikos negrams, chinams, — na, kad ir daugeliui baltosios padermės tautų Rusijoje, — paduokime jiems referendumą—jie nežinos, ką su juo veikti. Kaip tai? — nustebęs paklaus skaitytojas: — ar ir lietuviai prie plačios demokratijos nepribrendo? Męs nenorėtum Tamstos, kaipo lietuvio jausmų užgauti, tik nurodytume į vieną mūsų organizaciją, kuri bando vartoti plačiausius demokratijos principus — tai Liet. Socialistų Sąjunga: turi iniciativą, referendumą ir atšaukimą. Ir ką gi: jokios iniciativos nėra, jokio atšaukimo nėra. Vienintėlė da priemonė šiaip-taip vartojasi, — tai referendumas. Bet ir tas eina tik žaislo formoje. Vyriausių liaudies gyvenimo formų neiškelia, nes nėra kam paduoti iniciativos. O iniciativą delto nėra kam paduoti, kad pasiliko organizacijoje tik žemesni gaivalai, kurie išspyrė laukan prakilesnius gaivalus, kurie tankiai inpiltų organizacijon vis naujas mintis, nuolat gaivintų demokratijos dvasę, paduotų visuomet sveiką iniciativą, tada būtų svarbesni ir patįs referendumai. Dabar gi ši mūsų organizacija gėsauja demokratiškos laisvės, nujaučia kad jos aušra jau senai kai-kur prašvyto. Deja! jie jos nenuvokia, ir vardan tos pačios laisvės įveda — nelaisvę: daugumu tamsių balsų persekiodama kitų sąžinės liuosybę, žodžio liuosybę, mindo po kojų kitų šventuosius persitikrinimus, terlioja savo brolių sielas taip, kaip nėra nei pas vieną civilizuotą tautą. Aišku, kad mūsų visuomenė da nėra pribrendusi net prie tokios demokratijos, kokią 40 metų atgal pradėjo išsidirbti šveicarai. Kas čia kaltas? Žinoma, ne lietuvių būdas tam kaltas, bet tam tikros historiškos sąlygos, kuriose męs ilgus dešimtmečius gyvenome. Neužmirškime, kad męs tik desėtkas metų, kaip pradėjom tankiau pasigauti vieną-kitą žmoniškesnę kningelę (tik dar kningelę, o ne stambjus veikalus!); neužmirškime, kad męs gyvenome tokiose sąlygose, kuriose nebuvo nei kalbos apie žodžio ir sąžinės liuosybę. Męs pripratom prie nevalios knuto; jo smogimu ir dabar da vadovaujamės. Arklys pripratintas vežti begėdiškos nelaisvės vežimą, patsai, niekieno nevedamas ineina į jienas. Taip ir su mumis... Bet šis-tas jau ir pas mus darosi. Žinoma, męs dar ilgai savo organizacijose negalėsime tinkamai vartoti referendumą ir kitų giliųjų demokratijos privalumų. Męs nepralenksime kitų kur-kas augštesnių tautų, kaip amerikonų, anglų, vokiečių ir francūzų, kurie save valdosi da ne referendumais. Bet niekas mums nekliūdo akyliai studiuoti demokratijos tekėjimą tokiose šalyse, kur jis šiandien pasiekė augščiausį laipsnį, kaip ve Šveicarijoje. Bet... męs vėl užbėgom į priešakį!

A. B.

—: O :—

VASARĄ LYDĖDAMS.

Prabėgo—praėjo,
Vasaros grožybės.
Daugumas linksmybės. —
Ikvaliai turėjo.

Vasaros malones,
Jie visas surinko.
Kolei ta praslinko
Pro geruosius žmones.

Vasara sveikatą,
Pataisė daugumui,
Ir jėgų gyvumui
Turės visą metą.

Vasarą sutikus,
Ir man linksma buvo;
Bet viltis pražuvo,
Skaudžiai apsirikus...

Pinavyjas.

*
* *

(Pagal A. Pleščiejev'ą.)

Buvo laikai, kad savo sūnus,
Tėvynė šaukė prie kovos,
Išvyt nedorus atėjūnus, —
Ir kėlės rata po ratos,
Ir drąsiai kovėsi levai,
Ir guldė galvas milžinai.

Nutilo riksmai ir muštynės,
Priešių pavojaus nebregėt';
Didi sūnai didžios tėvynės,
Grįžo į namus atsilsėt.
Miela senovė juos gaivina,
Į naują kovą juos vadina.

Bet šita vaina neplavena
Su baisiais, kruvinais sparnais, —
Ji tik piktybę, tamsą gena,
Veja ji pyktį su melais.
Vardan teisybės tos šventos,
Tėvynės sūnai nūn kovos!

Ir šitas priešas jau pasviro,
Ir jį tėvynė apgalės;
Žiūrėkit, rūkas jau praskiro,
Saulės spinduliai sužibės.
Suvirpo pyktis, — bet tuščia!
Brolybės užgema aušra.

A—ts.

—: O :—

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Striputės. Paliepk ką-nors iš publikos, kad jums nematant, parašytų su kreida dvi eilutes stripučių (brukšnelių); eilutėse brūkšnelių gali būti, kiek nori, tik niekuomet nemažiau per penkius, ir viršutinėje eilutėj vienu brūkšneliu turi būti mažiau.

Dabar paliepk rašytojui, kad iš viršutinės eilutės nugesintų tris brūkšnelius, o iš apatinės lai nugesina tiek brūkšnių kiek viršuj paliko nenugesintų. Pagaliaus liepk, kad viršuj nugesintų visus. Dabar išsiimk paišiuką ir sklipelį poperiaus, būk tai darąs rokundą; paskiaus būk tai surokavęs pasakyk drąsiai, kad liko **keturi.**

Pastaba. Per penkius brūkšnelius mažiau negalima į eilutę rašyti, o į daugumą, tai gali rašyti kiek tik rašytojas nori. Žinok, jeigu liepsi viršutinėje eilutėj nugesinti tris brūkšnelius, tai apatinėje ant galo liks keturi; jeigu liepsi nugesinti keturis, tai liks penki, ir tt. Vadinas ant galo vis turi likt vienu daugiau, negu iš pradžių liepsi viršutinėje eilutėje nugesinti.

J. P. Žiurkšas.

—: O :—

KULTŪRIŠKI ETIUDAI.

Encyklopediški mūsų raštai. Šiemet mūsų literatūra ingijo du indomiu veikalu: „Žinynas" p. Laukio (išleista „Lietuvos") ir „Sveikata" Dr. Graičiūno (išleista „Kataliko"). Šitie du veikalai, nekalbant apie jų techniškus ir kalbos nedateklius, apskritai mūsų liaudinėn rašliavon indeda nemažą mantą. Ikšiolei pas mus apie šį ir apie tą buvo rašoma tik mažose brošiūrėlėse ir laikraščių straipsneliuose. Brošiūraitės labai mažai išsiplatina, o laikraščius mūsų viengenčiai dar neišmoko branginti, jų neužlaiko ateičiai ir sunaikina; todel žūna kartais labai didelės svarbos straipsniai. Reikėjo mums encyklopediškų rinkinių. Vat šitą spragą dabar ir pradėta užtverti viršuj minėtomis dviems kningomis. „Žinynas" surinkęs yra apstokai žinelių iš mytologijos, historijos, etnografijos, etc. Svarbjausi šio rinkinio ypatybė — pluoštai praktiškųjų patarimų prie namų darbo, amatuose, ūkėje, etc Suprantama, tokia milžiniška encyklopediško žinyno sritis čionai dar nėra gerai padengta. Bet mūsų paprastiems žmonėms, nesinaudojantiems kitokiomis kalbomis ir nežinant, kas tai yra encyklopedinė literatūra ir kaip ji svarbją rolę lošia apšvietime, — bus šita kninga pirmutiniu praktiškų žinių vadovėliu, iki kuomet-nors susilauksime arba savo didesnių encyklopedijų arba tokių-pat žinynų, kaip turi kitos tautos, pav. amerikonai. Jie, šalia savo milžiniškų encyklopedijų, dar neapsieina ir be žinynų. Tik jų žinynai toli puikiau ir pilniau jau sutaisyti. Bet mums malonu, kad ir męs jau ant to kelio atsistojome. Dienu ne metu ir męs susilauksime žinynų geresnių. Dabar gi reikia tik pasakyti p. Laukiui ačiu už jo nors ir tokį triūsą. Jis tuomi, gal ir nenuomaniai, daug atliko! Reiktų tik pasakyti, kad tokiai kningai perbrangi prekė ($1.50). Tokie rašti turi būti kuopigiausi, jei męs

Dar drungnesnį žodį reikia pasakyti apie Dr. Graičiūno „Sveikatą". Rods iš kalbos pusės reiktų jam užmesti syntaxės barbarizmus ir nevykusiai nukaltus žodžius. Sako „miršta del girtuoklystės", reikia „iš girtuoklystės"; „kuris virškinimu turi būti sutirpdintas", reikia „kuris bevirškinant turi sutirpti"; „nuo alaus gėrimo delei perdidelės apšties (!) vandens, atsiradusios kūne, kraujas tankiai praskysta" — kodel negalima pasakyt: „alų geriant susidaro kūne daug vandens, kuris tankiai praskiedžia kraują"? Jau viename tik sakinyj išsimeta du žodžiai ir pasidaro aiškesnė mintis. Žaidymas daugumu žodžių labai kenkia veikalo rimtumui. Taipgi reikia atsargiai elgtis nukalant naujus terminus. „Aplinktaka" (kraujo cirkuliacija) yra visai ne aplinktaka: kraujas tekioja ne aplinkui, bet perdėm visus kūno kelius. „Apštis" geriau būtų „gausa". „Veiktis" — veikmė. „Dūmtraukis" — kaminas. „Teršinas" — drumzlus. „Benoriniai raumenys" — nevaldomieji raumenįs, etc. Bet apskritai ši kninga labai svarbi, nes duoda encyklopediškoje hygienos formoj daugelį pirmutinių žinių apie žmogaus kūno anatomiją (sustatymą), kaip jis reikia sveikai užlaikyti, kaip apsisergėti nuo daugybės ligų. Dar dvi geros ypatybės: daugybė paveikslėlių, paaiškinančių textą ir po svarbesnių straipsnių padėti atkartojimui klausimai. Tokiu būdu kiekvienas iš šitos kningos gali sau namie palengvo studiuoti hygieną ir pats save examenuoti. Gali susirengti sau ant poperiaus lekcijas iš kiekvieno straipsnio ir patsai šitas lekcijas sau išduoti. Dr. Graičiūnas dar pirmutinis lietuvis daktaras Amerikoje ir Lietuvoje, kuris atpirko savo profesijos neveiklumą. Neivienas iš lietuvių daktarų ikšiolei nebuvo pasirūpinęs suteikti liaudžiai taip didžiai reikalingo veikalo.

Vargomatis.

—: O :—

MOTERIS KAIPO MOTINA.

(Iš „G. K." N29.)

I.

Motina! Kiek tai reikšmės turi tas žodis: motina! Motina — tai moteris, kuri supranta prakilnią savo užduotį, kurr supranta, jogei jos rankoje indėta atsakomybė už gentkartę, čielos visuomenės labas.

„Guodok savo tėvą ir motiną" — tai Dievo įsakymas; Kristus ir gi davė mums pavyzdį, kaip reikia guodoti ir mylėti motiną. Marija, Kristaus motina, davė geriausį moterims pavyzdį, — kokiomis motinomis privalo būti.

Mano mylimos seserįs; nesirūstinkite ant manęs, bet pačios prisipažinti turite, kad mažai kas iš jūsų seka tuos šventus pavyzdžius. Vienok, norėdamas jumis apginti, turiu pasakyti, jog nereikia mėtyti akmenų ir ant mūsų motinų, nesa ne iš jų kaltės blogas vaisius; nelaimė tame, kad pas mus apie motinas visai užmiršta; nebenujaučiama, kad joms visų-pirmiausiai reikalinga iš visų pusių apšvieta Šiandieną, ačiu Dievui ir geriems, protingiems žmonėms, apšvietos šaltiniai moterims jau atviri; tik reikia moterims iš jų bepaliovos semtis sau žinias, idant atsitaisyti, kas per amžius buvo užmiršta, idant pakelti mūsų motiną.

Atvaizdinu sau tyrą, šviesią ir meilią grįtelę. Pribuvo į ją kūdikis; tėvai gi, nusidžiugę, su kokiu tai susigriaudinimu žiūri ant to mažyčio ir mintija sau: kas tai galėtų iš jo būti? Taip, mano seserįs,— tai brangi tėvų gyvenime valanda. Tasai mažytis patsai parodo, kuomi turi gimdytojai būti, — delko jiems reikia gyventi, — delko veido prakaite dirbti. — Tada ir prisiminkite jūsų prisiekimą. Prisiekiate sau, taip-pat prieš Dievą—meilę, ištikimybę ir tėvišką dorą. Šiandien, matydami tą naujai atėjusį svečią, paantrinkite savo prisieką ir dadėkite: — Išaugįsime tave, mūsų mylimas kūdike, Dievo ir tėvynės labui.

Visos sunkenybės, kūdikio išauklėjime, puola ant motinos. Nuo užgimimo kūdikio, pasididina moteries priedermės, ir nuo to laiko, tvarka privalo būti namuose padidinta.

Motina privalo tokia būti, kokiu yra geras, darbštus daržininkas. Kaip geras daržininkas gali iš jaunučio medelio išauginti didelį — vaisingiausį medį, taip gera motina iš kūdikio naudingiausį žmogų. Nekartą girdžiu, kaip moterįs man sako, kada joms duodu gero vaikų išauklėjimo pavyzdį: „A! ponuli, tai ne dyvas, nes tai ponulio vaikas!" Ant to atsakau šitaip: „Motin, paimkie geriausio obuolio grūdą, pasodinkie ir laukie pakol išaugs ir išduos vaisių, tada paragauk — greitai jį išspjausi laukan, nes jis nebus gerai įčiepytas, todel baisiai rūgštus ir kartus. Tas-pats ir su vaiku. Norints jis ir karališkuose rūmuose užgimtų, bet jei jo niekas neišauklėtų, neapšviestų, tai jis tebūtų laukinis, kvailas ir draugijai netinkamas. Iš vargingų grįtelių daug išėjo žmonių, kurie daėjo augščiausios garbės savo šalyje, o vienok jie nebuvo iš „poniškų vaikų", — tai buvo vaikai, kurie turėjo geras ir doras motinas.

Po kelių dienų, neša kūdikį prie šv. krikšto. Krikšto tėvai sudeda už mažutėlį Viešpačiui prisiekimą. Paskui užvirtina prisiegą su gėrimais. Išmintingi žmonės degtinės, alaus vietoje turi sudėti ką kūdikiui kningomis ar piningais taupinimo kasoje. Ne baliais, bet taupinimu pradėkite, mano motin, auklėti savo kūdikį. Geri krikšto tėvai ištikrųjų dar primes, ir tas lai būna gera pradžia. Ant gimtuvių atminties kasmet reikia pridėti keletą skatikų; lai tas kraunasi su nuošimčiu; kada vaikas paaugės, pripažinęs motinos gerumą, pradės labjaus ją mylėti, nes galės turėti „už ką nors", taip sakant, nusitverti.

A. Matukas.
Chicago, Ill.

—: O :—

VOLTERIS.

(Tąsa.)

regentą (karaliaus globėją), už ką jis tapo ištremtas iš Paryžiaus. Šis pirmutinis ištrėmimas del Volterio buvo ištisa švente. Jis apsigyveno pilaitėje Siulli, kur susirinkdavo augštos kilmės žmonių, kurių visas darbas susidėjo išmįslinėti naujas žaisles ir lėbavimą. Volteris ir gi nedaugiau ką veikė, — lėbavo ir retkarčiais rašinėjo pažįstamoms ponioms eiles. Iš čionai jis pasiuntė regentui parašytas eiles, melsdamas jį sulyginti jas su tais kupletais ir persitikrinti, kad tų bjaurių kupletų autorium jis negali būt. Nežinome, ar regentas jam patikėjo ar ne, bet gi pavelijo sugrįžti Paryžiun. Paprastai Volteris po tomis eilėmis ar raštais, už kuriuos galima pakliūti, nepasirašydavo; ir jei kas jam autorystę bandydavo priskaityti, jis gindavosi, keikdavo autorių (save) ir skųsdavosi ant žmonių neteisybės. Sugrįžęs Paryžiun jis jau rado per rankas vaikščiojančias jo latiniškas eiles, kuriose buvo labai išjuokiamas regentas. Suprantama, jis užsigynė. kad tai ne jo eilės, bet šnipas Boregaras, bejieškant Volteriui garbės, tai ištyrė ir Volteriui prisėjo 11 mėnesių pasėdėti Bastilijoje (žinomoje anų amžių Francijos kalinėje).

Besėdėdamas Bastilijoje jis pabaigė rašyti tragediją „Edypas" ir pradėjo „Henriadą". Visa nelaimė buvo tame, — jei tą nelaime galime pavadint, — kad besėdint Volteriui jo numylėta aktorė ponia Livri jį pametė ir įsimylėjo jo geriausį draugą Ženonvilių. Po išėjimui iš Bastilijos tapo pastatyta ant scenos jo pirmutinė tragedija „Edypas", kuri paryžiečiams labai patiko, ir nuo to laiko jo garbė pradėjo augt. Ant „Edypo" viršelių tapo išspausdintas pirmu-kart parašas: „Volteris" („Voltaire"). Matomai, kad tėvo vardas jaunam rašytojui nepatiko, todel jo nedėjo; bet iš kur atsirado vardas „Volteris", nėra lig šiai dienai patirta.

1722 m. numirė Volterio tėvas, ir jis su viena ponia išvažiavo Hollandijon. Čion jis eilutėmis parašė pirmutinį veikalėlį prieš religiją, ir susipažinęs susipešė ant literatiškos dirvos su garsum rašytoju Russo. Už dvejų metų pasirodė epiškoji poema apie Henriką IV. po antgalviu: „Apie liigą". Nors ši poema mums išrodo nuobodžia, sausa ir net nepoetiška, vienok tuomlaikiniai francūzai neperdaug suprasdami tyrą poeziją, labai gerbė ir brangino tą poemą.

Kada Volteriui sukako 30 metų amžiaus, jis jau buvo žinomas visoje Francijoj ir stovėjo priešakyje francūziškos literatūros. Jisai turėjo pažintis su žmonėmis iš „Didžiojo Svieto", tai yra — visi jo pažįstami buvo tituluoti ir jis visiems labai patikdavo, išskiriant tiktai jaunojo karaliaus favoritus; ypatingai jo neapkentė galingas karališkojo dvaro didžiūnas, kavalierius de-Rogan, kuris ir užsigeidė prašalinti Volterį iš „Didžiojo Svieto" ir pradėjo jieškoti visokių priekabjų. Kartą Roganas susitiko su Volteriu teatre ir norėjo užduoti su lazda, bet garsinga aktorė Lekuvrier labai į laiką paspėjo apalpti ir tuom tarpu susikirtimas neįvyko. Tik vėliau, lapkrityje 1725 metų laike pietų pas hercogą Siulli, Volteris buvo iššauktas į prieangę, kur keturi Rogano draugai gerokai jį apkūlė. Visi tituluoti jo draugai užuot jam užjaustį, gardžiai pasijuokė, net ir geriausi Volterio draugai persitikrino, kad jis yra gerokai bailus; pasiliko jam ištikimu tik vienas Trijo—tuščias žmogutis iš „kito svieto". Inpykęs Volteris apleido „Didįjį Svietą" ir pradėjo mokintis su kardu kirstis, ir tik išmokęs iššaukė Roganą į dvikovą; bet per Rogano giminių pasistengimą, Volteris tapo uždarytas Bastilijon, per ką dvikova ir neįvyko.

Bastilijoje Volteris neilgai išbuvo — apie keletą mėnesių; mat Roganai pasistengė jį paliuosuot; bet paliuosavus jam buvo prisakyta išsinešdinti iš Francijos. Nelaisvėj būdamas, jis pramoko anglų kalbą, ir išėjęs ant valios apsigyveno pas lordą Bolinbroką. Anglijoje. Čion jam, jau gatavam laisvamaniui, puolė akysna religijos padėjimas.

P. Norkus.

(T. b.)

DELEI EMIGRACIJOS ŠELPIMO.

New Britain, Conn.— Vietinės lietuviškos draugystės sukruto darbuotis kaslink emigrantų reikalų —visos, išskiriant Šv. Juozapo draugystę, pritarė ir išrinko po komisiją iš dviejų ypatų, kad suėję į draugę tą dalyką apsvarstytų. Žemiau seka pirmojo komisijų susirinkimo nutarimai:—

Susirinkimas: Atstovų Lietuviškų Draugysčių New Britain, Conn. laikytas 17 d. rugsėjo 1911 m. J. Skritulsko svetainėj, apkalbėjimui pakeltojo klausimo „Kokiu būdu galima būtų prigelbėti emigrantams atkeliaujantiems į šią šalį, kurie tampa sulaikyti prieplaukoje ir grąžinami atgal be didelės priežasties''.

Susirinkimą atidarė K. Senkus; pasirodė, kad tam dalykui pritarė ir prisiuntė atstovus sekančios vietinės lietuviškos draugystės: Lietuvių U. N. Klubo— K. Senkus ir V. Alksninis; Apšvietos Draugystės — M. F. Trokimas ir M. Ekerta; Žirgvaikio Draugystės — J. J. Gerdauskas ir J. Ambrazevičius; Šv. Andriejaus Draugystės — P. Griškonis ir I. Jurkiūnas; Šv. Jurgio Draugystės — K. Poškus; Šv. Onos Draugystės — K. Nemirienė ir A. Nevulienė. Susirinkimo tvarkos vedėjais tapo išrinkti K. Senkus ir M. F. Trokimas.

Nutarimai: 1) Plačiai apkalbėjus tapo nutarta, kad iš visų Amerikoj esančių ir tam dalykui pritariančių lietuviškų draugysčių sutverti „Emigrantų Šelpimo Draugiją'', kuri turės būti per Suvienytų Valstijų tiesas užtvirtinta, ir kurios užduotis bus užsiimti šelpimu atkeliaujančių į šią šalį lietuvių.

2) Iki ta draugija susitvarkys, nutarėm palikti New Yorko apylinkės draugysčių išrinktam tuolaikiniam Centro Komitetui su visų tuom laik pritariančių draugysčių nurodymų tą darbą tvarkyti.

3) Del užsilaikymo iš piningines pusės nutarta ir patariama, kad kiekviena pritarianti draugystė užsidėtų metinę mokestį (didumą minėtos mokesties nutars draugystės, kada balsuos priėmimą įstatų).

4) Nutarta pareikalauti darodymų, kad tikrai tuomlaikinis Centro Išdininkas yra užsidėjęs kauciją, kokią ir kur?

5) Nutarta ir patariama, kad kiekviena lietuviška vietinė pritarianti draugystė užlaikytų po komisiją iš 2 ypatų ir ant toliaus; tapo išrinktas sekantis vietinis komitetas: pirmsėdis J. J. Gerdauskas, išdininkas J. Ambrazevičius, raštininkas P. Griškonis.

6) Pasirodė, kad draugystės nutarė ant pradžios aukauti sekančiai: L. U. N. Klubas $10; Apšvietos Dr. $5; Žirgvaikio Dr. $5; Šv. Andriejaus Dr. $10; Šv. Jurgio Dr. $5; Šv. Onos Dr. $5; viso pasidaro $40.

7) Nutarta, kad draugystės savo aukas priduotų vietiniam išdininkui, o jis, kada draugysčių atstovai savo susirinkime nutars, pasiųs Centro Išdininkui.

8) Nutarta, kopijas šių nutarimų priduoti kiekvienai vietinei pritariančiai draugystei; vieną pasiųsti centro komitetui, ir vieną patalpinti į laikraštį.

Susirinkimo vedėjai:
Pirm. **K. Senkus,**
Rašt. **M. F. Trokimas.**

Visuose reikaluose, lytinčiuose šį klausimą, kreipkitės prie pirmininko: J. J. Gerdauskas, 38 Union St., New Britain, Conn., nes išrinktas raštininku P. Griškonis, pasirodė priešingu tam užmanymui ir draugystė, kurią jis atstovavo, atsimetė nuo to užmanymo.

Nutarimo 7 paragrafas tapo per didumą draugysčių perkeistas, kad palikti aukautus pininigus draugysčių išduose, iki tas dalykas susitvarkys truputį geriau.

LAIŠKAI IN REDAKCIJĄ

Garbus „Vien. Liet.'' Redaktoriau!

Tankiai matau jūsų gerbjamam laikraštyje aiškinant įvairius klausimus, tai tikiu, kad suteiksite ir man paaiškinimą ant nesuprantamų man dalykų.

I. Skaitau laikraščiuose ir girdžiu aiškinant prakalbose, kad žmogus turi **prigimtą kalbą.** Tad jeigu tik užgimusiam kūdikiui, suteikti tokį išauklėjimą, kad jis visiškai negirdėtų jokios kalbos, ar jis užaugęs mokėtų prigimtą kalbą?

2. Kodel žmogus prigimtą kalbą užmiršta?

3. Kodel žmogus prigimtų būdų negali pamesti, kaip tai juodbruvas, šviesplaukis ir t. p.?

Daug viso labo velijantis
V. Stankevičius,
Baltimore, Md.

1. Dar niekados nebuvo mėginta auklėti kūdikį be jokios kalbos. Lietuvoje dievobaimingos bobelės sakydavo, kad kūdikis negirdėdamas jokios kalbos girdi pradėtų šnekėti latiniškai. Mat jų nuomone — latiniškai kalbą ir šventieji. Ant bobelių nuomonės Tamsta juk nenorėtumėt remtis? Taip ir męs darome. Rodos anglų rašytojas Fenimoras Cooper (jei ne Main Ried) aprašė, kaip bezdžionė orangutangas Pietinėje Amerikoj buvo pavogusi nuo europiečio plantatoriaus kūdikį, jau mokantį kalbėti. Jis buvo giriose tarpe bezdžionių atrastas net po 20 metų. Buvo subezdžionėjęs ir išmokęs jų mimišką bei mikčiojimų kalbą. Tačiaus pagyvenęs tarpe savųjų vėl atsiminė prigimtąją. Čia, žinoma, ne moksliškas išaiškinimas. Mokslas ir prityrimas mus mokina, kad kūdikis išmoksta tokią kalbą, kokią jis girdi aplink save. Tas ir vadinasi jo prigimta kalba. Tokią jis ir išaugęs skaito už savo prigimtąją šnektą.

2. Užaugęs žmogus užmiršta prigimtąją kalbą delto, kad patenka tarpe svetimųjų, ir ilgus metus nebegirdi savosios kalbos. Tačiaus užmiršimui prigimtosios kalbos reikia labai daugelio metų. Abejotina net, ar gali kieknors civilizuotas žmogus užmiršti savo kalbą per visą gyvenimą. Visiškai užmiršta tik silpnasmegeniai.

3. Prigimtųjų kitų kūno ypatybių: spalvos, plauko, etc. žmogus negali pamesti delto, kad tos ypatybės yra grubos ir kūniškos. Kalba gi yra žmogaus augščiausioji dvasiška ypatybė, todel ji gali tobulintis, plėstis. Tos pačios tautos kalba nestovi ant vietos. Jeigu ateitų pas mus mūsų prabotys iš senovės laikų, męs sunkiai arba ir visiškai su juo nesusikalbėtume. Kalba dailinasi ir plėčiasi.

Nesuprantame, delko Tamsta mums šito klausiate? Ar gal delto, kad parodyti, jog prigimtoji kalba mažas dalykas. Būtų visai priešingai! Prigimtąją kalbą kiekviena tauta labai brangina, nes joje gali išreikšti mažiausį daiktelį. Ji yra vienu iš didžiausių kulturinių veiksnių. Paimkite žmogų „užmiršusį'' savo kalbą: jis vienok jokioje kalboje negalės žinoti vardo kiekvienam ant svieto esančiam daiktui, kaip tik prigimtoje. Tas pats yra ir su lingvistais, kurie moka po keles dešimtis kalbų, vienok tikrai temoka tik prigimtąją kalbą. Delto ji ir branginama.

Chicago, Ill. Perskaitęs straipsnį Dr. Graičiūno „V. L.'' N39, patyriau, kad viskas yra gryna teisybė, kas yra paduota apie parapijines mokslaines. O perskaitęs redakcijos prierašą pagal mano nuomonę, randu klaidas, nes sako, jog ir seniau tas buvo išdėstoma, o aš tik pirmą sykį teradau „Vien. Liet.'' apie tai rašyta. „V. L.'' rašo, kad aimanavimai čia nieko nepagelbės; žinoma, kad ne; stuboje sėdint tie mūsų aimanavimai nieko naudos neatneš. Aš klausiu „V. L.'': kaip męs turim atsišaukti į žmoniją ir parodyti, kur yra klaidos, jei ne per laikraščius? Tas nelaimė, kad mūsų lietuviška laikraštija vieni rašo perdaug ant bažnyčių, o kiti kad ir teisybę, tikrus faktus nurašysi, tai korespondencija tiek naudos atneša, kiek būtum ant gatvės išmetęs. Man irgi taip atsitiko, kad buvau padavęs apie vieną bažnytinę mokslainę gryną teisybę, kaip tėnai yra; bet nežinau iš kokios priežasties nebuvo patalpinta į laikraštį. Tai ką męs gerą galim nuveikti, jeigu laikraščiai grynų faktų neparodo žmonijai, kur yra klaidos parapijinėse mokslainėse. Tokie atsitikimai, aš mįsliju, galėtų būti paduoti tokioj-pat formoj, kaip ir kitos žinios. Ir jeigu tėnai taip blogas jau yra užvedimas, kaip yra paduota, tai aš galiu sakyti beabejonės, kad neįžeistų nei vieną, tiktai paaiškintų ir kitiems. Žinoma, męs, kurie žinom, jogei vaikai parapijinėse mokslainėse praleidžia laiką ant niekų, negalim tą aiškinti per stubas eidami, bet tiktai per laikraščius, o kad laikraščiai netalpina mūsų korespondencijų, tai jau turi taip palikti.

A. B.

Šitokie klausimai, kaip apie parapijines mokyklas, yra daug svarbesni, negu žinios, todel straipsnius. Žinia yra tik žinia, o straipsnis jau kas kita: straipsnyje reikia netik paduoti faktus, bet padaryti ir išvedimus, išreikšti nuomones, nurodyti būdus kaip reikia tas ar kitas negeras dalykas pataisyti. Mokyklų klausimui visuomet yra atvira vieta mūsų laikraščiuose, tik deja, kad mūsų rašytojai mažai arba ir nieko praktiškai nenurodo, kas reikia tame klausime veikti. Todel nors kažį-kiek apie tai bus rašoma, vis bus pilstoma iš vieno indo į kitą tuščią. Apie tokius svarbjus dalykus rašant reikia giliai padumoti ir visuomet paduoti visuomenei kokį-nors naują sumanymą. Tada bus nauda visuomenei.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešu, jog aš pradėjau versti iš lenkų kalbos garsiąją Viktoro Hugo apysaką „Vargdieniai''; tai pranešu delto, idant kas kitas nedirbtų to paties darbo.

Apysaką išleis „Vienybė Lietuvninkų''.

A. J. Karalius,
1702 Wabansia ave., Chicago, Ill.

DAR APIE „RAUDONUOSIUS'' IR „BALTUOSIUS''.

N40 „V. L.'' patilpo p. E. Kindero laiškas į redakciją, kuriame „prirodoma'' būk aš savo rašinėlyje, tilpusiame N38 „V. L.'' („Raudonieji'' ir „baltieji''), parašiau vien tik melagystes; autorius pakolioja mane melagium, išvadina kerštininku ir atliko žmogelis „kritikos'' darbą. Mano ypata čia labai mažai gali apeiti gerb. skaitytojams; bet teisybė visiems labai brangi. Todel aš dar sykį kreipjuosi į laikraštį, kad „nevierniemsiams Tamošiams'' tiesiog ant pirštų užkabinti faktus, kurių jie reikalauja.

P. Kinderas sako: „tai melas,— niekas tėn (socialistų konferencijoje) nekaltino už kalbėjimą per Vanagaičio prakalbas, etc.'' Rašo „nekaltino'', o pats konferencijoje, atsistojęs teisinosi kuone verkdamas: „draugučiai! aš kalbėjau, bet nežinojau kas-tas per Vanagaitis, bet tik vėliau dažinojau, kad jis yra socializmo priešas; žinoma, esu kaltas, etc.''

Skaitytojai iš to matys, ar jis buvo kaltintas už „tautiškas prakalbas'', ar ne; jei nebuvo, tai kam reikėjo teisintis? O jeigu teisinosi ir dabar vyrukas tą užsimiršo, tai čia jam męs primename, kad nedrumstų visuomenei akių.

p. Norkus, tėn-pat konferencijoje aiškiai ir nesiteisindamas pasakė, jog parengė, jog nemato tame jokio prasižengimo ir jog tą-patį darys ir toliaus nesiklausdamas pavelenės iš socialistų cenzūros; jis pasielgė kaipo inteligentas ir drąsus pilietis, užtai likosi kaltinamas konferencijoj; kai-kurie buvo labai įniršę ant p. Norkaus, ir vienas (nežinau vardo) „draugutis'' stačiai sako: „jis negali būti mūsų draugu, nariu L. S. S., jis nei nėra mus draugas'' ir tt. Ar tai čia reiškia nenorėjimą žmogaus sąžinės cenzūruoti ir mesti iš partijos dalyvavusius prakalbose? Tiesa, kalbėjo keli, bet gi pritarė tam visa jų konferencija! Kam p. Kindara nori mulkinti visuomenę, ir kitus vadina melagiais? Meluoja vyrukas išsireižęs, dengia klaidingus konferencijos darbelius, ir da kitus melagina. Juk kam gi meluot, kad ir tas, būk p. Norkus tik taip sau p. Vanagaičiui patarnavęs? Juk jis aiškiai pasakė: jei matysiu, kad kuningas, tautietis ar kas kitas bepartiviškai veikia naudingą kultūrinį darbą, eisiu su jais ir padėsiu. Žmonių apšvietimas sako, man brangesnis, negu jūsų nuomonė. Tai reiškia, jog jisai aktiviškai parengė be jokių slaptybjų nuo socialistų, ir nemanė jisai jų klaustis. Ar tai dar nėra faktas p. Norkaus baisaus prasižengimo prieš „draugučius'', užtai kad nenulenkė galvos ir nenorėjo būt vergu! Ir da toks faktas, kad net jau norima jį nuslėpti. Matomai, baisiai duria į akis...

P. Norkus kaltinamas už „peržengimą principų'' — vis del tų Vanagaičio prakalbų, paklausė: „kam tie principai?'' tai konferencijos lyderis p. Šukys atsakė: „jei Norkus taip pasielgė, tai gal prasižengė''. Tai matai gerb. skaitytojau, — mūsų socialistų principai remiasi ant „jei'' ir „gal''.

Arba vėl, p. Norkus nurodinėjo, kaip svarbu dalyvauti kultūriniame darbe. Ant jo kalbos p. Šukys taip atsakė: „Socialistas neturi kartu dalyvauti su kitomis organizacijomis, net ir tokiuose klausimuose kaip blaivybės skelbimas; girdi, esą, reikia tik nutylėt, bet nepadėt ir dalyvaut''. Jeigu p. Šukys, socialistų vadovas, pasakė, kad socialistai turi būt vienybės priešais, neiti su žmonėmis išvieno kultūros ir progreso darbe, tai po plynių atsakyk p. Kindere: ar tas nėra uždėjimas retėžių ant žmonelių valnybės ir murdymas jų į didesnę tamsybę, negu ikšiolei buvo?! Oi gardžiai pasijuoktų ištų mūsų vai kėzų geri socialistai, tikrieji kariautojai už žmonijos gerovę, kaip va: francūzai, anglai, vokiečiai ir kiti, jeigu jie žinotų, kas pas mus dedasi! Ir lai dabar gerb. skaitytojas dasiproti, kas tie mūsų socialistai (bet tik lietuviški), jei jie eina skersai progresą, kultūrą ir žmonių vienybę; ar jie gali išliuosuoti žmoniją?

Užbaigdamas p. Kindera iškilmingai užreiškia šitaip: „niekad negirdėjau, kad kur-nors būtų kaltinami draugai už rengimą prakalbų, etc.'' Negirdėjo žmogelis to, kas buvo kalbama per keles valandas; negirdėjo nei savo balso, kuriuomi teisinosi; negirdėjo nei p. Masevičiaus užmėtinėjimų ant p. Norkaus, kam jis rašinėja į „V. L.'' Nieko to jis negirdėjo! Na gerbjami skaitytojai, ar tikit, kad normališkas žmogus negirdėtų savo balso? Gal kas ir mokės taip stebūklingai tikėti, bet aš nebenorėčia tikėti, nes stebūklų amžius jau perėjo...

Tai tiek apie faktus. Man rodos pakaks jų. Dabar apie mūsų „draugučių'' taktiką. Negalėdami protingai ant ko-nors atsakyti griebjasi ypatą žeminti, niekinti. Ir p. Kindera nurodo, jog aš nieko nežinau ir likausi nežinančiu — suprask: tokiu likausi neišmanėliu, kad ir „draugučių'' konferencija nebeapšvietė, kaip „neapšvietė'' brooklyniečių geros atminties agitatorius Baranauskas, Dieve duok jam sveikatą... Arba vėl susimįslino prikaišioti būk mano kalboje buvę perdaug minėta „Aš''. Ką ant tokių vaikiškumų atsakyti? Nieko! Kas deda savo veto ant kito žmogaus darbų, kas lenda į žmogaus sąžinę, kas nepripažįsta kito nuomonėse nieko švento, tai tam labjausiai ir apeina tas savo ego — „Aš''. Gerb. skaitytojai nuspręs, kas yra didesnis tasai „aš'': p. Kindera ar aš?

Reikia tik nusijuokti iš darbavimosi tokių „draugučių''. Ir dabar p. Kindera po visą Patersoną šmeižia mane, būk aš nemokų rašyti, būk man rašęs Norkus, Širvydas (!) ar kas kitas, kurie nori ingyti garbę(tai bent garbė!) o aš duodąs ar parduodąs savo vardą ba esąs pigus!... Tai susipratusio socialisto ir da rajono vadovo darbas. Kuomi jis skiriasi nuo kaimo bobelių pletkų? Niekuo, tik tuo, kad jis, kaipo vyrų ir socialistų atrodo dar kvailesnis darbas, tie visi šmeižimai ir nešiojimai pletkelių.

Kad jau pradėjome, tai ir baigkime tą „Mali-malienę'', kurią mūsų socialistai užvirė. Aš norėčiau dar paminėti, kaip mūsų socialistai darbuojasi Patersone ir Passaice. Žinoma, — aš čia nekliudau visų socialistų, nes jų kitur nepažįstu; imu tik tų dviejų miestelių. Patersone „darbuojasi'' p. E. Kindera, o Passaic p. J. Gilius. Jie jau čia yra „vadovais'' „mūsiškio'' socializmo. Jie gal kitą syk ir labai gerus norus turėtų, bet per savo mažą apsišvietimą ir nenorėjimą mokinties, niekad neišsidirba nuosavės nuomonės; pertai — yra grynas faktas! jie visuomet kamnors fanatiškai vergauja: lig šiol jie buvo vergais p. Norkaus, nes tik jis jiems nurodydavo kelius, rašydavo ir taisydavo jų „literatiškus veikalus'' (taip pasiaiškino 45-tos L. S. S. kuopos susirinkime, 6 d. spalinio); bet vėliaus vaikinai įsimanė sau, kad jau gali patįs būti Bebeliais ir Marksais, tai ir likosi išsproginta bomba, kurią dirbo per kelius metus, prieš patį Norkų, jų pačių mokytoją. Tai bent atsidėkavojimas! Tai bent vyriškumas!

Nenoriu eiti į polemikas su mūsų pp. socialistais; bet viskam yra rubėžiai: jei nepaliaus kvailinę ir jei nepakaks dar šio, tai parodysiu prieš viesuomenę dar daugiau tokių darbelių, kaip tai: kėnkimą daugeliui organizacijų, skelbimą kad tūli laikraščiai „juodi'' ir juos nereikią skaityti (tas viešai buvo prakalbose sakyta). Na, rasis da ir daugiau tokių nešvarių atsitikimų, kurius jie pagimdė vietinėse organizacijose... **L. M. Tačionis.**

KRAUJO ATGIEŽA.

Grigonių namuose buvo nepaprasta šventė. Suvažiavo giminės ir pažįstami. Grįčioje moterįs, susėdę apie stalus, ant lovų ir slengsčio ratavo-plepėjo apie vaikus, išdžiūvusias morkvas, neklaužas merginas. Keli seniai ant kiemo rimtai pypkius rūkė ir ginčijosi, kodel šiemet taip vėlai sudygo žirniai. Seklyčioje buvo kitokia publika. Aplink stalą sėdėjo trįs kuningai, vaitas, mokytojas ir keli Grigonies artimiausi giminės. Čionai kalbos buvo netaip triukšmingos, kaip grįčioje. Storu basu pravesdavo kalbą senyvas prabaščius.

— Na, Grigonie, mospanie turi džiaugtis. Tavo sūnus šiandien priėmė primiciją. Bus Dievo tarnu, mospanie. Prie altoriaus, mospanie, ir karaliai neprieina! Kur tavo boba? Tesilinksmina. Vivat už jauną kuningą Kazį!! Kur kuningėlis?

Visi svečiai paėmė stiklelius ir sveikino laimėje paskendusį Grigonį. Nebejauna moteriškė tik ką inėjo seklyčion. Ji nepastebėjo tų linksmų ovacijų, tik mostelėjo su galva Grigoniui. Pašnabždėję ties durimis abudu taip greitai ir skubotai išbėgo, kad net visi svečiai nustebo ir užmirė jų lūpose visos kalbos. Regimai, atsitiko kokia nelaimė. Priemenėje sujudo keletas moterų. Burelis žmonių įsiveržė sodan. Gale sodo, už dviejų senų aržuolų yra slėnelė. Tėn pasigirdo lyg dejavimas, lyg verkimas...

Sugirgždėjus sodo varteliams ir pasklidus po vyšniomis keletui balsų, iš slėnelės pakilo žmogus ir praskirdamas serbentų krumelius ėjo priešakyn. Tai buvo šios dienos jubiliatorius — tik ką įšventintas kuningėlis Kazys. Jis buvo taip išbalęs, rankos drebėjo, akįs klaidžiojo. Išeidamas iš sodelio pašlijo prie varčios; būtų gal parvirtęs, jei su laiku nebūtų jo paėmęs į glėbį jo dėdė, tas Pakalniškių Grigonis, kuris savo gintarine pypke ir pasakomis apie francūzus buvo žinomas visai apylinkei. Ant gonkų pasitiko prabaščius.

— Mospanie, kas atsitiko? Kuninge Kazy! Ar tai tu šitaip šventi savo primiciją? Da nepradėjai savo stono, o jau leipsti. Veskit jį šęn!

Svečių ūpas atgijo. Jauną kuningėlį nei gyvą nei mirusį pasodino užustalėj. Vėl prasidėjo

kalbos, sveikinimai, ir senesnių kuningų lengvi pasišaipojimai ant savo būsiančio konfratro. Mokytojas, inteligentiškas žemaitis, rado progą įsprausti savo patėmijimą:

— Nabagas kuningėlis! Dikčiai matyt išsipasninkavo seminarijoj...

— Atkus, kai gaus kleboniją, — pridūrė kamendorius.

— Mospanie, jums jauniesiams tik ir sapnuojasi klebonijos, — rūsčiai ir pamokinančiai pasakė prabaščius. — Ligi klebonijos aš sudilinau keturius brevijorus!

Kaip kas drąsesnis nusijuokė, kas vėl įsegė savo ditką, kalbos ėjo vis linksmyn. Tik kuningėlis Kazys rodos nieko nematė ir negirdėjo šposų.

Grįčioje ir ant kiemo moterįs būreliais šnabždėjosi. Grigonių tetos ir kumos tolydžio girgždino sodo vartelius, bėginėjo, ką tai nešiojo, kokis tai buvo sujudimas. Matėsi, jog kas-nors atsitiko...

* * *

Vėlai vakare svečiai pradėjo skirstyties. Pirmieji išvažiavo prabaščius ir kiti kuningai. Jie nepaliko ir jauno kuningėlio Kazio. Pabučiavęs į galvą tėvams, padavęs ranką pabučiuoti visiems liekantiems, Kazys įsisėdo su prabaščium ir lyg kokios spėkos traukiamas paslapčiomis pažvelgė į sodą kur stovi du ąžuolai, sunkiai atsiduso, užsisupo akis sutona ir pora arklių ištraukė iš kiemo.

Važiuojant senas prabaščius ištraukė iš Kazio baisią paslaptį. Tęn už dviejų ąžuolų, mergaitė gimdė kūdikį. Mergaitė biedna, bet labai graži ir išmintinga. Ji tarnavo pas Grigonius jau treti metai. Kaip tas viskas atsitiko, Kazys nemokėjo ir pasakyti. Bet kas giliai Kazio širdin įsispaudė, tai kūdikio kairiame paausyj raudonas apgamas, panašus į kryželį...

Ilgai kalbėjo jaunas kuningėlis, darė išpažintį kaip prieš patį Dievą. Senas ir visko jau matęs prabaščius, visą kelią tylėjo, kreksėjo ir kartais rimtai nusispjaudavo. Tuom tarpu po arklių kojomis sudundėjo medinis tiltelis ties nutriaušėjusia Šv. Jono stovyla. Po vežimu pasipainiojo žydų oškos. Įvažiavo miestelin. Prabaščius pagaliaus atsikrenkštė ir pasakė:

— Dievo valia, mospanie! Ne tu pirmutinis, ne tu paskutinis. Atmink, kad tu atsisakai nuo senojo svieto, mospanie. Palaidok viską praeitin...

* * *

Praėjo suvirš dvidešimts metų. Kuningas Kazimieras Grigonis senai jau gavo kleboniją. Daug per tuos metus visko praleido, girdėjo ir matė. Biskį pražilo ir susilenkė. Jis kartais ir savo seną žaizdą paliesdavo. Scena po dviem ąžuolais ir mergaitė gimdymo sopuliuose neretai stodavos prieš akis. Girdėjo, kad ji iš Grigonių namų tuojaus išėjo. Bet kur ji yra? — jis negirdėjo. Ak, kaip jis būtų norėjęs dar sykį pamatyti tą kūdikį su raudonu apgamu kairiame paausyj!..

* * *

Užėjo neramios dienos. Pasigirdo visokie gandai apie sukilimus kaimiečių Rusijoje, apie maištą laivo „Potiomkino", apie revoliucijos klujojimus. Su sykiu vieną dieną neparėjo laikraščiai, gyventojai neteko jokių žinių. Sustojo gyvenimas. Tai buvo didysis Rusijos gelžkelių streikas. Žydeliai ir ubagai nešiojo vieną už kitos baisesnes žinias. Pasirodė revoliucijonieriai ir Lietuvoje. Po dvarus pradėjo vaikščioti nepažįstamų vaikinų būriai, imdami nuo ponų kontribucijas. Keliose vietose ir klebonijas jie aplankė. Kaip-kur jie šaudė į langus ir nemažai išgąsdino ramiai miegančius klebonijų gyventojus...

Kuningas Grigonis vieną naktį ilgai skaitė Tamo iš Kempės knygą „Apie Kristaus sekimą". Daskaitęs iki pabaigai skirsnelį ant tėmos: „Apie jungo saldybę, kurią suteikia teisingas triūsas", klebonas apsunko, akįs vargingai prisimerkė ir galva nusviro ant kedės. Kaži-koks nežinomas ir neišaiškinamas prijautimas užgulė krūtinę. Tuom tarpu per sapną jisai išgirdo: „Atsimeskim nuo senojo svieto". Pakirdo klebonas. Šitie žodžiai lyg ką jam priminė, sujudino jo visas fibras. Kažį-kaip tai keistai stojosi prieš jį paveikslas po dviem ąžuolais vaitojančios mergaitės, kūdikio su raudonu apgamu kairiajame paausyj ir senyvo prabaščiaus duota roda: „tu turi atsimesti nuo senojo svieto!".. Tą pačią sekundą ant klebonijos kiemo piktai sulojo šunįs ir pasigirdo prie gonkų koks tai kurtus triukšmas. Nakties gludumoje tvykst-tvykst! trinktelėjo keletas šūvių; vienas langas subiro į sklypučius. Gailiai suvaitojo senutės klebonijos sienos po tais šūviais... Staigu su triukšmu išlūžo durįs ir įsiveržė keturi apsimaskavę vyrai. Kunigas vis dar negalėjo pakilti iš kedės. Norėjo šaukti į pagalbą, bet kaži-kokia spėka jį tarsi prikalė ant vietos...

— Nesijudink! — suriko vienas iš užpuolikų. — Aš atėjau tau atkeršyti. Ar pažįsti mane?! — ir nutraukęs maską ėjo prie kuningo artyn. Per išmuštą langą įsimušė srovė rudeninio nakties vėjelio. Suvirpo žvakutės liepsna ir apšvietė užpuoliko veidą. Ant pašiurpusios kaktos kairiame paausyje aiškiai matėsi juosvai-rausvas apgamas, labai panašus į kryželį. Tą pamatęs kuningas sunkiai suvaitojo, ištiesė rankas į užpuoliką, lyg norėdamas jį priglausti, lyg melsdamas...

— Nesijudink! — vėl suriko užpuolikas ir nutraukęs nuo kaklo metė ant stalo nedidelį ketvirtuotą sidabrinį kryželį. — Ar pažįsti šitą? Tai yra tavo, ant kurio prisiekei prieš mano nelaimingą motiną jos neapleisti!.. Šitą ženklą ji man dar negimus įspaudė ant veido... Žinai, kur ji yra? Ji žmonių paniekinta senai jau persikėlė į aną svietą... Dabar aš tau atkeršysiu... Dabar visi skriaudikai atsiims, ką užpelnė... Šiandien mūsų viršus...

Ant kiemo panaktinis sušvilpė nuogandų aliarmą. Sujudo visi namiškiai. Suskambino į varpus. Miesčionįs basi ir mieguisti bėgo į kleboniją, žiūrėtų, kas tęn pasidarė. Tuom tarpu pakilo iš klebonijos gaisras. Ugnelės liepsnos dideliais liežuviais apkabino stogus, pasenę skindeliai gailingai traškėjo, dūmai apsupė visą apylinkę. Gaisro atošvityj matėsi, kaip per daržus bėgo nakties glūdumon keturi tamsus šešėliai...

Kelį vyrai įšoko klebono kambarin per išmuštąjį langą ir rado knygą nusvirusį ant kedės. Jis turėjo rankose sidabrinį kryželį ir spaudė jį prie krūtinės. Šale jo ant žemės gulėjo atversta knyga „Kristaus sekimas" ir ant jos pageltusių lapų buvo nutriškę didėli kraujo lašai...

Audrupats.

PAUKŠTUŽI.

Paukšteli mažutis,
Lakūne girelių,
Kam čiulbi, ulbuoji
Tarp žalių lapelių?
Ką linksmini tęnais
Per čielas dieneles,
Ir kam tu aukoji
Savasias daineles?
Kas mato gi tave,
Kada tu lakioji
Ir kas gal girdėti,
Kad miške ulbuoji?
Mielasis paukštuži!
Apleiskie miškelį.
O, gražus, mažuti!
Atlėk į kaimelį.
Ir tęn pas langelį,
Rytą ir dienelę,
Čiulbėk, paukštužėli,
Tęn gražią dainelę.
Čiulbėki rytelį,
Čiulbėk vakarėlį
Ir linksmink dainelėms
Vargšą bernužėlį.
Juk žinai, paukštuži,
Kad vargšo bernelio
Niekas nelinksmina
Prie sunkaus darbelio.
Atlėki, paukštuži
Apleidęs miškelį,
Ir čiulbėk, ulbuoki
Pas vargšo langelį.

Vieversėlis.

PLATINKIME PAVEIKSLŲ DAILĘ.

Žiloje senovėje, kol nebuvo išrastų mašinų paveikslams nuimti, žmonės mėgindavo ištašyti paveikslus ant akmenų, taikindami kad būtų panašus į paveikslą, į tą žmogų, kurio veidą norėdavo atminčiai pasilikti. Tokių iš akmenų ištašytų paveikslų randame muzejuose; daugumą jų mokslo vyrai ir šiandien dar iškasa iš žemės sluogsnių. Iki naujosios gadynės, paveikslai buvo ištašomi gan su dideliu vargu; reikia sau atvaizdinti, kaip ant akmenų ištašomi buvo paveikslai! Nebuvo nei galima ištašyti naturališkai nei vieno žmogaus nei gyvūno paveikslų, užtai kad tuomet žmonės turėjo mažai ištobulintus ištašinėjimo ar išdrožinėjimo įrankius. Tik labai mažai panašų paveikslą padarydavo.

Kitas dalykas dar buvo, kad išdrožinėtų paveikslų nebuvo galima į kitas šalis arba viešpatijas nugabenti neigi atvaizdinti su paveikslų pagelba kaip kur ir kas gyvena. Delto, kad buvo maža susinešimų ir sunkųs tie patįs paveikslai. Del šių ir daugelio kitų priežasčių, tie paveikslai ir likdavo amžinai ant vietos. Taigi senovėje paveikslai mažai ką reiškė.

Mūsų gadynėje paveikslai turi neapčienijamą reikšmę. Nuo išradimo, kaip nuimti su aparatais paveikslus, visa civilizacija padarė didelį žingsnį pirmyneigoje. Šiandien šitas jau ant tiek ištobulinta, kad netik stovintį nuima žmogų, bet ir judantį, su visu žmogaus išžiūros turtingumu, kūno stiprumu, judėjimais, energija, drąsa. O kiek dar šitas atteityje bus ištobulinta ir kiek žada paveikslai žmonijos kulturoje, męs negalime nei permatyti!

Šiandien paveikslų reikšmė paliko jau nebeapčienijama. Nueik ant illustruotos paskaitos arba į judančių paveikslų vietelę. Pasėdėk porą ar daugiau valandų. Nuskrisi savo akimis už tūkstančio ar daugiaus mylių, į kitą pasvietį. Pamatysi įvairiausius gamtos gražumus. Kalnai skiria debesis, ant jų viršūnių sniegas, apačioje žmoneliai prakaituoja nuo saulės šilumos. Pamatysi jūres, upelius. Pamatysi žmones, vargiai gyvenančius ar pertekliuje. Pamatysi jų kultūriškąjį pakilimą, kaip išdirbinėja žemę, ką augina ir kaip apdirba; pamatysi žmonių typus ir jų apsirengimus. Sunku ir negalima apsakyti, kokią didelę reikšmę šiandien lošia paveikslai.

Žmonės mokinasi mokyklose, prakalbose, prelekcijose, su pagalba knygų, laikraščių. Bet reikia pasakyti, kad daugiau mokinasi su pagalba **paveikslų**. Męs, lietuviai, daugelis mažai teapčienijame paveikslus ir tesuprantame jų reikšmę. Pavyzdžiui, mūsų didesnėse kolonijose, kur gyvena tūkstančiai lietuvių, turime karčemų labai apsčiai, iš kurių netik nieko nepasimokiname, bet praleidžiame tik sunkiai uždirbtus centus, ir sveikatą kartu naikinam. Bet nueik kur yra rodomi paveikslai, ar pamatysi lietuvį? Nagi ne! Didesniuose miestuose, kaip Brooklyne, Bostone, Philadelphijoj ir kitur, turint mūsų geresnį supratimą, vertėtų turėti savus judomų paveikslų teatrėlius. Tokius galima būtų užsidėti kooperativišku būdu. Ir galėtų užsilaikyti vien iš lietuvių. Nėra abejonės, kad žmonės, supratę kur didesnę naudą sau gauna, dauguma pradėtų mažiau belankyti smukles, o vaikščiotų tęnai, kur šį-tą pamato akyvesnio, kur pasimokina ir tik praleidžia 5—10 centų. Smūklėse kur-kas daugiau kaštuoja!

Augščiau pakilusios tautos, paveikslus labai guodoja, ir lankosi į vieteles, kur sėdėdami pamato iš paveikslų daug sau sveikos medžiagos, kur duoda protui maisto studiuoti. Reiktų ir pas mus krutomųjų paveikslų dailė platinti ir plėtoti. Prie progos priminsiu, jog teko susižinoti su gerai žinomu lietuviu kinematografistu, p. A. T. Račiūnu iš Brooklyno, kad jis esąs prirengęs iš Lietuvos gyvenimo daugybę geografiškų ir etnografiškų paveikslėlių, iš visų kampelių, kaip kur mūsų viengenčiai apdirbinėja žemę, kaip patįs rengiasi ir tt. Taipgi esąs surankiojęs Lietuvos historiškus paveikslus, kokius ir iš kur tik buvo galima gauti, išpat seniausio lietuvių gyvenimo. Prie historiškų paveikslų esąs prirengtas ir tekstas arba paskaitymai. Ir p. Račiūnas žadąs šią žiemą su šiais paveikslais atsilankyti ir parodyti, kur tik lietuviai žingeidaus pamatyti. Man teko pereitąjį pavasarį tuos geografiškus paveikslus matyti Elizabeth'e, N. J. Gana puikiai jie atvaizdina apie Lietuvą ir lietuvius. Pabaigoje šio mėnesio, rodos 29 d. spalinio p. Račiūnas važiuos su paveikslėliais į Waterbury, Conn., ir dar į vieną kitą miestuką. Taipgi rengia Brooklyne vakarėlį. Girdėtis, kad ir New Yorke rengiama. Verta mums pažinti patįs save. Linksma, kad tarpe mūsų viengenčių randasi, kurie užsiima tuo brangintinu darbu. Nėra abejonės, kad šitas triūsas išduos vaisius.

M. J.

NAUJI RAŠTAI.

Išėjo „Vadovas" N38.

Lietuvjų kalbos gramatika. Kunigo Kazimiero Jauniaus. Peterburgas. Mokslų Akademijos Spaustuvėje. 1911. Pusl. VIII +216.

"LAISVĖ"

VISUOMENĖS, KULTUROS, POLITIKOS, LITERATUROS, POPULIARIŠKAI-MOKSLIŠKAS LAIKRAŠTIS. :: ::

Nuo 14 d. Lapkričio, 1911, eis du sykiu savaitej.

Kas užsirašys "Laisvę" iki 14 d. lapkričio, tai gaus ją per ištisus metus tik už **$1.50.** Nuo 14 d. lapkričio „Laisvės" prenumerata Suvienytose Valst. metams bus 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui $1.50. **Ant pažiurėjimo siunčiam vieną numerį DYKAI.**

Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokit taip:

"LAISVE" 242 West Broadway SO. BOSTON, MASS.

Severos Gyvasties Balsamas

yra daromas iš gryniausių ir sveikiausių gydančių sudėtinių ir patariam jį vartoti kaipo neatmokamą vaistą, kaip tik patėmysi šitokius

nesveikumus:	arba	šiuos apsireiškimus:
galvasukį,		**nemalimą,**
svaiginantį galvoskaudį,		**tulžligę,**
silpnumą,		**atsirugimą,**
liežuvio apsivėlimą,		**geltligę,**
reumenį,		**jaknų sunkumą,**
abelną nusilpimą,		**užkietėjimą.**

SEVEROS GOTHARDINIS . ALIEJUS

yra patartinas kaipo parankus ir pasekmingas vaistas nuo

reumatizmo,	**uždegimo,**
strėnų,	**išsisukimo,**
šonų ir krutinės	**užgavimo,**
skausmo,	**mėlynių,**
patinimo,	**sustingimo ir**
sutraukimo ir neuralgijos	**šleivavimo.**

Kaina už bonką 50c.

PER VELU!

Maišeliai po akimis, patinusios pėdos, pageltusi oda, skausmai strėnose ir apie inkstus, sunkus nuleidimas šlapumų, arba susirinkimas šlapumuose nuosėdų—tai apsireiškimai arba ženklai pavojingų inkstų arba puslės ligų. Užeis visiškas sveikatos suirimas, jeigu nepradėti į laiką gydyti, vartojant

Severos Vaistai nuo Inkstu ir Kepenu

Tuojaus gauk vieną bonką! Neatidėliok iki kitai sąvaitei, pakol liga įsigilins. Gali but per vėlu. Elgkis sulyg nurodymo, prie kiekvienos bonkutės pridėto.

Dvejopo dydžio: 50c. ir $1.

Pas visus aptiekorius gausi. Visuomet reikalauk Severos Vaistų.
Daktaro patarimai dykai.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

— **Atsidaro viešos lietuviškos prelekcijos.** Ateinantį nedėldienį atsidaro viešos lietuviškos paskaitos kurias surengė T. M. D. kuopa. Skaitys Liaudies Mokyklos prelektoriai. Paskaitos atsibus nedėlyvakariais, p. J. Balčiaus salėje, 93 Grand str. Prasidės lygiai nuo 8 vakare. Po lekcijų bus viešos diskusijos. Platesnė programa bus vėliau paskelbta.

— **Sulaikyta ant Ellis Island:** Jieva Baranauskiutė, iš Skersabalių nuo Prienų, Suvalkų gub., pribuvusi spalinio 10 ant laivo „Rotterdam". Važiavo pas tetą Elž. Benedikevič, 12 Henry str., Brooklyn, bet jokios žinios negavo. Ją išėmė Slovakų Immigr. Drtė ir randasi ant 436 W. 23-rd st. New Yorke. Jei kas žino ponią Benedikevič, tepaduoda jai žinią. Esą kur-nors Brooklyne jos brolis J. Barkauskas ir pussesserė Magdė Radzevičiutė. Atsišaukite, nes merginai vargas be giminių.

Em. Kom. Pirm. **S. Jankauskas.**

— **Šv. Juozapo Dr-stės jubilėjus.** Pereitą subatą vietinė Šv. Juozapo Dr-stė apvaikščiojo savo jubilėjų — 25 metų sukaktuves, kaip ji čia įsikūrė. Turėjo iškilmingas procesijas gatvėmis, su karūnomis ir muzika, o Taut. Namo salėje paskui atsibuvo skaitlingas viešas susirinkimas, kuriame tarp ko kito, p. Lutkauskas sakė prakalbą, p. Rakausko bažnytinis choras dainavo dainas, muzika griežė įvairius gabalėlius, o p. Račiūnas spalvuotomis elektros šviesomis darė transfiguras. Potam buvo dailus balius. Publikos buvo pilna salė.

— **Laisvamanių kuopos prakalbos.** Pereitą nedėldienį po pietų Taut. Namo salėje atsibuvo prakalbos, surengtos vietinės Susiv. Liet. Laisvamanių kuopos „Ferrer". Kalbėjo: Dr. J. Šliupas iš Scrantono, K. Balčiūnas iš Waterburio, M. Vinikaitis iš New Yorko ir mitingą vedė vietinis p. Lutkauskas. Ape pačias prakalbas, męs manome, kas-nors parašys į sekantį num. „V. L.", nes jos labai akyvos. Paminėt reikia tik tą, kad publikos susirinko į 600, ir prakalbos buvo vienos iš dailiausių.

— **Lietuvių šeimynoje nelaimė.** Ant 617 Driggs Ave. Vinco Kraičiaus namuose, vyro nesant namie, rasta užtroškusius gazu moterį ir du vaikučiu. Nelaimės priežastis da neišsiaiškino.

KRASOS DĖŽUTĖ.

S. Jankauskui: Atidėjom į kitą numerį, nes šiame jau yra kitų apie tai rašoma. Męs norėtume emigracijos klausimą visuomet palaikyti gyvu ir atviru, ir kad žėdname numeryj vis kieno būtų apie tai rašoma, iki ilgainiui mūsų visuomenė išriš šitą klausimą.

PALIOVUS VEIKTI.

Kuriam nors mūsų kūno organui paliovus laikinai veikti, tai yra ženklas, kad kas-nors su juo yra negera, ypačiai jei tatai paliečiama mūsų kepenis. Įvyksta tatai delto, kad mūsų kepenų kraujo indeliai tampa užteršti nevaliu krauju arba įvairiais riebumais. Tą pastebiame pas įvairių luomų žmones, daugiausiai vienok pas tuos, kurie mėgsta perdaug valgyti ir gerti, bet užmiršta apie atsakomą kūno mankštymą. Veidas ir paakiai pagelsta, kūnas nusilpsta; žmogaus viduriai sukiesta, jis turi galvos skaudėjimus, nužudo norą valgyti, pasidaro ligustas. Tokiuose atsitikimuose gera vartoti Trinerio American Elixir of Bitter Wine, kurs pajudina kepenų ir varškomųjų organų veiklumą ir sustiprina juos prideramam savo uždavinių atlikimui. Reguliuoja vidurius, sudrutina nervus ir valo kraują. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Illiustruoti Lietuviški Geografiški vakarėliai; didelis atminimas Tėvynės Lietuvos, Illiustruotos dainos, Illiustruotos deklamacijos, miestai, typai ir tt., bus perstatomi per gerai žinomą lietuvį—kinematografistą A. T. Račiūną iš Brooklyno, N. Y. šiose vietose:

Subatos vakare, Spalinio (Oct.) 38 d. Šv. Jurgio svetainėje, Linden Park Union City, Conn.

Nedėlios vak. Spalionio (Oct.) 29 d. Lietuvių Svetainėje, 48 Green str., Waterbury, Conn.

Nedėlios vak. Nov. 5-tą d. Tautiškam Name 103 Grand str., Brooklyn, N. Y. Čia po perstatymui bus tautiški šokiai. A. T. Račiūnas.

Gerbjami Tautiečiai:

Kurie norite, kad aš pribūčiau pas jus perstatyti Lietuvos illiustruotą Historiją ar tai Geografiją, pirm užkvietimo ant kokios dienos, meldžiu susižinokit su manim per laiškus ar man galima tą dieną pas jus pribūti ar ne. Šiuom tarpu esu labai apsunkintas darbais, už ką negaliu visur pribūti ant greito užkvietimo.

Su pagarba
A. T. Račiūnas,
630 Halsey str., Brooklyn, N. Y.
Telefonas 3536 W. Bedford.

EDMUNDO STEPONAIČIO RAŠTAI.

Visus a. a. **Edmundo Steponaičio** raštus galima dabar **užsiprenumeruoti prisiunčiant tik 75c.** už neapdarytus, o $1 — už apdarytus vienoje kningoje. Raštų spauda bus užbaigta apie Naujus Metus. Po atspauzdinimo raštai bus brangesni.

Užsakymus ir piningus siųskite šiuo adresu:

Al. Steponaitis,
745 Glenmore ave.,
Brooklyn, N. Y.
(46)

JEZUS NAZARETĖNAS.

Arba apsakymas gyvenimo Jezaus Kristaus, kaipo yra pažymėta Tolryčių žinyčioje.

Šitai yra apsakymas gyvenimo to didvyrio, Jezaus, pagal žinystę imtą iš užsitikemų šaltinių, kuris atidengia visas paslaptis Jo gyvenimo. Tai yra svarbus dokumentas kiekvienam tiesos jieškotojui. Kaina 35c. Agentams riebus nuošimtis. Gaunama po antrašu:

J. A. Zeltcihus,
415 Madison st., Seattle, Wash.
(46)

BALIUS! BALIUS!

parengtas Draugystės D. L. K. Gedemino; Seattle, Wash., atsibus Padėkavonės Dienoje (Thanks Giving Day), 30-tą lapkričio, 1911. Svetainėje Washington Hall, 14 Ave. and Fir st. Atsidarys pirmą val. po pietų. Muzika nuo 4-rių iki vėlai nakties. Davažiuojama Yeslerway karais. Įžanga vyrams 50c., moterims ir merginoms dovanai. Meldžiame visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti. Užkviečia

Komitetas.

Pajieškau pono Petravičiaus. Aš su juom du metai atgal gyvenau Millinocket, Maine ir paskui Lawrence, Mass. ir tada jam išvažiuojant paskolinau aštuonius dol., nos jisai prisižadėjo tuojaus pagrąžint, o nepadarė. Tada aš po metų laiko jieškojau per laikraštį ir suradau; tai kuomet jisai man tris davė, o penki paliko iki dabartės, jau vėl daugiau kaip metai Tai dabar jeigu patėmysite jį draugai,ar jis pats, malonėkite duot man žiną. O kitaip aš turėsiu jieškot plačiau, nes aš žinau jo buveinę iš Lietuvos, ir jo brolį kuningą. Mano adresas:

John Repšis,
1607 Ashland ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Augusto Petriko, paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Tauragės vals., Rekščių kaimo ir parap. 7 metai kaip Amerikoje, pirmiaus gyveno Pittsburg, Pa., o dabar nežinau kur. Jei kas žino apie jį, meldžiu pranešti adresuojant:

Juozas Poška,
1250 So. Union st., Chicago, Ill.

Pajieškau J. Valentukavičiaus, pereitą metą gyveno Seelyville, Ind. Paskui regis S. Saginaw, Mich. Turiu reikalą. Atsišaukite, už ką būsiu dėkingas.

J. Garnupis,
653 N. Front st., Grand Rapids, Mich.

Pajieškau savo brolio Simano Adašino; penki metai atgal gyveno Brooklyne; paeina iš kaimo Jotainių, valsčiau Ramigalos, Panevėžio pav., Kauno gub. Jeigu kas žinote apie jį, meldžiu duoti žinią ant šio adreso:

Juozas Adašiūnas,
35 So. 3-rd str., Brooklyn, N. Y.
(8)

PAJIEŠKAU PAČIOS.

3 d. spalinio (oct.) mona pati Ona Buravčienė pabėgo su kitu vyru — Martinu Pasku ir išsinešė mano piningų $600.00. Jos veidas yra tamsus, akįs mėlynos, plaukai tamsiai juodi, ant kairiojo žado turi prie ausies randą; 5 pėdų augščio. Martinas Paskus yra 5 ir pusės pėdų augščio; plaukai tamsiai geltoni, skustais ūsais; akįs mėlynos. Jisai yra Kauno gubernijos, ji gi Suvalkų gub., Rudialios arba Karuzių kaimo, Rudaminos parapijos. Kas tokius patėmytų, meldžiu duoti žinią, gaus $15 dovanų.

W. Buravčia,
319 N. 15-th str., Springfield, Ill.
(8)

«VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI.

BALTIMORE MD.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilėnas, 120 Grand st.,
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BOSTON, MASS.
Julius Bukantis 77a Endicott st.

BRIGHTON, MASS.
F. S. Šimanskis, 32 Lincoln st.,

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Šitavičius, K. s. 349 Kensington ave.,
M.K. Wilkewich, 3225 So. Halsted st.
M. J. Damijonaitis, 3253 S. Halsted st.

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauckas, 8745 Escanoba ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 --th str.

GRAND RAPIDS, MICH.
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway,

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 107 John st.,

HOLYOKE, MASS.
K. P. Šimkonis 7 Columbia st.,

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 415 Middle st.,

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.

MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.

PHILADELPHIA, PA.
J. L. Grušas, 3179 **Salmon st.,**
A. Bernotas 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 9 Gorham st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
George Baltrūnas, 1823 N. Main ave.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.
J. Žemantauskas, 789 Bank st.,

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.
Wm. Kasperavičius,
Box 53 North sta. Providece, N. J.

M. A. Kirtiklis,
69 Danforth str., Portland, Me.

ROCKFORD, ILL.
V. S. Jokubynas, 425 Lincoln av.,

„Vienybės Liet." išleistu knygu

Katologas.

Adomas Mickevičia	15
Ar socijalistas gali būti katalikų?	10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje	15
Apuoko sapnai	15
Anatemos knygelė	10
Apie kūno išlavinimą	15
Albumas lietuviškas, parodos Pažiuje 1900 m.	40
Apieka Dievo (Aprašymas iš padavimo XVIII amžiaus	50
Baltrus Turazeris. (Drama trijuose veiksmuose	20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos	10
Davatkų gadzinkos	10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	20
Darbininkų kalendorius 1904 m.	15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose)	15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genavaitės	50
Gudri našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose)	15
Ggutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Graudųs Verksmai	10
Herbertas Spenceris .Trumpa peržvalga jo philozophijos	15
Istorija Septynių Mokytojų	50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka mūsų dienų	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Istorija katalikų bažnyčios	$1.00
Iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Dráma 4-se apsireiškimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai?	10
Įtekmė socijališkų sanlygų ant visų kultūros šakų	15
Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo	10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje	10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu)	30
Juozapas Koniuševskis arba kankinimas Unijotų	25
Kabalas	10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ūkininkų gyvenimo	10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose)	25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	10
Kur mūsų išganymas?	25
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Keletas minčių apie mirties bausmę	10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi	15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti	10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai	15
Knygelė dėl lietuviškų karėlvių Amerikoje	10
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija Knyga I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II	$1.50
Apdaryta	$2.00
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą	$4.00
Lietuvių tauta. Tomas I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II	$1.75
Apdaryta	$2.25
Abu tomai apdaryti į vieną	$4.25
Lietuviškos dainos iš visur surinktos	$2.00
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti	10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių	50
Mūsų Dielės. (Per ką Lietuva kenčia)	10
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis	50
Našlaitė. (Apysaka eilėmis)	10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Paveikslai (Dvi apysakos)	15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis)	20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos)	10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos)	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgas. (Romas)	$1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų veiksmų drama)	15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Sausio devinta	15
Švedų liandies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje	35
Tamsybės Guolis	10
Užsistanavik ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų)	50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų)	35
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½x21½	30
Vienybės Lietuvninkų 25 metų sukaktuvių Jubilėjinė kningelė (su 57 paveikslais	50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka)	50
Ženybos Paikių Miko	10
Žmogus. (J. Akuratero apysaka	15

J. J. PAUKŠTIS & CO.,
120 Grand str., **BROOKLYN, N. Y.**

Joseph Topilis & Co.
195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Telephonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szliupiute-Jankauckiene.
gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.
Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:
American Film Exchange
A. T. Raćiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

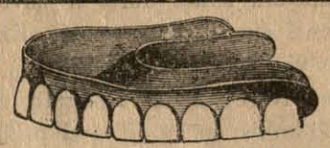
Jeigu norite turėti gerai atliktą darbą už prieinamą kainą, tai kreipkitės į offisą Dantistų Daktarų
GEMSO ir GINDESO
791 BROADWAY (kampas Fayette St.) **BROOKLYN, N. Y.**
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 8 vak. Nedėlioje nuo 9 ryte iki 1 po piet.

Telephone 2762 Greenpoint.
Daktaras Brandšteinas
Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).
Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

Tel. 651 Greenpoint.
Daktaras Jonas Misevićia
VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.
Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).
272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
Prie So. 2-nd Street.

ATYDA SKAITYTOJAMS.
Atkreipiu skaitytojų atydą kad
DR. V. SBORDONE, 231 East 14-th St.

esąs paskyręs laiką, kuriame žmonės gali pasiteirauti.
Dr. Sbordone užima visą florą dėl gydymo savo ligonių. Dėl gydymo visokių ligų offisas ištaisytas su paskiausiomis prietaisomis, pridedant elektriškas mašinas, X Ray mašiną ir t. t., geriausios gyduolės naujausio išradimo, ką mokslinčiai yra išradę iki šiol.
Laboratorijos daktaras turi gyduolės. kurios jo dvidešimts metų praktikoje pasirodė geriausios, jo locname ligonbutyje.
New Yorko Viennos, kurios geriausias pasekmes išdavė.
Galite pasiteirauti pas jį, jo mokestis nėra didesnė kaip paprasto daktaro, o vertę nepalyginsite.
Jeigu jųs sergate reumatizmu, skuros liga, nemalimu, inkstų neveiklumu, užsisenėjusia liga ar šviežia, kosuliu, plaučių liga, veneriška efeckta ir t. t.
Atsilankykite ofise.
231 East 14-th St., ant 2 lubų,
nuo 6 iki 8 P. M, nedėlioje nuo 10 A. M. iki 1 P. M.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.
Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.
Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.
Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:
J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

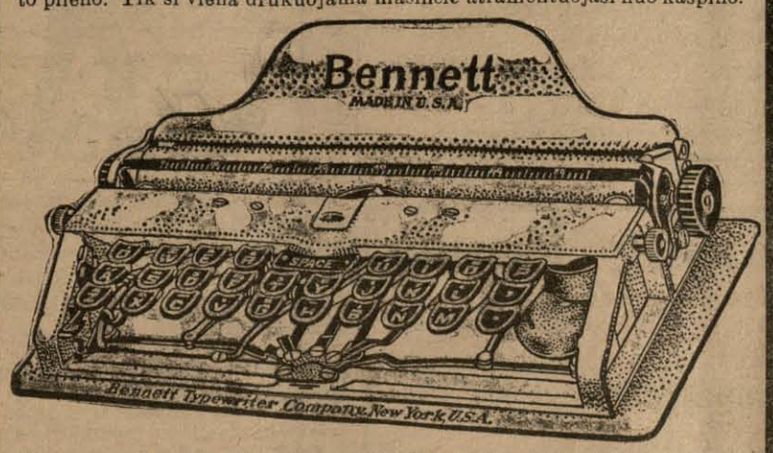

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišenjuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R.
Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.
Jos. Shukis
20 East Market st. **Wilkes-Barre, Pa.**

ILIUSTRUOTAS KATALOGAS
DOVANAI,

kuriame rasite iliustracijas visokių puikiausių daiktų; kaipo tai, brangiausių Laikrodėlių, Lietuviškų Phonograpų, navatnų Žiedų, Stereoskopų ir Žiuronų.

Prisiųsk savo adresą ir porą stampų.

K. J. KRAUCHELUN
120 Grand Str, Brooklyn, N. Y.

Telephonas: 3254—T—Market.
Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius
Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.
VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

EMIGRANTŲ ŠELPIMO KOMITETO ADRESAI:

S. Jankauskas,
350 Newark str., Hoboken, N. J.
Pagelb. S. Zaliaucka. 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.
Išd. V. Dauncras, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y
Sekr. J. A. Kavaliauckas.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo ižde turi grynais piningais suvirš $25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdarinciems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek pinigų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk geriamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kningelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: **A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City.** Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: **F. Živatkauską, 110 W. Market st., Scranton, Pa.**

Didžiausis Pasaulyje Teatras
Hippodrome.
ant 6th Ave., tarp 43 ir 44 gatvių.

Šiemet stato ant scenos vieną labai dailiai sutaisytą spektaklį „Aplink Svietą". Būti New Yorke ir neaplankyti Hippodromo, reiškia būti Romoje ir nematyti popežiaus. Lošia kasdien po pietų nuo 2-ros ir vakarais nuo 8-ių. Geriausios sėdynės $1. Augščiau — pigiau.

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydymo.
ISZSIVERŽIMAS.

VERIKOSELE arba netikrasis išsiveržimas.
HYDROCELE arba vandeninis išsiveržimas.
PUČKAI ir visokios ODOS LIGOS.
Be jokios operacijos, skaudėjimo ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

PRIEŽASTIS IŠGYDYMO:

1. DĖL TO—Kad jo neskaudinanti metoda likos naudota suviršum per 25 metus, o teip vadinami išsiveržimo specialistai naudoja ir seka paskui jį.

2. DĖL TO—Kad suviršum 12,000 išgydė ligonių; nekurie pribuvo iš tolimų šalių, o kurias jis vienas išgydė.

3. DĖL TO—Kad kožną savo žodį gali pinigiškai užtikrint, kurį duoda ligoniui, o 25 metų praktika gana paliudija apie jo tinkumą.

G. A. Fritzinger (policijantas) Wilkes-Barre, Pa. išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo 5 metai atgalios, nenešioja diržų.

Thom. B. Williams, anglekasis iš Hyde Park, Pa. išgydytas nuo išsiveržimo, 5 metai kaip diržo nenešioja.

R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect brėkerio, Breslau, Pa., du vaiku, 3 ir 9 metų senumo, išgydyti nuo išsiveržimo, o diržo nenešioja jau 2 metai.

Su tokiais paliudijimais dėlko turėtum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PERŽIURĖS UŽ DYKĄ ir pasakys kas tau kenkia, ir geriausią rodą kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok iš 25 metinės praktikos ir nebusi pavojuje.

Pasikalbėjimas ypatiškai ar per pačtą.

Atsiųsk adresą, o prisiųsime knygutę su abrozėliais apie išsiveržimą, užpečėtytam konverte.

Dr. Alex. O'Malley
Offices, 158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

Kur Lietuviškai ir Lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.oo

Skaitykite atydžiai!

Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia **50** rub. už **$26.15, 100** rub. už **$51.90, 500** rub. už **259.40, 1000** rub. už **$518.oo.** Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.oo

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

ATSIŠAUKIMAS Į DRAUGYSČIŲ RAŠTININKUS.

Visų draugysčių raštininkai teiksitės prisiųsti savo antrašus emigracijos sekretoriui šiuom antrašu:

J. A. Kavaliauskas,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVISZKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIU FOTOGRAFIJU

Darba atlieku puikiai ir pigiai.

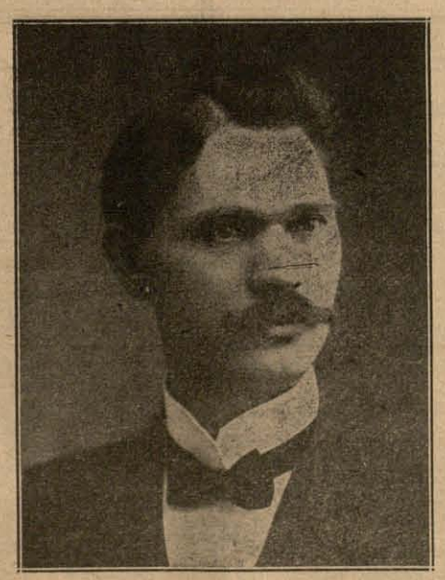

G. BENSON
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į **Chicago, Ill.**, kurioj galit gaut: **laikrodžių, laikrodėlių lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų.** Puikiausių **armonikų, skripkų, klernetų, trūbų, koncertinų** ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų **britvų,** visokio skyriaus **drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istorišką ir malda-knygių.** Gražių **popierų** gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, **tuziną** už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano **katalogą,** rašyk šiądien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano **Didelį Katalogą Dykai** su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,
3225 So. Halsted St. **Dept. V.** **Chicago, Ill.**

TIK KĄ IŠĖJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bliunčli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusl. 74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokią svarbią rolę lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fyziškai ir protiškai; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekiama tik pašvenčiant kasdieną po desėtką minučių ant gymnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rųšies.

VILKU LIZDAS

Apysaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulietuvinta A. Vėgėlės. Pusl. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų prakilnių darbų, kaip historiškos apysakos. Francūzus pakėlė apysakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu historiškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi historiškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas", „Vitolioraudа" ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas" yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAŽVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikonų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pusl. 356. Kaina $1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuotų tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius prakilnių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitęs žmogus pasisems sau labai gilių ideilų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvio kningynėlyj.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis
FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet.

Musu aptiekoriaus vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) **BROOKLYN, N. Y.**

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA
AGENTURA
Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORTĖS — malonėkit atsilankyt į musų Ofisą, o busit kogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120-124 Grand Street, Brooklyn, Y. N. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

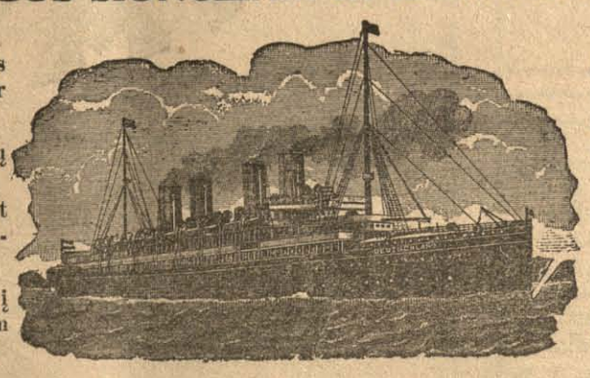

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašaut „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyit ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,
120=124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

"Look Out! You'd better take care of Yourself"

Galvos skaudėjimas, gerklės sope, skaudėjimai krūtinėje, šonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai neineis į sunkų padėjima jeigu vartosi

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERI

sulyg to, kaip yra nurodyta ant pakelių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimų ir klastavimų, žiūrėk t.k kad butų **Inkaras** ir mūsų vardas.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.

Richter'io Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).

Trumpiausis kelias į Buffalo.

Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.

Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen, General Passenger Agent, 90 West Street, N. Y.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS

LIETUVISZKAS GRABORIUS

(UNDERTAKER)

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.

Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Mano gyvenimo Ofiisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.

213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y

Branch Office: 48 Hudson Ave.

LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Tėmyk! Tiktai Groblewskio Žmijecznikas yra tikrasis

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

LAIMINGOS DIENOS.

Tik tas yra geriausias daktaras

kuris pagelbi ligoje.

Žmonėms ką pirmiau gyvenimas buvo pilnas kartumo ir kankinę, dėlei ligos varginimo, kaipo aršiausio neprieteliaus žmogaus; vienok kaip Philadelphijos MEDIKAL KLINIKOS, daktaras padavė tikrą prietelišką ranką ir gerų liekarstų pagelbą, tad tuojaus apturėjo savo gerą sveikatą ir vėl pastojo išgydytiems LAIMINGOS DIENOS.

KAD PHILA. MED. KLINIKA, išgydo greit, gerai, teisingai, ligos neatsinaujina ir daugiaus išgydo kaip kiti daktarai; tad nepasigyrimai kaip kiti patys save augština, o negali darodyti, kad ką nors išgydę; bet PHILA. M. KLINIKĄ žmonės giria. Iš daugybės padėkavonių pačių išgydyti. **Ką rašo:**

Širdingai dėkavoju ir tegul Jums Dievas atnagradija, kad Jųs kiekvieną serganti taip išgydytumet kaip mane.

Mano liga, kuri pirmiaus kankino, tad jau visi skaudėjimai prapuolė; ar tai lytus ar pagada dabar visada jaučiuosi sveikas ir nieko neskauda. Gerai valgau, taip, kad kiti pavydi man, tokios geros sveikatos. Vardas Philadelphijos Med. Kliniko tegul pagarsėja po visą Ameriką.

Su guodone
W. Zbronskis, 140 Bydler St. Muskegon, Mich.

Asz Julijonas Adomaitis, duodu žinoti, kad esu sveikas ir padėkavoju už geras liekarstas ir, kad taip greit mane išgydėte. Dabar ištariu širdingą ačiu ir nereikalauju daugiau gydytis.

Mr. Julius Adams,
1237 Buttonwood Str., Philadelphia, Pa.

GUODOTINI TAMISTOS: Parašau aš dėkavodamas PHILA. M. KLINIKAI už sugrąžinimą mar sveikatos. Kaip tik pabaigiau gert liekarstas ir išgijau. Dabar jaučiuosi sveikas ant visko. Dėkavoju už rodą i geras liekarstas, kad taip greit mane išgydė. Todėl atviai dėkavoju, kad serganti žinotu kur reik kreiptis, kad apturėt gerą sveikatą. Toki daktarai visada yra verti pagyrimo ir guodonės. Su tikra guodone,

Barnasius Grudinskas, Port Henry, N. Y.

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC, paties gubernatorians legalizuota. Kaip daugelį, teip ir tave gali išgydyt nuo: skaudėjimo sanariuos, gėlimą kauluose, pečiuose, šonuose, kojose, rankose ir kitur. Nusilpnėjimą, sėklos nubėgimą nuo saužagystės, nervų ir kraujo ligas, inkstų, kepenų, ir vidurių ligas; kosulio, širdies, galvos skaudėjimo, blogus sapnus ir visokias užsikrečiamas piktas ligas, teip ir moterių visokias ligas ir kurios tik užpuola ant žmogaus nelaimės ir varginimo. Pribuk asabiškai, jei toli gyveni, aprašyk ligą lietuviškai, apturėsi tai tikrą prietelišką rodą, nes šitas geras KLINIKAS, labai pasekmingai išgydo šviežias ir seniau užpuolusias ligas.

Visada rašyk ar ateik, ne kitur bet ant šito tikro Kliniko adreso:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Valandos: nuo 10 iki 4 po piet.
Nedėlioj nuo 10 iki 3 po pietų.
Utarninke ir Pėtnyčioj nuo 6 iki 8 vakare

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

Bischoff's Banking House

287 Broadway, New York N. Y. — Kampas Reade Gatvės — Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai butų greitai atlikti, tegu atšišaukia į

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.

$100.000 (šimtas tukstančių dolerių) yra mųsų kaucija sudėta į rėdišką kasą.

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

THE AMERICAN Preké $7.00

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

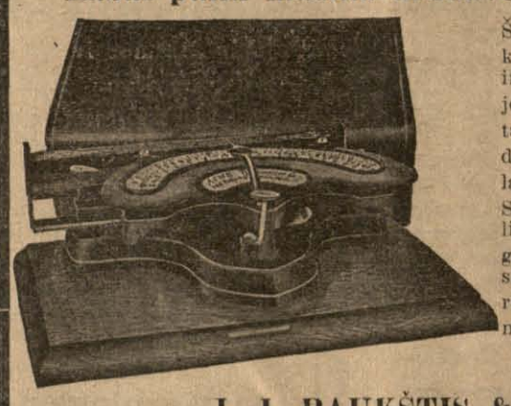

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanelį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė $2.00
O mašina $7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Nepamirškit Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Kataliogas Visiems Dykai!

Kožnas žmogus mokantis skaityti privalo turėti musų Kataliogą, kuriam atras daugelį visokių daiktų. Musų Banka priima pinigus užčėdyjimui ir moka 4-tą procentą. Siunčia pinigus ir parduoda laivakortes į visas dalis svieto, pigiaus kaip kiti. Spaudinam visokius drukoriškus darbus greitai, gerai ir pigiai. Reikalaudami kataliogo prisiųskite 2c markę ant adreso:

GEO. A. PUPAUSKY & Co
2342 SO. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.

Moterims kiekvieną utarninką.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —

JonaKulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI,
KVEPIANTI CIGARAI.

74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

N. L. SAVAY

Advokatas.

Pirmiaus buves sąnariu gerai žinomos advokatu firmos Atwater & Cruikslank.—Teipgi ex-prezidentas American Civic Alliance.

Praktikavęs tryliką metų augštesniuose teismuose.

OFFISAS:
45 Broadway, New York, N. Y.
Ruimai 184-187.
Tel. Rector 5560.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**

Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... ..... **10 c.**

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).....**35 c.**

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka

Advokatas ir Notary Public.

Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave.
Scranton, Pa.

Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.

Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija.

Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8½ dienų in Roterdamą	11½ dienų in Liepojų
III klasa $29.	III klasa $30.
II ,, 45.	II ,, 47.
I ,, 52.	I ,, 62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10.

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

PRIETELIAI LIETUVIAI.

12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St.,
Telephone, 1162 W'msburgh
BROOKLYN, N. Y.

GAIL & AX

NAVY

GERIAUSIAS TABAKAS

rukymui arba kramtymui. Per 40 metų yra pirmybėje Ilgai Supjaustomo Tabako. Sudėtas į neprileidžiančius drėgnumą ir dulkes pake- Speciališkai geri cigaretams. *Dovanai ddodama cigaretams popiera prie kiekvieno pakelio.* Persiitkrink diamantine-išveizda trade mark ir vardu "Gail & Ax".

Pilno svarumo

5c.

Parduodama visur

The American Tobacco Co.
Successors to GAIL & AX

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikųs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

LIETUVISZKAS GRABORIUS

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.

Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
,, Bell 47
Residence Peoples 1100

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.

CHAS. ADAMS.

Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. **Prieg tam laikau HOTELĮ.**

Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuvė tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LĄZDŲ ir tt.

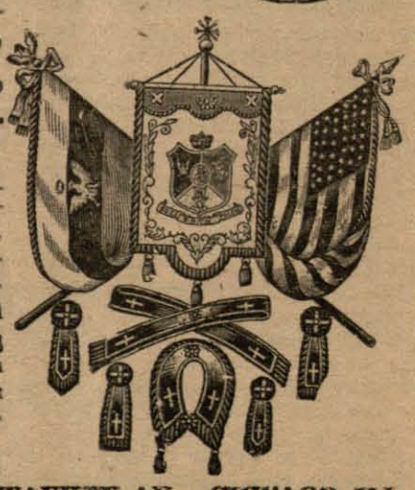

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziau paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.